



Inicijativa za REKOM
Initiative for REKOM
Иницијатива за РЕКОМ
Nisma për KOMRA
Pabuda za REKOM

Sedma Skupština Koalicije za REKOM

14. 11. 2014.

Hotel Crowne Plaza, Vladimira Popovića 10, Beograd,

14.00 – 18.45

Predlog dnevnog reda:

14.00 – 14.15h

Otvaranje skupštine

Daliborka Uljarević, *Centar za građansko obrazovanje*, Vesna Teršelič, *Documenta*

14.15 – 14.45h

Izbor Radnog Predsjedništva Skupštine Koalicije za REKOM

Izbor Verifikacijske-izborne komisije, zapisničara/ke i ovjervitelja/ica zapisnika

Evidentiranje prisutnih članova i članica Skupštine i utvrđivanje kvoruma

Izvještaj Verifikacijske-izborne komisije

Usvajanje dnevnog reda sedme Skupštine Koalicije za REKOM

14.45 – 16.45h

Usvajanje zapisnika sa šeste Skupštine Koalicije za REKOM

Predstavljanje Izmjena Statuta REKOM-a koje su sačinili izaslanici za REKOM,

Nataša Kandić, koordinatorka projekta REKOM, i Midhat Izmirlija, tumač Predloga Statuta REKOM na sastancima izaslanika predsjednika za REKOM.

Donošenje odluke o podršci predlogu Statuta izaslanika za REKOM.

16.45 – 17.15h

Pauza

17.15 – 18.45h

Izvještaj Radne grupe imenovane na šestoj skupštini Koalicije za REKOM o prijedlogu upravljačko/organizacijske strukture Koalicije za REKOM.

Donošenje odluke o upravljačko/organizacijskoj strukturi Koalicije

Prijedlog aktivnosti Koalicije za REKOM u periodu 2015. – 2016

19.00h

Večera

Događaj u gradu

20.00h, Kulturni centar REX

Promocija knjiga:

„**Splitting: Kako sam tražio Srbe po gradu**“, autora Damira Pilića

„**Između crvenog i crnog: Split i Mostar u kulturi sjećanja**“, autora Dragana Markovine.

Nataša Kandić: Molim vas, zatvorite vrata da možemo da... Neki delegati su nam se izgubili u hotelu, a neki prolaze granicu, kasnije 40 minuta. Vesna Teršelič i ja, kao pokretačice Inicijative REKOM, otvaramo Sedmu skupštinu Koalicije za REKOM. Ova skupština je vrlo važna zbog pitanja koje razmatramo i odluka koje treba da donesemo. Posle velikog broja događaja, mislim na konsultativni proces i aktivnosti nakon usvajanja predloga Statuta, danas smo u situaciji da govorimo o velikim uspehu procesa REKOM. Naš zadatak je da predložimo izbor radnog predsedništva, a da članove izaberete vi, i da onda rukovođenje skupštinom preuzme radno predsedništvo.

Vesna Teršelič: Dobar dan svima. Danas nam predstoje vrlo važne i lijepe odluke. U prvom dijelu ćemo se baviti svime što su učinili izaslanici predsednika i Predsedništva Bosne i Hercegovine i vidjeti što su zapravo njihovi prijedlozi, a u drugom dijelu ćemo se baviti i modelom upravljanja Koalicijom. U ovoj novoj situaciji mi smo imali Koordinacijsko vijeće koje je imalo mandat tri godine i prestalo je funkcionirati 26. juna/lipnja ove godine. Mi smo zapravo sada u međuvlašću. I ova skupština je vrlo važna, ona je ta koja treba odlučiti o slijedećim koracima i Koalicije, i o modelu upravljanja koji nam najviše odgovara, tako da zbog toga trebamo sve ove sate, nešto smo ih malo i izgubili, od 14 do 19, ja ću vas moliti za strpljenje, imaćemo i pauzu, i evo, svima želim dobru energiju, jer imamo savladati dosta diskusija i rasprava, i vjerujem da će one biti konstruktivne.

Nataša Kandić: Molim delegate da predlože članove radnog predsedništva. Evo, Bekim Blakaj. Dobro, Teki Bokshi. Daliborka?

Daliborka Uljarević: Ja predlažem Branislava Radulovića.

Nataša Kandić: Dobro, Sandra Orlović.

Sandra Orlović: Ja predlažem Dinka Gruhonjića.

Nataša Kandić: Katarina?

Katarina Kruhonja: Ja predlažem Veljka Vikčevića

Nataša Kandić: Drago?

Drago Pilsel: Ja predlažem Dragana Pjevača.

Nataša Kandić: Dobro. Dženana?

Dženana Karup Druško: Sinana Alića iz Bosne.

Nataša Kandić: Sinana Alića iz Bosne i Hercegovine. Dobro. Možemo da...

Vesna Teršelič: Imamo li nekoga iz Makedonije i Slovenije? Običaj je da imamo predstavljene sve zemlje.

Nataša Kandić: Dobro, dobro. Židas?

Židas Daskalovski: Predlagam Mila Aleksoskog.

Nataša Kandić: Dobro, Mile Aleksoski. Iz Slovenije koga? Učekar Mirjanu. Molim vas, da stavimo na glasanje. Koliko članova predsedništva?

Vesna Teršelič: Pa, obično po jedan iz zemlje. Imamo sad za svaku zemlju po jednog, osim Srbije gdje imamo dva. Ja bih rekla da Dragan Pjevač bi mogao biti i za Hrvatsku i za Srbiju. Dakle, tu imamo jednu dilemu. A možemo zapravo imati dodatnog člana predsjedništva.

Nataša Kandić: Molim vas, imamo jedan, dva, tri...

Vesna Teršelič: Imamo dakle, Teki Bokshi iz Kosova, Dinko Gruhonjić iz Srbije, Dragan Pjevač koji može biti za Srbiju i Hrvatsku, mene iz Hrvatske, Branislava Radulovića iz Crne Gore, Sinana Alića iz Bosne i Hercegovine, Mile Aleksoski iz Makedonije i Mirjanu Učakar iz Slovenije. Evo, to su prijedlozi.

Nataša Kandić: Da bi radno predsjedništvo efikasno radilo, potrebno je da imamo ipak ograničen broj članova, ili da sve ove koje smo predložili, da ih zamolimo da preuzmu rukovođenje. Na glasanje staviti? Dobro, evo predlog iz Makedonije. Mile Aleksoski? Molim vas da se delegati... (Nikada nismo birali ovako radno predsjedništvo) Dovoljno je videti, on je izabran većinom glasova delegata Skupštine. Onda imamo....

Vesna Teršelič: Dakle, nama treba sada izborna-verifikacijska komisija koju još nismo imenovali jer trebamo prvo imenovati radno predsjedništvo, pa onda izborna-verifikacijsku. Ali ja nekako očekujem da smo suglasni. Dakle, sad ću provjeriti. Je l' ima suzdržanih? Ima li neko protiv? Nema. Skupština je suglasno potvrdila za radno predsjedništvo Mila Aleksoskog. Teki Bokši - Kosovo? Ima li neko protiv? Neko suzdržan? Suglasno je potvrđen Teki Bokši. Sinan Alić - Bosna i Hercegovina? Neko suzdržan? Neko protiv? Aha, imamo jednog suzdržanog i jednog protiv. Dva protiv. Imate, oprostite, bilježim. Dva protiv, jedan suzdržan. Je l' bilo tako? Da, zato mi treba izborna-verifikacijska.

Nataša Kandić: Dobro, tri glasa protiv. I to je.

Vesna Teršelič: A tek trebamo utvrditi kvorum, pazite. Baš nam ide.

Nataša Kandić: Većinom glasova je...

Vesna Teršelič: Mirjana Učakar - Slovenija? Za? Suzdržanih? Nema. Protiv? Nema.

Nataša Kandić: Dinko Gruhonjić - Srbija?

Vesna Teršelič: Protiv? Jedan, čekajte sad, dva glasa, organizacija - dva glasa, 5 glasova protiv. Suzdržanih? Jedan. Pardon, dva. Okej. Dragan Pjevač. Za?

Nataša Kandić: Pa, čekajte, ne mogu isti da glasaju.

Vesna Teršelič: Pa, gledajte, mislim, ma je, ali može biti veće Predsjedništvo. Mislim da to ne bi smio biti... Imali smo još jedan prijedlog, ne vidim zašto da ne bude osam, uključujući pristup je bolji od isključujućeg. Ovo je radno predsjedništvo.

Nataša Kandić: Ne predstavljaju nikog, nije predsjednik države.

Vesna Teršelič: Dolazi i iz Srbije i iz Hrvatske, to sam ja i naglasila. Dakle, državljanin je i jedne i druge. Dajte, Dragan Pjevač, za? Ima li suzdržanih? Tko je suzdržan? Ima, čekajte. Suzdržani su mi četiri narandžasta, šest narandžastih, to je 12 i jedan pojedinačni - 13

suzdržanih. Protiv? Nema. Vesna Teršelič? Suzdržani? Dva i... Tri. Protiv? Okej. Bane Radulović, Crna Gora?

Nataša Kandić: Iz Crne Gore.

Vesna Teršelič: Ima li suzdržanih? Nema. Ima li protiv? Suglasno. Ja mislim da imamo sada radno predsjedništvo. Ja bih zamolila radno predsjedništvo da zauzme mjesta i donese si stolice. Ovdje ima tri-četiri, ali trebaće još. Dakle, u radnom predsjedništvu su svi koji su bili predloženi.

Amir Kulaglič: Ali ne može iz jedne države...

Vesna Teršelič: Može, može.

Amir Kulaglič: Gdje to piše, aj nađite mi Statut...

Vesna Teršelič: Ne, to čak i nije u Statutu, nego u Poslovniku. Dakle, Teki Bokshi, Dinko Gruhonjić, Dragan Pjevač, Branislav Radulović, Sinan Alić, Mile Aleksoski, Mirjana Učakar, Vesna Teršelič. (Ne znam kako sam se samo izvukla iz ovoga.)

Amir Kulaglič: Nemojte da nas obmanjujete, molim vas. Po Statutu Koalicije, po Poslovniku nije definisano, i nemojte nam govoriti to. Ako je radno predsjedništvo čisto formalna stvar, koja nam ne treba, molim vas... Radno predsjedništvo predseđava, ima vrlo važnu funkciju i ulogu na skupštini, najvažniju. I nemojte nas uvjeravati. Pa, mi cijelo vrijeme govorimo i borimo se za ravnopravnost svih članica država u ovoj Koaliciji, jer jedino ako imate opštu ravnopravnost, onda znate da ste na pravom putu. I nemojte mi, molim vas, govoriti da je to formalna stvar. To je čisto principijelna stvar. Ako nam ne treba predsjedništvo, onda ste mogle vas dvije... I nemojte, molim vas, nemojte bar na taj način pokušavati da nas skrenete od Poslovnika i od Statuta. E sad, ne znam koji vi Statut imate, jer u principu je Statut Koalicije, ne znam koji nam je na snazi, jer više puta smo mi neke usvajali, pa su kasnije neke divlje komisije to nešto mijenjali... neki autentični, možda vi imate, pošto ste vi jedini pisali.

Vesna Teršelič: Ja sad gledam poslovnik: "Skupštinu otvaraju i do izbora radnog predsjedništva predsjedavaju pokretačice Inicijative, pokretačice Inicijative predlažu Poslovnik o radu Skupštine..." Skupština bira na naš prijedlog radno predsjedništvo.

Amir Kulaglič: Po jednog predstavnika iz svake...

Vesna Teršelič: "U radno predsjedništvo mogu biti predloženi predstavnici udruga, udruženja punopravnih članica." Ne piše. Piše?

Branislav Radulović: Član 19, tačka 4. Statuta. Član 19, tačka 4, 7 tačnije, u pravu je.

Vesna Teršelič: Je l' u Statutu? Ne, ne, tražimo, Amir, samo strpljenja malo molim. Konsultiramo se, molim vas samo vremena.

Amir Kulaglič: Šta je starije, Statut ili Poslovnik?

Branislav Radulović: Ovako, da ne bi potrošili ogromno vrijeme na stvarima koje su formalne prirode... Dakle, važeći Statut u članu 19, tačka 4 kaže: "Radno predsjedništvo je sastavljeno od sedam članova članica, predsjednika, predsjednica organizacija članica Koalicije iz država navedenih u članu 5. Ako piše 7, biće 7. I da ne gubimo vrijeme na

formalnim stvarima, nedostatan je poslovnik i vjerojatno je to bila posledica ove greške. Dajte, imamo sedam, i produžavamo dalje. Evo, ako treba neko od nas ustati odavde, i da radimo ozbiljne stvari. Slažete se? Greška proceduralna.

Drago Pilsel: Ja sam Drago Pilsel iz Hrvatske, ispričavam se, ja sam napravio grešku, pošto sam ja predložio Dragana Pjevača, pošto je gospodin pravnik, mislio sam da moramo imati jednog dobrog pravnika, moja isprika. Pošto sada imamo dva predstavnika iz Srbije, ne vidim drugi izlaz nego da se izjasnimo ko će od ta dva, uvažavajući moju ispriku, molim vas da uvažite moju ispriku, izgleda da ćemo morati poštovati ovo što je sada rečeno i izabrati jednog od predstavnika iz Srbije.

Branislav Radulović: Mislim da je to korektan predlog. Možemo se iscrpiti u ovim procesnim stvarima. Kolega je dao jedan korektan predlog. Dajte da postupimo tako i da počnemo da radimo ozbiljne stvari. Evo, da li ste saglasni da...? Izvolite.

Dragan Pjevač: Evo, ja ću odustati.

Branislav Radulović: Evo, molim vas... Ljubazno vas molim, samo se predstavite, i da pokušamo da počnemo raditi.

Sandra Orlović: Sandra Orlović iz Fonda za humanitarno pravo. Principijelnosti radi, svaki delegat je bio predložen od strane članova Koalicije iz te države. Pošto je gospodin Pilsel sada rekao da je on predložio gospodina Pjevača za Srbiju, mislim da bi bilo u redu, naprosto taj predlog se povuče i da ostane onaj koji je članica iz Srbije to predložila. Povukao se? Nisam videla da se povukao.

Vesna Teršelič: S jedne strane je prijedlog povukao Drago Pilsel koji je predložio, s druge strane je Dragan Pjevač rekao da se povlači.

Sandra Orlović: A dobro, to nisam videla. U redu, hvala.

Vesna Teršelič: Ima li još primjedbi? Možemo slijedeći korak? Koji izbor verifikacijsko-izborne komisije, zapisničara, zapisničarke i ovjeroviteljice zapisnika.

Branislav Radulović: Ja se izvinjavam, ali mislim da naša akta ne utvrđuju broj članova verifikacione komisije. Ja predlažem da bude tri, i da se izjasnimo da li je tri dovoljno. Mislim da je sasvim dovoljno. Da li je usvojeno da budu tri člana verifikacione komisije? Hvala vam. Mislim da iz korektnosti i više nego džentlmenskog poteza koji je uradio naš kolega iz Srbije, koji je bio izabran u predsedništvo, evo dozvilite da ga ja predložim da bude jedan od članova verifikacione komisije. Recite. Da li ima neka sugestija?

Ja se izvinjavam, ali možda ja u ovom trenutku, pošto prvi put gledam ovaj dokument, hoćete nam reći koliko članova, Dženana? Tri. Pa, ne znam zašto je sporno. U redu. Idemo dalje. Izabrali smo jednog predstavnika. Da li imamo još, molim vas, predloga za još dva kandidata?

Nataša Kandić: Neka bude neko vičan u brojanju.

20.29: Amir Kulaglič.

Branislav Radulović: U redu, evo dozvolite da malo ubrzamo. Amir Kulaglič. Ko je za? Kulaglič, izvinjavam se. Možda pogriješimo negdje u prezimenu. Hoćete vi evidentirati samo ko je izabran? I, molim vas, još jedan predlog da li možemo dobiti?

Vesna Teršelič: Je l' ima suzdržanih? Je l' ima netko protiv? To isto trebamo pitati.

Branislav Radulović: Idemo, hoćete predložiti i trećeg, molim vas. Jelena Simić. Ko je za taj predlog?

Vesna Teršelič: Ja te nisam dobro čula, Nora. Redžep Ljušta.

Branislav Radulović: E sad bih molio, ova tri... Pazite, nemamo čitav dan, dajte. Dajte, molim vas, da ova tri kandidata izađu, izvrše brojanje, dajte molim vas, napravite verifikaciju i dajte da radno predsjedništvo zna šta je kvorum trenutno ovdje. Ajte, lijepo vas molim, možete li se podijeliti da jedni broje ovu grupu, drugi broje ovu grupu, i daju nam mandatna pisma, upravo to.

Vesna Teršelič: Tražimo zapisničarku, zapisničara ove skupštine, to je vrlo odgovoran posao. Imamo li prijedlog? Imamo li volonterku ili volontera?

Branislav Radulović: To je vrlo značajno.

22.17: Ja predlažem da radno predsjedništvo predloži.

Vesna Teršelič: A Jelena Simić koja je prije bila predložena? Jelena, je l' prihvaćaš? Molim vas da glasamo, Jelena je prihvatila. Jelena Simić, zapisničarka. Za? Suzdržanih? Protiv? Nema. Suglasno Jelena. Dva ovjerovitelja zapisnika, oni koji će nakon što Jelena napravi zapisnik, pažljivo pročitati i vidjeti je li to doista ono što smo dogovorili. Molim volontere, volonterke.

23.23: Ja predlažem Veljka Vičevića.

Vesna Teršelič: Predložen Veljko Vičević. Još koji prijedlog? Za?

23.32: Nataša Govedarica.

Vesna Teršelič: Nataša Govedarica. Čekajte, trebala sam prvo pitati: suzdržani za Veljka? Nema. OK.

Nataša Govedarica: Kad se mora pročitati zapisnik?

Vesna Teršelič: Kad se napiše.

Nataša Govedarica: Ja zaista imam obavezu večernju, svi znate da je to događaj koji je organizovan, dobrodošli ste, tako da ja ne mogu garantovati da ću ostati do kraja.

Vesna Teršelič: Nataša, zapisnik će se pročitati za otprilike mjesec dana. Jako bih se iznenadila da to bude prije. To ipak traje neko vrijeme. Dakle, Nataša Govedarica. Dakle, ovjeravaće zapisnik Veljko Vičević i Nataša Govedarica. Zapisničarka je... Suzdržani? Protiv? Nema. Po poslovniku trebamo izabrati predsjedavajućeg. Ja bih predložila da to bude Bane Radulović. Za? Protiv? O, ima neko? Bane, imaš protivnika, četiri. Suzdržani? Ima, šest protiv. Devet suzdržanih. Većinom glasova predsjedavajući je utvrđen. Čekamo, zapravo, izvještaj verifikacijsko-izborne komisije, da se vrate i da kažu imamo li kvorum, koliko nas ima. Samo molim časak strpljenja. Oni broje mandatna pisma.

Nataša Kandić: Treba im saopštiti da su Mario na putu, Svetlana Slapšak...

Vesna Teršelič: Mi bismo sada najradije usvojili dnevni red da konačno znamo koliko nas ima, ali...

Branislav Radulović: Uvažene kolege, imamo dvije mogućnosti: da se jako iscrpljujemo na proceduralnim stvarima i da zaista ovdje potrošimo ogromno vrijeme, ili da budemo efektivni u svom radu. Zato želim da vas pitam da li ste saglasni da poslovnik o radu Skupštine koji je prečišćen 15.10.2010. godine, bude dokument po kome ćemo raditi na ovoj skupštini? Da li ste saglasni sa tim? Najvažnija stavka u ovom poslovniku jeste, dakle, član 5, stav 2, koji definiše vrijeme koje učesnici imaju na raspravi. Dakle, na skupštini mogu govoriti svi predstavnici, punopravni članica Koalicije u REKOM-u u skupštini do pet minuta po svakoj tački dnevnog reda, a nakon toga još jednom do dvije minute radi pojašnjenja i odgovora na data pitanja. Ja sam uvjeren da u ovom trenutku zaista imamo kvorum. I da li ste saglasni, prije dobijanja izvještaja verifikacione komisije da zajednički pogledamo dnevni red, i posebno, ako neko ima sugestije na izmene ili dopune dnevnog reda, da to obrazloži? O dnevnom redu svakako glasaćemo kada se naše kolege vrate. Da li neko ima primjedbe, sugestije na dostavljeni dnevni red u materijalima koji vam se nalaze u fasciklama? U redu, uslovno dakle, pogledali smo dnevni red, glasaćemo radi verifikacije glasova. A istovremeno vas sada molim da pogledate zapisnik sa Šeste skupštine Koalicije REKOM, i da li neko od prisutnih ima primjedbe ili sugestije na zapisnik koji se takođe nalazi u vašim materijalima? Da li se neko od prisutnih javlja povodom...?

Vesna Teršelič: Čujem samo da je ovdje potrebna isprika jer zapisnik nije preveden. Samo je na crnogorskom, kako ga je pripremila Mirela iz Centra za građansko obrazovanje, nije na albanskom, pa isprika jer nije bilo prijevoda.

Veljko Vikčević? 29.09: Glede dnevnog reda koji je predložen, u zadnjoj tački se predlaže izvještaj radne grupe imenovane na Šestoj skupštine Koalicije za REKOM o prijedlogu upravljačko-organizacijske strukture Koalicije za REKOM. Na toj skupštini su bile imenovane dvije radne grupe. Ovdje nema izvještaja druge radne grupe, ona se u principu nije ni sastala u punom sastavu, ali je jedan materijal izrađen, i iza njega stoje dva člana radne grupe, i ne vidim razloga zašto predlagač nije predvidio da se skupština upozna sa problemom kršenja Statuta, da li ga je bilo ili da li ga nije bilo. U Sarajevu prije skoro dvije godine smo i te kako se raspravljali o tim pitanjima, i o problemu funkcionisanja Koalicije, pa predlažem da se zadnja tačka dopuni, da ova skupština mora raspraviti šta je bilo s tim pitanjem: da li je bilo kršenja statuta ili nije bilo. Ja kao član radne grupe sam spreman skupštini podnijeti izvješće, jer sam se pozabavio svom dokumentacijom koja je bila u mogućnosti da se ona vidi, iz koje je razvidno da li je ili nije bilo kršenja statuta. To je moj prijedlog i mislim da ova skupština, pogotovo ako danas usvajamo zapisnik sa prethodne skupštine u kojoj je to definirano, ne možemo se oglušiti jednostavno da ne čujemo šta je bilo sa tim stvarima. Stvari su se dogodile prije tri godine, nisu od jučer. Imamo problem funkcioniranja već tri godine. Hvala lijepa.

Branislav Radulović: Da li neko po ovoj tački dnevnog reda takođe ima sugestije...

Katarina Kruhonja: O istoj tački, ja bih predložila da se preformulira ova tačka dnevnog reda na Izvještaj o radu radnih grupa imenovanih na Šestoj skupštini, pa će onda Skupština donijeti odluku u kojoj meri će prihvatiti taj izvještaj.

Branislav Radulović: Da li se prvi predlagač slaže sa predlogom uvažene kolegice?

- Može.

Sandra Orlović: Iz Fonda za humanitarno pravo. Ja samo želim da pozovem Vesnu i gospodina Vičevića i sve koji su bili na sastanku jedne radne grupe i pokušaju sastanka te druge radne grupe, i drugih članova radne grupe čiji je gospodin Vičević član, da se izjasne da li je tog sastanka uopšte bilo, da li je ta radna grupa usvojila bilo kakav izveštaj. Gospodin Vičević kao jedini član koji se pojavio na sastanku, koji je tamo bio, je sastavio jedan izveštaj koji je njegovo lično mišljenje, ali to nikako ne može biti prezentovano kao izveštaj radne grupe. Mi možemo da čujemo u toj poslednjoj tački dnevnog reda šta je gospodin Vičević pripremio u vezi sa mandatom te radne grupe, ali to nikako ne može biti predstavljeno kao izveštaj radne grupe, zbog toga što se radna grupa nije sastala. Toliko.

Branislav Radulović: U redu. Da ne bi sada otvorili raspravu o potencijalnoj tački dnevnog reda, da li ste saglasni da uvažimo predlog uvažene koleginice sa kojom se prethodnik saglasio i da po toj tački dnevnog reda otvorimo, odnosno odgovorimo na ova pitanja?

- Kako je formulisano?

Vesna Teršelić: "Izveštaj o radu radnih grupa".

Sandra Orlović: Ako je izveštaj o radu radnih grupa, onda je u redu, a ne predstavljanje izveštaja radnih grupa. U redu.

Branislav Radulović: U redu. Da li još neko ima eventualnu primjedbu ili sugestiju na predloženi dnevni red, uz izmjenu koji ćemo staviti na glasanje? U redu. Uz predlog koji je sada izmijenjena tačka: "Izveštaj radnih grupa imenovanih na Šestoj skupštini", dakle uz ovu izmjenu? Da li prisutni mogu da se izjasne o predloženom dnevnom redu? Ko je za? Postaviću pitanje, ko je protiv? Da li ima uzdržanih? Da li ste saglasni da proglasim da smo usvojili dnevni red bez verifikacione komisije? I sada bih samo postavio pitanje da li je verifikaciona komisija tu iz razloga jer moramo utvrditi kvorum i mogućnost brojanja glasova u odnosu na ukupan broj kandidata? To je nešto što je sada jako važno. Još nisu, u redu. U redu, evo ja ću sada postaviti pitanje vezano za zapisnik, da li ima primjedbi, sugestija i prigovora na zapisnik? U redu, ako nema primjedbi i sugestija na zapisnik, onda bih ja zapisnik za Šeste skupštine stavio na glasanje. Ko je za usvajanje dostavljenog zapisnika, uz izvinjenje naravno delegaciji sa Kosova zbog prevoda, nadam se da će to biti riješeno? U redu. I ovaj dio smo završili, nadam se da se to evidentira od strane zapisničara, znači većinom glasova ćemo konstatovati. Možete li nam malo odrediti šta je to pri kraju? Sabiraju ih, dobro. U redu, da li bismo mogli onda preći na tačku Izmjene statuta, a onda u toku te tačke dnevnog reda, kada dobijemo izveštaj verifikacione komisije, da nam daju rezultat? Da li ste saglasni sa tim? Jer to brojanje može trajati nekih desetak, petnaest minuta još. U redu. Da li se ovaj predlog prihvata? U redu. Onda pozivam Natašu Kandić, koordinatororku projekta REKOM da nam sa ostalim izlagačima, predstavi izmjene statuta.

Vesna Teršelić: Ali, oni koji su vani u izbornu-verifikacijskoj neće čuti Natašu.

Branislav Radulović: Ja jednu stvar mogu da vam obećam, perfekciju zaista ne možemo dobiti. Znači, ako neko sabira i sabira sporo, onda će izgubiti naredna tri do četiri minuta da čuje Natašu, tako da zaista moramo požuriti ako želimo da se držimo agende i vremena koje je ovdje. Nataša, izvolite.

Nataša Kandić: Ja danas imam veliku privilegiju da govorim u ime javnih zagovarača Inicijative REKOM, i da vam predstavim šta je u vezi sa zadatim zadatkom, javnim zagovaračima, do danas ostvareno. Javni zagovarači Inicijative REKOM apsolutno dele ocenu da su zadatak obavili u potpunosti, čini se i jedan korak dalje. Da vas podsetim, oni su dobili

zadatak, kao javni zagovarači Koalicije za REKOM da Inicijativu i čitav proces REKOM-a sa civilnog nivoa pokušaju da prenesu na politički nivo. Pa možda je ovo sada najbolji trenutak da...

Branislav Radulović: U redu, pozivamo predstavnika verifikacione komisije da nas informiše o ukupnom broju prisutnih, broju glasova i koja cifra čini kvorum, odnosno većinu za glasanje.

Rexhep Lushta: Pozdrav svima. Verifikaciona komisija je uradila svoj posao. Imamo svega 146 glasova iz organizacija i 26 pojedinačnih glasova. Što znači da ukupno imamo 172 glasa. Ako idemo po državama, Srbija ima 16 organizacija i 7 pojedinaca. Hrvatska: 11 organizacija i 4 pojedinca; Bosna i Hercegovina ima 19 organizacija i 2 pojedinca, Kosovo ima 7 organizacija i 5 pojedinaca, Makedonija: 5 organizacija, Slovenija: 1 organizaciju i 6 pojedinaca, Crna Gora ima 14 organizacija i 2 pojedinca. To je to. Od ukupno 172 glasa. Mi mislimo da je kvorum u redu, imamo kvorum za to i možemo da nastavimo.

(Aplauz)

Branislav Radulović: Zahvaljujemo se verifikacionoj komisiji na iscrpnom izvještaju i efektivnom radu i sada nastavljamo sa predloženim dnevnim redom. Nataša, izvolite. Taman sam pohvalo verifikacionu komisiju.

Tamara Milaš: Samo da naglasim da Crna Gora ima 3 pojedinca, a ne dva, kako je sada gospodin iznio.

Rexhep Lushta: Mi smo ovo sve napisali na podacima koje smo mi uzeli napolju, a sada ako neko nije potpisan, mi ne znamo, mi smo verifikovali koliko mandatnih pisama imamo, i koliko ima potpisa a nemaju mandatna pisma.

Vesna Teršelič: Je li se može utvrditi sada, između ta tri pojedinca i verifikacione komisije, ko je... da nemamo tu nedoumicu, je li?

Branislav Radulović: Uvažene kolege, uvažena koleginice, da li bi htjeli dopustiti predstavniku verifikacione komisije da se obrati prisutnima, jer, nadam se, da su sada utvrdili tačan broj prisutnih. U protivnom, otvorićemo pitanje sankcija prema verifikacionoj komisiji. Predsjedniče verifikacione komisije, izvolite.

Rexhep Lushta: Mi se izvinjavamo, ali nije naša greška. Greška je u papirima tamo, jer dve organizacije su po dva puta ista mandatna pisma postavili tu. I nismo znali da gospođa Daliborka je sa autorizacijom ili ima ovlašćenje za tri ostale organizacije da glasa u njihovo ime. Tako da greška nije naša bila. Mi smo nabrajali mandatna pisma, ali sa jednim malim zakašnjenjem, kažemo da sada imamo ukupno 171 glas. Hvala.

Nataša Kandić: Najpre ću vas podsetiti važnih događaja u ovom našem procesu REKOM. 26. marta 2011. godine Skupština Koalicije za REKOM usvojila je predlog Statuta REKOM. Do kraja juna 2011. godine vodili smo kampanju prikupljanje potpisa podrške za osnivanje REKOM-a. Skupili smo oko 545.000 potpisa građana koji daju podršku osnivanju REKOM. Započeli smo tada političko zagovaranje kako bismo zapravo sproveli taj zadatak, a to je da REKOM, regionalna komisija postane zvanično regionalno telo za ustanovljenje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim povredama ljudskih prava. Nacionalne koalicije su do oktobra 2011. godine imenovali javne zagovarače i prvi sastanak javnih zagovarača održan je u oktobru 2011. godine. Njihov zadatak je bio da sprovedu prenos procesa REKOM sa

civilnog na politički međudržavni nivo. Podsećam vas da su se tada javile i prve kritike na Predlog Statuta, npr. da predložimo telo koje će imati veće ingerencije nego državni organ, da smo dali suviše velike istražne funkcije, bilo je i onih primedbi od strane i predstavnika najviših političkih institucija. Polazeći upravo od tih izraženih primedbi, Koalicija za REKOM je zadužila javne zagovarače da „isposlušaju“ da predsednici država i članovi Predsedništva Bosne i Hercegovine imenuju lične izaslanike koji će pregledati Predlog Statuta REKOM-a, da analiziraju odredbe u kontekstu pravnih, ustavnih i političkih mogućnosti za osnivanje REKOM, i da u toj analizi posebno obrate pažnju na primedbe koje su se čule u javnosti iz kruga civilnog društva, od strane predstavnika nekih državnih institucija, a i od nekih pravnika u vezi sa nadležnošću komisije. Javnim zagovaračima je bilo potrebno ravno dve godine da uvere predsednike i članove Predsedništva Bosne i Hercegovine da imenuju lične izaslanike koji će zapravo u njihovo ime da pregledaju odredbe Statuta i predlože izmene oko kojih će se složiti svi izaslanici. I time smo mi zapravo otvorili put prenosa naše inicijative na politički nivo. Nakon dve godine mi smo dobili od predsednika i dva člana Predsedništva Bosne i Hercegovine izaslanike za REKOM. Najpre je predsednik Republike Hrvatske imenovao svog izaslanika, a odmah potom predsednik Crne Gore, zatim predsednik Makedonije, zatim i predsednica Kosova, na kraju, svog ličnog izaslanika u julu 2013. imenovao je i predsednik Republike Srbije. Nismo dobili izaslanike od predsednika Slovenije sa obrazloženjem da to nije u njegovoj nadležnosti, nezavisno od našeg objašnjenja da je reč zapravo o tome da se predsednici i članovi Predsedništva Bosne i Hercegovine pojavljuju u ulozi političkih sponzora ove inicijative i procesa REKOM, ostalo je do kraja, i pored nekoliko pokušaja, da zapravo predsednik Slovenije smatra da o tome treba da odlučuje vlada, a da se on ne može uključivati u proces. Što se tiče Makedonije, predsednik Ivanov je imenovao svog izaslanika, ali on nije učestvovao u radu izaslanika, iz vrlo nekih, da kažem, subjektivnih razloga, zbog izjave i intervjuja jednog od javnih zagovarača. Međutim, učešće predsednika Makedonije je neupitno i on se nedavno na sastanku sa javnim zagovaračem Židasom Daskolovskim potpuno priključio, složio i rekao je ukoliko među predsednicima država u regionu postoji konsenzus o osnivanju REKOM, da će on zapravo da bude među njima. Znači, u septembru 2013. godine izaslanici za REKOM, vrlo ugledne i značajne ličnosti, tu je najpre bila Zlata Đurđević, profesorica međunarodnog krivičnog prava, tu je bio sudija Siniša Važić, veoma cenjeni sudija koji se bavi predmetima ratnih zločina, iz Srbije, tu je bila profesorica Sonja Tomović, koja je lična savetnica predsednika Crne Gore za manjinska i ljudska prava, tu je pravni savetnik predsednice Kosova, Selim Selimi, rekla sam, napomenula da izaslanik predsednika Makedonije Luben Arnaudovski nije učestvovao, iako nikada nije napustio tu svoju poziciju izaslanika predsednika Makedonije; tu su bili izaslanici dva člana Predsedništva Bosne i Hercegovine, donaćelnik grada Sarajeva, Aljoša Čampara, i pravni ekspert za saradnju sa Haškim tribunalom, Goran Mihaljević, izaslanik dosadašnjeg hrvatskog člana Predsedništva Željka Komšića. Oni su održali bezbroj sastanaka, komunicirali su e-mailom u vezi sa izmenama, dopunama, formulacijama stavova ili izmenama postojećih članova, i u ime svih javnih zagovarača, mogu da kažem da su izaslanici radili veoma odgovorno, konstruktivno i da su krajem oktobra 2014. godine završili sa svojim radom, s tim što su se u međuvremenu dogodili izbori u Bosni i Hercegovini, tako da imamo novo Predsedništvo Bosne i Hercegovine koje zapravo još uvek nije formalno konstituisano. Bošnjacki član Predsedništva je ostao isti, hrvatski član Predsedništva je promenjen, umesto Željka Komšića sada je Dragan Čović, a umesto srpskog člana Nebojše Radmanovića sada je Mladen Ivanić, ali vas podsećam da srpski član Predsedništva u prethodnom mandatu nikada nije odgovorio na poziv Koalicije za REKOM da primi delegaciju u vezi sa inicijativom i procesom REKOM. Nadamo se da sa ovim novim izborom članova postoje nove mogućnosti za priključivanje srpskog člana procesu REKOM. Mišljenje javnih zagovarača, samo da vas i o ovome obavestim, uloga javnih zagovarača u ovom procesu, na početku rada izaslanika je bila vrlo uska i vrlo tehnička - da izaslanicama budemo na usluzi ukoliko im je potrebno tumačenje određenih članova, da organizujemo sastanak, snimimo, unesemo u naš predlog

Statuta REKOM svaku njihovu reč, svaki njihov predlog, svaku njihovu izmenu, da im odmah vratimo na autorizaciju, da vodimo računa o tome da svaka izmena bude odobrena od svakog pojedinačnog izaslanika, da im znači blagovremeno dostavljamo ažurirane izmene. Nismo bili u ulozi da njima sugerišemo, predložemo ili da ih opominjemo da neke izmene eventualno ne vrše. Znači, to je bio rad izaslanika predsednika država, odnosno članova Predsedništva Bosne i Hercegovine.

Šta je zapravo zadatak bio njihov? Njihov je zadatak bio da analiziraju naše predloge, svaki član pojedinačno, da se slože sa našim predlogom, predlože izmene ili novi član, ili da se neki članovi brišu, da budu u kontekstu pravnih, političkih i ustavnih mogućnosti, u svakoj zemlji pojedinačno, za osnivanje REKOM-a.

Naša ocena, mislim na javne zagovarače je da su izaslanici unapredili naš predlog Statuta time što su uspeli da pojednostave one odredbe, posebno kada je reč o izboru selekcionih odbora i članova komisije, one odredbe koje smo mi, rekla bih, detaljno iskomplikovali da je teško i da se sprovede i da se razume; vrlo su vodili računa kako će to zapravo da izgleda, koliko su stvarno mogućnosti jednog zvaničnog regionalnog tela kada je u pitanju utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima, i vodili su računa o tome da je bilo nekih pokušaja u nekim zemljama da se osnuju komisije i da nijedna zapravo nije doživela da bude stvarno efikasna, nego se neke komisije nisu makle od, da kažem, radnog predloga, a neke komisije, kao što je komisija koju je bio osnovao bivši predsednik SR Jugoslavije, Vojislav Koštunica, ona je završila svoj mandat posle godinu dana, bez ikakvog dokumenta, bez ikakvog izveštaja, bez ikakvih javnih informacija o sastanku. Javni zagovarači predlažu Koaliciji za REKOM da daju veliku, snažnu poruku radu izaslanika i izmenama predloga Statuta koje su oni, tokom ovog rada više od godinu dana, uneli u onaj draft. Ja ću ukazati, na izmene koje su oni učinili, a za sva pitanja koja budu usledila, ako imate pitanja u vezi sa objašnjenjem, tu je i Midhat Izmirlija. Podsećam vas da je on bio član Radne grupe Koalicije za REKOM za izradu predloga Statuta i da je bio na svim sastancima izaslanika.

Ono što je bitno, preambulu su razvili dodavanjem jednog dobrog stava koji se odnosi na moralnu osudu svih ratnih zločina i to je stav o kojem su se svi izaslanici složili.

U opštim odredbama izaslanici su se dogovorili da je vrlo važno precizirati zapravo da se regionalna komisija REKOM osniva „ovim međunarodnim ugovorom“ odnosno Statutom REKOM-a.

Takođe, još jedan novi stav izaslanika za REKOM predstavlja značajno unapređenje našeg predloga. Oni su smatrali da obavezno treba da stoji u ciljevima i zadacima komisije da REKOM treba da doprinese unapređenju obrazovnih programa u skladu sa činjenicama o ratnim zločinima, drugim teškim kršenjima ljudskih prava i žrtvama koje ustanovi komisija.

U poslednjem krugu konsultacija izaslanici su imali malo različite stavove o periodu i području istraživanja koje treba da obuhvati REKOM. Onda su se dogovorili da obave konsultacije sa predsednicima odnosno članovima Predsedništva Bosne i Hercegovine. Znači, bilo je različitog stava o tome da li REKOM treba da pođe u svom istraživanju od kršenja ljudskih prava i ratnih zločina od 1991. godine ili treba da bude to neki raniji period. Neki su mislili da treba ranije, neki su mislili da treba slediti period rada Haškog tribunala, i onda su obavili konsultacije sa predsednicima država, članovima Predsedništva, i svi se složili da period istraživanja bude od januara 1991. do kraja decembra 2001. godine, kao što teče mandat Haškog tribunala. Male razlike koje su se javile među izaslanicima, kada su u pitanju ciljevi, zadaci, period i područje istraživanja, su potpuno u okviru odredbi predloga koji smo mi [Koalicija] usvojili 26. marta 2011. godina. Znači, ne postoji nijedan novi stav izaslanika koji je različit od suštine naših predloga. Ono što je jako bitno kada su u pitanju ciljevi i

zadaci komisije, osim ovog unapređenja obrazovnih programa, mi imamo potpuno slaganje svih izaslanika i predsednika država, odnosno članova Predsedništva, da zapravo REKOM treba da utvrdi činjenice o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava izvršenim u periodu do 1. januara 1991. godine do 31. decembra 2001. godine na teritoriji bivše SFRJ. Potpuna saglasnost. Kada je reč o istraživanju političkih i društvenih okolnosti, neki su mislili da je to prevelik, pretežak zadatak za jedno regionalno telo, da je to suviše komplikovan i težak zadatak, ali bošnjački član Predsedništava smatra da REKOM, pored činjenica o svim ratnim zločinima, treba da istraži, ne da utvrdi, da istraži političke i društvene okolnosti koje su odlučujuće doprinele izbivanju ratova i drugih oblika oružanog sukoba, kao i činjenju ratnih zločina i drugih kršenja ljudskih prava, što je u skladu sa predlogom Statuta REKOM. Ostali izaslanici i predsednici, kao i hrvatski član Predsedništva BiH, smatrali su da zapravo REKOM treba da bude kamen temeljac time što će utvrditi činjenice o ratnim zločinima i na taj način zapravo stvoriti osnovu da se kasnije istraže i društveno-političke okolnosti izbivanja ratova i činjenja ratnih zločina. Kada je reč o nadležnosti komisije, opet je reč zapravo o istom stavu, opet o stavu o društveno-političkim okolnostima koje su predviđene i predlogom Statuta REKOM, ali u ovom slučaju sada imamo i predsednike država i članove Predsedništva Bosne i Hercegovine koji smatraju da se treba držati onoga što je realno. Međutim, ove male razlike su potpuno, da kažem, u okviru onog našeg predloga. Što se tiče ovlašćenja komisije, izaslanici za REKOM su ukinuli represivna ovlašćenja komisije, koja su predložena, podsećam vas na članove 17 i 21 našeg predloga Statuta, smatrali su da su to odredbe koje mogu da izazovu veliko negodovanje i da komisija mora što više da ide na dobrovoljnost, razumevanje i prihvatanje novih vrednosti. Što se tiče izbora članova i članica komisije, oni su stvarno svojim predlozima unapredili naš predlog izbora, u suštini vrlo komplikovan. Centralnu ulogu u izboru selekcionih odbora i članova komisije i prema izaslanicima, kao i prema našem predlogu Statuta, imaju predsednici država, odnosno članovi Predsedništva Bosne i Hercegovine, i u tome tehničku, stručnu podršku treba da im pruži Koalicija za REKOM. Posebno obratite pažnju na ovo što sam rekla, zato što iz toga zapravo proističe i nova uloga i aktivnosti Koalicije za REKOM. Jednu vrlo važnu napomenu, koja je uneta u prava i obaveze članova i članica Koalicije je u delu 8, izaslanici su precizirali način zaštite poverljivih izvora i poverljivih podataka koje komisija pribavi tokom delovanja. Tako da novi stav izaslanika je da komisija nije ovlašćenja da tužilaštvu da podatke i otkrije identitet osobe koja je dala podatke, bez saglasnosti te osobe. Ovo je jedna vrlo važna odredba, koja štiti, da kažem, integritet komisije i otvara taj prostor za veliko poverenje ljudi u komisiju i davanje podataka. Ono što je vrlo bitno i što će biti komplikovan zadatak, izaslanici su smatrali da REKOM u ovakvoj finansijskoj situaciji, kada su države vrlo siromašne, kada svaka država ima problema sa budžetom, da se zapravo REKOM ne može finansirati iz budžeta, iz doprinosa građana, da treba predvideti da se za finansiranje i delovanje REKOM-a obezbede donacije i da se sredstva prikupe i od međunarodnih organizacija. Svi su se izaslanici složili da je ovakav način finansiranja REKOM-a vrlo značajan, zato što u slučaju Hrvatske i Kosova, ukoliko se donose ili potpisuju međunarodni ugovori koji imaju finansijske obaveze, onda to zahteva i ustavne izmene. Na ovaj način, znači, nema nikakvih ustavnih promena, ali znači sredstva moraju da se obezbede izvan budžeta država. Ono što je još vrlo značajno, to je da su se, u skladu sa ukidanjem ili brisanjem represivnih odredbi, sa represivnim nadležnostima komisije, da su brisane i odredbe koje se odnose na ulogu komisije u procesuiranju ratnih zločina. U završnim odredbama izaslanici su vrlo dali veliko poverenje Koaliciji za REKOM, novim jednim stavom u kojem su rekli da Koalicija za REKOM učestvuje u tehničkim, stručnim i organizacionim pripremanjima za osnivanje selekcionih odbora i komisije, znači pomažući odgovarajućim službama predsednika, odnosno članova Predsedništva Bosne i Hercegovine. Ja prenosim stav javnih zagovarača da Skupština Koalicije za REKOM da podršku ovim izmenama Statuta, s tim da treba imati u vidu da mi treba da sačekamo konstituisanje Predsedništva Bosne i Hercegovine, s tim što je novi bošnjački član, on je već dao svoje stavove koji su potpuno isti kao i u prethodnom njegovom

mandatu, očekujemo da neće biti nikakve razlike u stavu hrvatskog člana Predsjedništva i nadamo se da ovog puta imamo veću šansu da se srpski član priključi procesu, nego što je to bilo ranije. I vrlo je važno da znamo da mi nemamo mandat da stavljamo primjedbe, da polemishmo ili da kažemo: nisu nas konsultovali. Mi smo kao Koalicija imali naš predlog, dobili podršku, ali smo imali cilj da osnivanje REKOM-a bude zadatak koji će da obave države, a ne civilno društvo. Uspeli smo da predsjednici postanu politički sponzori ove inicijative, unapredili su, rekla bih, a to je stajalište i javnih zagovarača, naš predlog, umnogome ga pojednostavili i sada zapravo predstoji jedan period kada mi treba da se dogovorimo kako će zapravo čitav ovaj proces da postane javan, a to je da predsjednici informišu javnost i nacionalne parlamente da su odlučni da zajednički pokrenu postupak osnivanja REKOM-a. Ukoliko sada ima pitanja, ja bih pozvala i Midhada Izmirliju, ako su vam potrebna neka šira pitanja, svi ste dobili izmene Statuta, uporedo sa članovima našeg predloga Statuta, tako da možete vrlo detaljno da pratite izmene, nove stavove ili dopune postojećih naših stavova.

Branislav Radulović: Ja se zahvaljujem Nataši koja nam je u načelu dala pregled izmjena Statuta. Sada pozivam Midhada Izmirliju, tumača predloga Statuta, da nam u onim segmentima u kojima su najznačajnije izmjene ukaže na pređašnja rješenja i rješenja koja se sad daju u novom predlogu Statuta.

Midhat Izmirlija: Dobar dan, evo gospodin Radulović je pozvao da predstavim najznačajnije izmjene. Međutim, ja mislim da ukoliko ste pažljivo slušali, da je Nataša već to uradila, da su izaslanici predsjednika i Predsjedništva Bosne i Hercegovine, iste izmjene koje su učinili, a vi imate ovaj tekst ispred sebe, zapravo u okviru onoga što je Koalicija već predložila svojim prijedlogom Statuta. Naravno, ukoliko je potrebno detaljnije pojašnjenje, Nataša i ja smo tu, da ako vam je nešto potrebno razjasnimo.

Branislav Radulović: Radno predsjedništvo sada predlaže da u raspravi koja će biti strukturirana shodno poslovniku, podijelimo raspravu na tri dijela, dakle u dijelu njenog razmatranja i koncentracije, recimo da prvo raspravimo do člana 13. Ciljevi i zadaci komisije, pa onda drugu cijelinu i treću cijelinu, ili smatrate da je cjelishodnije da razgovaramo o cjelokupnom aktu, odnosno u svim elementima? Kakav je prijedlog, da li da radimo u pojedinostima da bi koncentrisali raspravu ili da u globalu obrađujemo čitav dokument? U redu. Sada otvaram raspravu. Da li ima pitanja, sugestija, neko da se javlja za komentar? Izvolite.

Nataša Kandić: Ako mogu da dodam, imajmo u vidu da se nikada nije dogodilo da jedna civilna inicijativa stigne do ovog nivoa. To znači da smo uspeli, puno energije smo potrošili, nije bilo jednostavno prikupiti 550.000 potpisa podrške, ali smo uspeli i da predsjednici kažu: „da, to je važno, mi ćemo stati iza te komisije“. Oni su sada sa ovim izmenama na korak od toga da informišu javnost i da kažu da su oni odlučni da zajednički pokrenu osnivanje REKOM-a. Očekivali smo to ali sa velikim strahom. Kako bi rekao profesor Žarko Puhovski, mi smo na korak od toga da REKOM postane regionalni mehanizam za suočavanje sa prošlošću na nivou kazivanja činjenica, odnosno istine o tome šta se dogodilo. Molim vas, imajte to na umu, da ne postoji primer ili slično iskustvo u svetu. Svi javni zagovarači dele mišljenje da se jesmo zalagali, uporno zvali, objašnjavali, ali uvek sa strahom da će zaboraviti šta su rekli i obećali juče.

Branislav Radulović: Da li se neko javlja za riječ? Uvaženi kolega Teki Bokši, izvolite.

Teki Bokshi (prevod): Ja bih vas zamolio, hteo bih da govorim na albanskom, pa bih vas zamolio da stavite slušalice. Pre svega, mislim da prevod na hrvatskom, srpskom i

bošnjačkom jeziku i crnogorskom nije odgovarajući prevodu na albanskom, tako da kod člana 6. stav 3 gde se kaže "neophodno", ne prevodi se kako je prevedeno na albanskom "potrebno", jer neophodno ne odgovara zapravo, mora biti "obavezno" ili "neophodno", bukvalan prevod znači, radi se prevodu na albanskom.

Znači, ovaj prevod nije adekvatan, jer ovde na albanskom kao da je pisano na BHS jezicima, piše "neophodno", a ovo na albanskom bi trebalo, na albanskom piše: potrebne. Znači, ako je potrebno za ostvarivanje, a ne neophodno. Dakle, ovde bi trebalo da se ispravi. Tako da u članu 7, stav 2, treba da bude i reč predstavlja, kao što je bilo kod stava 1, da bude i "predstavlja"

Dakle, u članu 7, stav prvi piše: Komisiju zastupa i predstavlja predsedavajući komisije, a u stavu 2 bi trebalo isto da stoji identičnost sa stavom prvim, gde piše: "Komisija može da odluči da je zastupa i predstavlja", znači ovde je izostavljeno "zastupa"; ne bi bilo radi neke uniformnosti, trebalo bi da bude i "zastupa". Dalje, takođe ima i određenih pitanja jezičkog aspekta, ali da ne bih maltretirao skup, zamolo bih da možda zajedno sa kancelarijom iz Prištine, ove greške koje su više tehničke prirode, mada su važne, mi ćemo ih u konačnom završnom tekstu Statuta ispraviti. Hvala.

Branislav Radulović: Zahvaljujem kolegi Bokshiju. Da li se...

Midhat Izmirlija: Oprostite, da li možemo odgovoriti samo? Hvala vam. Pošto je gospodin Bokši svakako bio član radne grupe ispred Koalicije REKOM za izradu Statuta, ja predlažem da i gospodin Bokši zajedno sa kancelarijom u Prištini učestvuje u redakciji Statuta na albanskom jeziku.

Teke Bokshi: Svakako da sam spreman. Samo ja sam imao primedbu na odredbu člana 7, jer stav prvi i stav drugi nisu baš u nekoj uniformnosti. U članu 7 znači ja sam predložio da i u stavu 2 bude "komisija može da odluči da je", ne samo "predstavlja", nego i "zastupa", kao i u prvom stavu. Nedostaje reč u drugom stavu "zastupa".

(**Branislav Radulović:** Dobro, mada to nije bitno, mislim u suštini.)

Branislav Radulović: Dalje, da li se još neko od prisutnih javlja po ovoj tački dnevnog reda? Izvolite, kolega.

Raim Limani: Prevod: Hvala, ja ću govoriti na albanskom jeziku, tako da vas molim da koristite slušalice. Gospođa Kandić je dala jednu kratku informaciju, izveštaj, koji mislim da je ipak konkretan... Da se predstavim na početku, ja sam Rahim Ljimani, dolazim iz Makedonije, predstavnik sam Udruženja veterana Nacionalne oslobodilačke vojske u Makedoniji. Zahvaljujem se gospođi Kandić na kratkoj i konkretnoj informaciji o tome šta je do sada urađeno i ja bih se zadržao kod jednog dela, pri čemu je spomenuto da je bilo dilema i različitih mišljenja o tome da eventualna komisija koja će biti formirana na regionalnom nivou - kojim će se periodom pozabaviti. Samo radi informacije da vam kažem da naše Udruženje smatra, i to smo potencirali još na početku Inicijative, o ovoj Inicijativi i o osnivanju ove Komisije da možda i mi cenimo da ima potrebe da se ova komisija bavi događajima i pre 1991. godine iz razloga da ako počinjemo sa 1991. godinom, do 2001. godine, faktički mi cenimo da se bavimo samo posledicama, a bilo bi dobro da se bavimo malo i uzrocima. Uzroci za događaje nakon 1991. godine pa na ovamo su bili događaji koji su se dogodili zapravo pre te godine. Govorim i o Republici Kosovo, a i u Makedoniji. Dakle, pre 1991. godine bilo je puno događaja koji se možda ne mogu ceniti, odnosno ne može da se kaže da su bili, da je bio poziv na ratove, da se nazivaju tako jer formalno nije bilo ratova, međutim uglavnom od 1981. godine bilo je masovnih hapšenja, velikih zlostavljanja i na taj način je kršeno dostojanstvo i kršena su ljudska prava, bilo je i ubistava i tako redom. I smatram, i

samo ponavljam stav naše organizacije da bi ova komisija trebalo da se pozabavi i periodom pre 1991. godine. A mi kao organizacija nismo takođe zadovoljni radom koji je uradio i čini predstavnik imenovan od strane predsednika Republike Makedonije, jer imamo informacije da on nikada nije prisustvovao susretima, odnosno radu ove grupe koja je formirana, i ukoliko ubuduće bude priključen, to je nešto drugo. Hvala vam.

Branislav Radulović: Zahvaljujem se kolegi koji je tačno u pet minuta struktuirao svoje izlaganje. Imamo već dva prijavljena kandidata. Amir Kulagić i Drago Pilsel.

Midhat Izmirlija: Dobro, za pitanje koje je iznio gospodin, u pogledu vremenskoga perioda, možete vidjeti da su se izaslanici dogovorili, i da postoji potpuna saglasnost između svih izaslanika, predsjednika i članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine da bi Komisija trebalo obuhvatiti period od 1. januara 1991. godine do 31. decembra 2001. godine. Period prije i eventualno poslije, o tome nije postignuta konačna saglasnost između izaslanika...

Nataša Kandić: Ma, ne konačno, uopšte nije bilo...

Midhat Izmirlija: Da, i vidjećete da prijedlozi koji su vam ovdje izneseni u okviru Statuta zapravo ne izlaze iz okvira prijedloga Koalicije, predloga Statuta Koalicije za REKOM. Ovo što vam je i Nataša rekla, moramo voditi računa, mi ne možemo, ovo je njihov prijedlog koji smo mi ugradili u naš prijedlog da biste bi mogli pratiti šta je izmijenjeno i dopunjeno. Ovo je njihov dogovor - izaslanika. I predsjednika i članova Predsjedništva.

Nataša Kandić: Molim vas, samo vodite računa o sledećem, da kao što smo kada je bio naš predlog Statuta REKOM imali, dodatno objašnjenje da će Komisija sama odlučiti da li u vezi sa određenim događajima može da ima i taj pristup da neke događaje iz ranijeg perioda uključi u mandat i da ih razmatra, i da neke događaje posle 2001. godine uključi. Znači, članovi Komisije će uvek imati tu mogućnost da u konkretnim situacijama, da u vezi sa konkretnim događajima odluče da li treba i posebnu pažnju da obrate na to. Na primer, moguće je da će Komisija da kaže da treba da obuhvati i događaje na Kosovu 2004. godine. Ili može da kaže da treba da obuhvati, ne znam, i neke događaje iz 1989. godine. Ali ono što je bitno, molim vas, ovo je njihov predlog, mi nismo u poziciji da menjamo njihove predloge, nego je naš zadatak da ocenimo da li mi podržavamo kao Koalicija za REKOM ovaj međudržavni predlog, da li dajemo podršku, da li hoćemo kao Koalicija da se angažujemo da zbilja ova sada konkretna politička podrška postane stvarnost. Da zapravo ne stanemo, da sada sve ovo što smo dobili, postane realnost, da predsednici izađu u javnost sa odlukom da su odlučni da zajednički pokrenu postupak za osnivanje REKOM i da mi onda kao Koalicija za REKOM pomognemo upravo u tome. Tu ima jako puno novih aktivnosti koje se veoma razlikuju od onoga što smo do sada radili. To treba da imamo u vidu. Mi nismo u poziciji da stavljamo amandmane ili da menjamo odredbe koje su formulisali izaslanici, ili da im kažemo: znate, menjajte ovo, ili niste nas upoznali sa onim. To je bio njihov rad, koji je bio izvan javnosti, nije bio nikakav konsultativni proces koji organizuju predsednici, nego su imenovali izaslanike da oni u njihovo ime razmatraju i kažu: evo, ovo je pravni, ustavni i politički okvir za osnivanje REKOM-a. Ja mislim da nema ništa više od toga što mi možemo da tražimo. Naša opcija je da podržimo da se ovako nešto dogodilo da predsednici hoće, ma koliko se međusobno razlikovali, da zajednički osnuju i da se nadamo da će kada, ako počne taj proces pripreme za osnivanje, da će i Slovenija da se pridruži, i da će i treći član Predsjedništva Bosne i Hercegovine da se priključi ovom međudržavnom projektu.

Branislav Radulović: Iskoristili ste repliku, ali, evo, izvolite, ali to će biti presedan.

Raim Limani: Prevod: Ja se izvinjavam što sam malo odužio, ali ipak ja ne dovodim u sumnju rad izaslanika predsednika država, međutim ja sam rekao i ranije, ja se samo držim stava naše organizacije o vremenu kojim bi trebalo da se bavi ova komisija. Mi smo to još na početku rekli, toga se dobro sećam kada smo imali jedan sastanak u Skopju i sada to ponavljamo, ponavljamo dakle taj isti stav. Hvala.

Branislav Radulović: U redu, zahvaljujem, kolega, ali moramo se držati poslovnika o radu. Sledeći se javio gospodin Amir Kulaglič. Kolega, izvolite. Posle toga, kolega Drago, zatim koleginya u prvom redu.

Amir Kulaglič: Gospodine predsedavajući, dame i gospodo, ja sam Amir Kulaglič, dolazim iz Bosne i Hercegovine. Jedna mala sugestija mom prijatelju Bokšiju, ne postoji bošnjački jezik, postoji bosanski, a bosanski jezik je jedan od najstarijih jezika na prostoru Evrope i sa svim svojim obilježjima jezika, tako da... To je vjerovatno više onako po inerciji, a ne namjerno.

Ja ne mogu da dijelim optimizam zagovarača da će novi član, hrvatski član Predsjedništva sa oduševljenjem prihvatiti ono što je izaslanik gospodina Željka Komšića uradio u ovom poslu, ali evo biću sretan ako to bude tako. Moje iskustvo, kad je u pitanju srpski član Predsjedništva, ja sam uključen i u druge projekte, ne samo u ovom, jeste da uglavnom svi oni političari iz Republike Srpske, kad bi samo napisali jedan list Regionalna komisija za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima, oni to ne bi prihvatili, ali evo biću sretan ako gospodin Ivanić to bude uradio. Ali moram postaviti pitanje: šta će biti, mi ćemo sad ovo, neko će usvojiti, ja ću biti protiv jer ja sam bio protiv Statuta na onoj skupštini kad se usvajalo, iz principijelnih razloga neću podržati ni ove prijedloge jer smatram da onaj Statut što smo mi zagovarali, ta delegacija iz Bosne i Hercegovine onda je bila nadglasana, šta više aplauzom ste nas nagradili što smo htjeli da ovaj dokument bude što bolji. Ali, evo, šta će se desiti ako novi predstavnik ili novi izaslanik hrvatskog člana Predsjedništva ne bude podržao ovo što je predložio izaslanik gospodina Željka Komšića, i ako da gospodin Ivanić tog zastupnika, ako oni budu tražili da se promijene neke temeljne stvari u ovome, kao što su zadaci i tako dalje? Što ja u principu biću sretan, jer dao sam veliki doprinos da se uradi ovo, ali ne mogu da dijelim vaše oduševljenje. Ali, evo, da ne izlazim iz tih pet minuta. I drugo, šta ste uradili, mislim nije mi dovoljno to: mi se nadamo da će slovenački predsjednik se uključiti, a slovenački predsjednik je rekao da neće? A volio bih da vidim šta će se desiti ako se uključe novi predstavnici i ako budu tražili radikalne promjene u ovom dokumentu o kojem će se ova skupština danas izjasniti.

Nataša Kandić: Pa, hajde da ne prejudiciramo neke stvari, ali evo neka nam posluži primer makedonskog predsednika Ivanova. Kao što kaže, izaslanik predsednika Makedonije nije učestvovao u radi izaslanika, pratio je rad, ali njemu se nije dopala neka izjava profesora Puhovskog i smatrao je da je to takav razlog, da je to uvreda, da on ne može da učestvuje u tome. Ali je sve vreme bila poruka da Makedonija, da makedonski predsednik podržava proces REKOM. Tu je Židas Daskalovski javni zagovarač koji se susreo sa predsednikom Makedonije u oktobru, koji je rekao: ako se svi predsednici saglase, ili postignu konsenzus, i predsednik Makedonije se tome pridružuje. Znači, ako smo mi uspjeli da svi ovi predsednici, odnosno oni su uspjeli, ne mi, da budu saglasni oko rešenja, ne može se dogoditi da sada novi hrvatski član ima toliko neka radikalna rešenja. Što se tiče srpskog člana, to ostaje za sve nas nepoznanica, i time će se onda baviti svi ovi koji stoje iza ovog dokumenta: predsednik Hrvatske, predsednik Crne Gore, predsednica Kosova, predsednik Srbije, predsednik Makedonije i dva člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine, to će biti njihov problem, njihov zadatak. A što se tiče predsednika Slovenije, iskreno, pokušavali smo, pokušavali smo i preko raznih političara i tamo se, verujem, nešto mora promeniti. Ja verujem da kada ovaj postupak bude došao u fazu, na primer, izbora selekcionih odbora, da će onda biti teško za bilo koga ko

nije u ovom procesu da kaže: e pa, mi nećemo. Slovenija neće zato što smatra da, ne znam, 120 ljudi koji su tamo poginuli u vezi sa ratom, da to nema veze sa bivšom Jugoslavijom. Verujem da to neće ostati do kraja. Da se ne zamaramo sada pitanjima koja treba da rešavaju države. Mi smo pokušali, poslednji put smo, profesor Puhovski se obraćao predsedniku Slovenije, dobio je odgovor kao što smo dobili i tri puta pre toga, nije bilo više prostora da insistiramo.

Branislav Radulović: U redu. Ja sada predlažem da svoje izlaganje, odnosno pitanje imaju kolega Drago, koleginica Katarina i koleginica Dženana. A onda ćemo sledeća tri kandidata. Kolega Drago, izvolite.

Drago Pilsen: Još jednom, dobar dan. Dakle, politika je umijeće mogućeg, je l' tako? Slažemo se oko toga. Međutim, zamislite uza sve ono što možemo zamjeriti Ivi Josipoviću, ja nisam objektivna jer sam bio član njegove kampanje i javno zagovaram njegov drugi mandat, zamislite da Ivo Josipović ne dobije izbore, pa da dođe netko iz radikalne desnice kao predsednik Hrvatske, u što bi se sav ovaj proces, ili gdje bi on završio? Dakle, od nas nažalost, moramo konstatirati da smo očekivali malo veću transparentnost, bolju komunikaciju, moramo konstatirati da se u zadnje vrijeme radilo i bez programa, pa bilo je važno danas u drugoj točki, u nastavku skupštine da dogovorimo nekakav plan rada i tu upravljačku strukturu naše organizacije, ali shvatimo da je nakon gotovo osam godina rada, ovo jedan važan korak. Kakve god on zamjerke mogao trpjeti. Recimo, gubimo, strašno puno energije smo potrošili da se izborimo da se utvrde političke i društvene okolnosti, ne prolazi. Međutim, ako analizirate ciljeve i zadaće koje su ipak konsenzusom prihvaćene, ostavlja se veliki prostor političkim elitama i osobama koje će sudjelovati u odgoju, obrazovanju mladih generacija, ostavlja se veliki prostor da se utvrde te okolnosti. I među zadacima koji su konsenzusom prihvaćeni ipak postoje: istražiti političke i društvene okolnosti, i tako dalje. Dakle, nije sve bilo izgubljeno u tim našim nastojanjima da se donekle ustanovi kakva-takva istina koju ćemo svi moći manje-više prihvatiti. Doći će dan, kao što su ga Francuzi i Nijemci dočekali, doći će dan kada će čovjek iz Banja Luke ili čovjek iz Srebrenice moći reći: OK, ovo je neka naša zajednička povijest. Znate, Francuzi i Nijemci dijele udžbenike povijesti. Mi moramo se voditi tom nadom da će Srbi, Hrvati, Albanci, i Bošnjaci i ostali jednog dana dijeliti udžbenike povijesti. Dakle, iako je ovo danas Skupština u kojoj se traži suglasnost na nešto što mi malo možemo utjecati, ja mislim da iz političkih razloga, iz naše društvene odgovornosti mi moramo ovo prihvatiti. Ponavljam, svijestan sam manjkavosti ovog dokumenta, ali mi moramo dati podršku ovom dokumentu, a onda ne izbjeci raspravu o tome što mi još moramo napraviti i kako da se ne dogodi ovo što smo imali u zadnjih godinu i po dana, a to je da se ovo valja bez nekakvog jasnog pravca ili bez pune suglasnosti svih članica i članova. Dakle, zagovaram da se prihvati ovaj dokument i zagovaram da se vrlo odgovorno pristupi diskusiji o tome što mi želimo od REKOM-a ubuduće. Hvala.

Nataša Kandić: Od Koalicije ili od REKOM-a?

- Od koalicije.

Branislav Radulović: Zahvaljujem se kolegi na poštovanju vremena. Slijedeća je koleginica Katarina, zatim koleginica Dženana, ali vas zbog zapisničara molim da u punom imenu predstavite i organizaciju iz koje dolazite da bi koleginica mogla evidentirati, odnosno zapisnički voditi vaše izlaganje.

Katarina Kruhonja: Ja sam Katarina Kruhonja, ja sam bila članica Koordinacijskog vijeća, nisam ovdje kao predstavica organizacije Centra za mir, nenasilje i ljudska prava s kojom se povezujem, nego zapravo samo kao osoba na ovome. Ja bih htjela čestitati na ovom velikom

uspjehu. Ja isto tako nisam vjerovala, mi nismo vjerovali, nego smo se ponašali kao da će se dogoditi ono u što vjerujemo, a ne vjerujemo. I mislim da je ovo ogroman, ogroman korak i treba čestitati svim onima, i ja od srca čestitam svima onima koji su na tom koraku radili. Moje osobno mišljenje je da je taj prijedlog Statuta umnogome čak i bolji nego što je bio naš, jednostavniji i tako. Ono što mi nije jasno, i to molim kao nekakvo pitanje bih rekla, je zapravo kako će se... on nije usaglašen u nekoliko stavaka bitnih, odnosno onom jednom bitnom stavku, on nije niti među ovim predstavnicima koji su bili u eksperntnoj grupi, on nije usaglašen. Pa kako će biti s tim? Onda bih još htjela reći da mislim da bi bilo dobro da mi prihvatimo taj, podržimo, ali na nekakav način jasno da kažemo da ga držimo radnim još uvijek dokumentom i šta je ono što je Koaliciji bitno u nastavku procesa, ne znam, da se radi na uključivanju Slovenije primjerice, ili što mi to još hoćemo što je nama kao Koaliciji važno, mislim da bi to trebalo definirati, kad budemo donosili. I mislim što je za nas jako bitno je zapravo ovaj zadnji članak da bi Koalicija davala tehničku podršku. To je nešto o čemu ja mislim da bi mi trebalo razgovarati, s jedne strane: super, pa ko će drugi ako nećemo mi, a s druge strane, to je ono što nismo baš računali na takav način direktni; barem ja nisam shvatila. Ja sam računala da ćemo više raditi podršku, kampanju, s jedne strane podršku rada kroz promoviranje rada te Komisije, i drugo, monitorirati rad Komisije. Ako smo mi tehnička služba, čujte, to je ono već, ne znam, hoće li to biti, ne znam, Natašina, Vesnina, Koalicijina, imidž jedan da se stvori, tako da je to nešto bitno da o tome razmislimo. I drugo, mislim da je jako bitno da onda stvarno utvrdimo kako ćemo kao Koalicija funkcionirati da bi, ako prihvatimo tu ulogu u budućnosti, da znamo što radimo, kako radimo, tko donosi odluke i tako. Hvala.

Nataša Kandić: Bane, je l' mogu odmah da samo...

Branislav Radulović: Mislili smo još kolegunica Dženana, pa onda da...

Nataša Kandić: Možda ne bi bilo loše, da ne zaboravimo. Znaš, kad neko ovako izađe...

Branislav Radulović: Dobro, pošto je kolega rekao predsjedavajući, kolegunica Dženana, pa onda zatvaramo.

Nataša Kandić: Nećemo da zatvaramo.

Branislav Radulović: Dženana, imate riječ, izvolite.

Dženana Karup Druško: Dakle, vezano za promjenu u Predsjedništvu Bosne i Hercegovine. Kad smo krenuli sa zagovaranjem u Bosni i Hercegovini, mi smo i te kako bili svjesni situacije da hrvatski član Predsjedništva nije prihvaćen od strane velikog dijela hrvatskog stanovništva u Bosni i Hercegovini koje je i na prošlim i na ovim izborima glasalo za HDZ Bosne i Hercegovine, ko je, je l', legitiman predstavnik hrvatskog naroda. Upravo zbog toga mi smo uz sastanak koji smo imali u Bosni i Hercegovini koji smo imali sa gospodinom Komšićem, dakle koji je zvanično član Predsjedništva, što mi kao predstavnici Koalicije nismo mogli mijenjati, imali i sastanke u HDZ-u Bosne i Hercegovine u Mostaru na kome sam ja lično bila i gdje smo bili primljeni od, da tako kažem, visoke delegacije HDZ-a kojima smo mi predstavili ideju Koalicije za REKOM, objasnili im šta je cilj, šta želimo postići i dobili smo podršku od HDZ-a Bosne i Hercegovine. Dakle, to su argumenti koji su Nataši dali nadu za koji neki kažu optimističnu, da ćemo dobiti podršku i od sadašnjeg člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine koji je, je li, ujedno i predsjednik HDZ-a Bosne i Hercegovine. Dakle, mi nismo isključili HDZ od početka u ovom svemu. Sticajem okolnosti u Predsjedništvu je sjedio neko drugi, sad je promijenjeno, mi ćemo opet, poštujući legalnost, i na kraju krajeva izbornu volju građana koji su sad dovjeli do tih promjena, imati sastanak i sa

gospodinom Čovićem, kao i sa gospodinom Ivanićem. Još jednu stvar bih htjela reći. Nekoliko puta na skupštini čujemo kako se ne znam šta se radilo u proteklih godinu, godinu i po, tri godine. Ja želim samo da podsetim da smo na zadnjoj skupštini koja je bila prije godinu dana otprilike u Sarajevu, na Jahorini, da smo mi tada upravo govorili o promjenama koje se dešavaju, jer je konsultativni proces završen, tada smo već imali zagovarače, tada smo već znali da se pregovara sa političarima, sa predsjednicima i članovima Predsjedništva Bosne i Hercegovine, tako da se ja ne bih složila sa ocjenama da se nije znalo šta se radi, da se nije znalo ko to radi, o svemu tome smo govorili na zadnjoj skupštini i znalo se tačno šta ćemo raditi ovih godinu dana i sve to što je rađeno je u stvari rezultat, ovo što je Nataša rekla. Ja mislim da je to zaista veliki uspjeh, zato što sam bila na tim sastancima i što smo u stvari mi dobili podršku od svih predstavnika ili izaslanika predsjednika, koji, iskreno rečeno, moram priznati da su u međusobnom dijalogu, pa mogu slobodno reći, za neke stavke brže nalazili zajedničke stavove nego što smo i mi čak u koordinaciji i na Koordinacijskom vijeću imali. Tako da, dakle, želim da naglasim, ne znam otkud informacija da se ne zna šta se radilo, ko je radio, informacije šta se dešava mi nismo mogli davati bez saglasnosti predsjednika, odnosno njihovih izaslanika, dok oni nisu prošli kroz dokument. Informacije da smo bili kod predsjednika, koliko se sjećam, dobro se sjećam, bilo je u medijima objavljeno i da je bio sastanak sa hrvatskim predsjednikom i da je bio sastanak sa predsjednikom Srbije i da je bio sastanak sa dva člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine, i da ne nabrajam dalje. Dakle, ja bih samo zamolila zbog onih koji su zaista radili jako puno i u ovoj protekloj godini, da oni koji daju takve ocjene, da ako ništa prije toga saslušaju šta je rađeno u ovom periodu i vide koji su rezultati, a onda da izlaze sa takvim stavovima.

Branislav Radulović: Zahvaljujem. Nataša, izvolite.

Nataša Kandić: U vezi sa Katarinom. Ja bih se složila sa njom da većina nas nije očekivala da će izaslanici za REKOM smatrati da za poslove oko osnivanja selekcionih odbora i osnivanja REKOM-a treba uključiti Koaliciju za REKOM. O tome treba da razgovaramo, da li mi imamo te kapacitete, da li nam to neće stvoriti neke probleme da se ponovo nađemo na tapetu, da nas neko kao nekada ne kritikuje „eto, oni sada i biraju komisiju“. Možda to u onom drugom delu ima osnova da o tome razgovaramo, da li nam možda nije data prevelika uloga i da nismo dorasli, ili da nas ta prevelika uloga može dovesti u neke nezgodne situacije. Ja bih samo zamolila da imate u vidu da koliko je bilo potrebno vremena da predsednici imenuju svoje izaslanike: dve godine. Onda je prošlo više od godinu dana koliko je trebalo izaslanicima da dođemo do ovde. Nikako da ovaj dokument ne zovemo radnim dokumentom. To su njihove izmene. Treba biti vrlo tu pragmatičan i reći da o nekim pitanjima koja ćemo mi da naglasimo, da kažemo da to treba da se sami članovi Komisije dogovore, da li će oni istraživati i neke događaje pre 1991. godine, posle 1991. godine, da li će oni razrešiti tu dilemu. Molim vas, nema, sve je zapravo slaganje članova, oni su samo rekli: neka ostane, dobro je i ovo, s tim što, na primer, predsednik Republike Hrvatske, on je rekao: moraju se, pazite, on je međunarodni pravnik, i to veoma dobar pravnik, one je rekao: dajte da se najpre utvrde činjenice. Kada se utvrde činjenice o ratnim zločinima, onda je to ta sigurna činjenična osnova koja predstavlja kamen temeljac za istraživanje uzroka, društveno-političkih okolnosti, i sve. Ali, svi ostali su rekli, nije bilo tu kao kod nas one, da kažem, teške rasprave, kod njih je sve išlo veoma lako; išli smo svi na posebne konsultacije sa predsjednicima država o tome, i taj njihov ton, to je bilo neverovatno da je moguće da oni tako lako, i kažu: dajte, pa može tako zajednički da to uradimo, dajte ono što je moguće, nemojmo tražiti nemoguće. Tako da, kada dajemo podršku ovom dokumentu, ima osnova da ukažemo da je ovo što je Katarina rekla, da predsednici vode računa o tome da bi bilo važno da se priključi i Slovenija, da bi bilo važno da i srpski član Predsedništva Bosne i Hercegovine učestvuje u tome, mislim da je to sasvim u redu.

Branislav Radulović: Da ne bismo napravili grešku sa imenima, koleginica u trećem redu, i kolega, i kolega u prvom redu, molim vas samo da se predstavite i kažete organizaciju.

Mira Makivić: Ja sam Mira Makivić, dolazim iz Udruženja žena Žene to mogu, iz Banja Luke, diplomirani sam pravnik i književnik i htjela bih da pohvalim sve napore ovih izaslanika, to je jedan veliki korak koji je učinjen, što su sami izaslanici predložili ove izmjene i dopune Statuta i samim tim je nama velika podrška i daje nam snagu da ovaj akt danas usvojimo, jer na dnevnom redu, ja predlažem da se držimo dnevnog reda, da usvojimo izmjene i dopune predloženog dokumenta, i podržimo ga u cjelosti, izglasamo ga u paketu, jer on je tek osnova. A da se ne bavimo pretpostavkama u smislu šta će biti, kako će biti, hoće li, sigurno će biti, već sama činjenica da su to izaslanici predložili je velika stvar i daje nam ohrabrenje i nadu da ćemo mi ubuduće imati uspjeha i u razgovorima sa novim ili starim predsjednicima da i dalje nastavimo. Cilj naš je da usvojimo izmjene i dopune i predlažem da se danas u paketu i u cjelosti usvoji, jer to nam je korak da idemo dalje. Smatram da su uloženi veliki naponi da se ovakav akt donese. Ja sam čitala i prethodni Statut, upoređivala ga sa ovim izmjenama i dopunama, i očigledan je napredak. Nijedan pravni akt nije savršen i ne slažem se da se danas ode sa ove skupštine da to ostane radni materijal, već da bude usvojeni novi, odnosno izmijenjeni Statut u čiji ćemo prečišćen tekst nakon toga. Hvala lijepa.

Andelko Kvesić: Ja sam Andelko Kvesić, dolazim iz Bosne i Hercegovine i predstavljam Hrvatsku udrugu logoraša Domovinskog rata. Čitajući ove ciljeve, učinilo mi se da je ovo skup želja, a ne skup realnosti. Zašto? Pročitacu vam točku C) koja glasi: "Da doprinese ostvarivanju prava žrtava". I nitko, budući da predstavljam žrtve, nitko sretniji ne bi bio od mene i od onih koje ja predstavljam kad bi to Komisija zaista mogla da ostvari. Dakle, odmah na samom početku smo stavili pred Komisiju pretežak zadatak koji sam siguran da ga neće moći ispuniti iz samog razloga što 20 godina nakon završetka rata u Bosni i Hercegovini nemamo još ni pravnu definiciju šta je logoraš, niti šta je logor. Točka D): "da doprinese političke elite i društva u stranama ugovornicama prihvate činjenice o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava", pa to bi zaista bio ideal. Ne mislim bez imalo, rekao bih, sumnje u Komisiju da Komisija ima takve mogućnosti, ona bi riješila onda sve ideale i sve nesporazume koji postoje među ovim žrtvama, a odnosno i među narodima bivše države. A pogotovo ova točka E) koja glasi: "da doprinese rasvjetljavanju sudbine nestalih". Ako se zna da još uvijek postoji negdje oko 8.000 onih za koje se ne zna. Zbog toga bih molio da se u ove definicije malo dođe do izmjene, da kaže da će pokušati, ili u tom smislu, da će nastojati, da će se boriti da doprinese, a ne "doprinijeti". Dakle, da bude potencijalno, a ne potvrdno. Hvala lijepo.

Simo Spasić: Poštovanje svima. Simo Spasić, predsjednik Udruženja porodica kidnapovanih i ubijenih na Kosovu i Metohiji. Morao sam da se javim, hteo sam sutra, ali ne bih ja bio takav, kad ne bih pričao u ime porodica žrtava. Pozdravljam veliki napor, trud, znoj proliiven, krv, mnogobrojnih, nažalost ne velikog broja ljudi koji su dali doprinos da se ovaj REKOM stvori, organizuje i da zaživi. Nataša Kandić koja je tu iza mene je svedok, ona je tada dobila podršku, ako sam ja dobio informacije, od porodica žrtava iz BiH, Srebrenice i okoline, i to je bio taj početni deo. Onda je verovatno trebala podrška i drugih, znači porodica žrtava drugih nacionalnosti, i onda je obavila razgovor sa nama, čak je došla u Udruženje kod nas, videla je zid plača, što izuzetno cenimo i poštujemo, Marinko je svedok tu. Mnogi su me napadali, lično mene kao predstavnika tih žrtava, ja pričam u ime porodica žrtava, i meni su dva brata stradala, i nisam neki političar, ali imam pravo to da kažem. I verujte mi da sam imao uvrede, napade, pa i da ne kažem, pretnje, ja sam odlučio sa jednim brojem rukovodilaca udruženja da podržim REKOM. Nazovi neki Srbi, srbende su me napadali iz svih pravaca, međutim ja sam rekao: ja idem tamo gde su porodice žrtava. Ja sam dobio informaciju, što smatram da je i dalje tako, s tim što ću sad malo nešto da kritikujem ono što meni ne odgovara i porodicama

žrtava, tako da mislim da će dobiti veliku podršku, pogotovo porodice žrtava, bez obzira na veru i naciju. I onda smo odlučili da odemo u Srebrenicu, u Potočare. Znači, porodice žrtava Srba, Crnogoraca, Goranaca, Roma i ostalih otišli u Srebrenicu i u Potočare. Vi ako mislite da smo mi tako mirno otišli tamo, a da nismo imali napade iz svih pravaca, gadno se varate. Ali, nema veze. Ja sam rekao: mi idemo tamo gde su porodice žrtava. Mi smo na sahranu u Potočarima posetili Srebrenicu, taj mauzolej, i bili smo koliko se sećam sa Munirom Subašić... E, predstavnike Majke Srebrenice i enklave Žepe, tamo i u Sarajevu. I onda je naše udruženje bilo u Prištinu. Nije lako. Verujte, ljudi, to su porodice ubijenih Albanaca. Taj koji kaže da je lako, gadno se vara. Slušamo, potresno, ali zahvaljujući REKOM-u i Nataši Kandić i tad u Prištini je omogućeno da pričamo malo i o srpskim žrtvama, i o romskim, što je bilo u tom vremenu, bogami dosta, nismo imali toliko prođu, ali zahvaljujući REKOM-u. E sada, ti koji ne žele REKOM, znači oni prvo ne žele istinu i pravdu za žrtve. To je mnogo bitno. Nemojte mnogo vi da se uzrujavate što neće ovaj, što neće onaj. Bitno mi koji smo u toj organizaciji, članovi kako se to kaže, da budemo složni i jedinstveni, bez obzira na veru i naciju. To što taj, kako rekoste predstavnik Slovenije, tako sam ja shvatio, i dalje ne želi da bude uključen, nemojte pogrešno da me shvatite, možda nije njima savest tako čista. I sami znate da je raspad SFRJ počeo od te Slovenije, 55 ubijenih vojnika, niko od Slovenaca nije odgovoran. Prema tome, sve nacionalnosti su ubijene, znači i ti pripadnici vojnika, ja znam tačan broj, sad neću ni da kažem manji, ni veliki, ja znam po evidenciji 55 vojnika svih nacionalnosti, i Hrvata i Muslimana ili Bošnjaka, i Srba i Crnogoraca i Makedonaca i Albanaca, ubijeni. A niko od zvaničnika Slovenije nije odgovarao. Da je neko od njih dobio Hag i preko Haga, ja garantujem životom da ne bi se širio rat na dalje. Nije bitno. E sad, šta ja zameram. Ako se usvoji mog predlog, usvoji; ako ne, ja sutra ćao odavde. Zna Nataša kad smo u početku imali to već usvojeno, ali nije baš bila takva jaka Inicijativa REKOM-a, i ja koliko se sećam, u Podgorici je bilo tako. Pre toga su neke četničke organizacije pokušavale preko mene, preko nekih službi, preko nekih ljudi da uključe te kako oni kažu veterane te boračke organizacije u REKOM. Ja sam prvi skočio, a Nataša Kandić je bila prisutna u Podgorici kad sam rekao: ne! Znači, ja sam shvatio da ogroman broj u tom REKOM-u trebaju da budu porodice žrtava. Boračke organizacije, svi su imali boračke, vojne, paravojne, milicijske, ma to mene ne interesuju. Oni šta god da su radili, oni na drugu stranu. Ja smatram da u REKOM-u trebaju da budu u velikom broju porodice žrtava svih nacionalnosti, a sad ako dozvolimo da bilo koja organizacija bude uključena, pa verujte mi, ja to ne bih dozvolio. Jednostavno smatram da porodice žrtava treba da budu u REKOM-u. Znači, verujte mi, ako je interes... U Koaliciji, kako se to kaže. Ako stanemo svi iza toga, ja iskreno da vam kažem, je ne odobravam da bilo ko bilo koje nacionalnosti, neću da ih imenujem, ove a forsiram ili da neke ugnjetavam, ne, ne, svako ima pravo da se bori na svoj način za bilo šta i za bilo koga. Ali u REKOM-u po meni ne trebaju da budu oni koji su učestvovali u predratnom, ratnom i posleratnom sukobu. Ja to tako gledam. Drugo, ja sad ne znam ovde u predsedništvu, zato ako ste приметili, nisam ni za ni protiv ni uzdržan. Zašto? Ne želim da ja taj budem koji ću da vas sputavam. Ali molim, sad ja sa leve strane, pozadi tamo, ja ne znam ko je kome ovde stradao, po meni u predsedništvu može Nataša Kandić, ona je tu već 20 godina u ovoj tragediji, ali po meni u predsedništvu REKOM-a trebaju makar, Koalicije - dobro, ja sam čovek sa sela, ne razumem se - vi ste me shvatili, mora u tom predsedništvu da budu predstavnici žrtava, jer nikome nije teže kao nama. Prema tome, sve što ću da kažem, kazaću sutra. Veliki pozdrav.

Branislav Radulović: Zahvaljujem. Ja namjerno nisam želio da prekinem našeg kolegu Sima koji je malo prekoračio vrijeme, ali nećete zamjeriti predsjedništvu zbog toga. A u konačnom, predsjedništvo je ovdje samo da obezbijedi tehnički rad ove Skupštine, tako da je najmanji problem da bilo ko bude sa ove strane. U redu, Nataša, da li želite na ovu seriju od tri, ili da produžimo dalje sa pitanjima? U redu, ja vas molim, molim vas samo jednu stvar, prvo po pravilniku našem treba da se jave oni koji su prvi put, replika ide, gospodin u trećem redu se javio. I da li se još neko javlja? Izvinjavam se. Gospodine, je l' vam teško da dignete ruku?

Dobro, evo. Gospodine, ja se stvarno izvinjavam, ali mi ne vidimo odavde. U redu. Hvala vam puno što mašete, nemojte zamjeriti, gospodin koji se javlja 21. put, vi. I da li se još neko javlja? Gospodin u četvrtom redu. Izvolite.

Albert Hani: Albert Hani, Centar za menadžment na konflikti. Govorim na makedonskom, zato što ću komentarisati tekst na makedonskom.

Nataša Kandić: Ali nemamo prevod. Pa, prevodi, prvo kaži, pa prevodi.

Albert Hani: (prevod sa makedonskog) Pročitacu tekst na makedonskom... nešto što je veoma važno. Radi se o vašoj intervenciji u preambuli, za šta ja smatram da se kosi sa presumpcijom nevinosti načelno, zato što u makedonskoj verziji stoji da Komisija ... „Odlučne da poštujući etičke principe, moralno osude sve ratne zločine i njihove počinitelje ...“. Ovo mislim da se kosi sa presumpcijom nevinosti zato što niko nikoga ne može da osudi moralno niti krivično bez sudske odluke. Ako vi nekoga osuđujete moralno, onda vi sami rizikujete da budete tuženi za klevetu ako sud utvrdi suprotno. U svakom slučaju, još jedna primedba povodom ove intervencije. Mislim da treba da se ima u vidu da ratni zločini protiv čovečnosti ne zastarevaju i ne uključuju amnestiju. Ali ceo ovaj dokument ne odgovara kontekstu makedonske realnosti. U Makedoniji postoji Ohridski sporazum koji decidno navodi ko će biti amnestiran i koji su slučajevi za amnestiju. Ako se ovim dokumentom pokušava napraviti by-pass mislim da će se pre napraviti velika šteta po našu realnost. Zato što u zakonu za amnestiju stoji decidno da za slučajeve ratnih zločina protiv čovečnosti preuzima samo Tribunal, i samo Tribunal, i nisu predviđeni drugi načini. I mislim da ceo dokument treba da ima poglavlje koje se odnosi na rad sa sudovima i na zakonu za amnestiju i odnos prema njemu. A zašto da ne i odnos prema Haškom tribunalu.

Branislav Radulović: U redu.

Midhat Izmirlija: Ne u pogledu samo ovo kako sam uspio da razumijem sa makedonskoga jezika, u pogledu prezumpcije nevinosti počinitelja. Ako pogledate značenje pojmova u ovom Statutu, članu 1, imate definiciju počinitelja u kojem se kaže da je to "lice pravosnažno osuđeno kao izvršilac, saizvršilac ili saučesnik u izvršenju ratnog zločina ili djela koje predstavlja drugo teško kršenje ljudskih prava". Tako da se odnosi samo na lice koje je osuđeno. Time nema narušavanja prezumpcije nevinosti.

Branislav Radulović: U redu, zahvaljujemo. Kolega u trećem redu, i vi ste sledeći.

Fikret Grabovica: Fikret Grabovica, predsednik Udruženja roditelja ubijene djece Sarajeva. S obzirom da sam kod usvajanja ovog Statuta glasao protiv, i da ne bi ispalo da nisam dosledan tom tadašnjem svom stavu, jer ću glasati sada za, želi bih samo kratko da obrazložim zbog čega. Evo, koliko sam uspeo da pogledam Statut, pročitam, zaista je učinjen veliki napredak i iskorak u odnosu na prvu verziju, i po tome možemo da vidimo da su izaslanici predsjednika i članova Predsjedništva zaista uložili mnogo truda, a u ostalom usaglasili se svi i moramo priznati zaista učinjen značajan posao i da ne trebamo gubiti vrijeme sad zbog nekih sitnica i sad tu izmišljati toplu vodu. I ne razumijem one koji su glasali tada za Statut, a sada stavljaju neke zamjerke. Hvala.

Branislav Radulović: Imamo još jednog prijavljenog. Da li se još neko od članova javlja? Ja se izvinjavam, nemojte govoriti u ime drugih, dovoljno je samo da podignete ruku. Mi ovako relativno dobro vidimo odavde. Izvinite, kolega. Da li se još neko, prije nego što će Nataša i naš kolega dati završnu riječ, i onda idemo pravo na repliku? Izvolite. Kolega, izvolite.

Alen Duraković: Ja sam Alen Duraković iz Prijepolja, dolazim ispred Centra za zaštitu ljudskih prava i toleranciju - Polimlje. Uzimajući u obzir da je dobar dio današnje diskusije bio usmjeren prema ovim izaslanicima predsjednika država, ja bih samo imao jedno pitanje: postoji li mogućnost da se iznađe nekakav mehanizam koji će spriječiti retroaktivno da svaki predsjednik, kada bude dolazio, pošto su kod nas izbori svako malo, postoji li mogućnost da se iznađe nekakav mehanizam koji će spriječiti retroaktivno, znači poništavanje već postignutog dogovora ili sporazuma, i time spriječiti da se redovito vraćamo možda korak-dva unazad? Već gdje smo stali da se nastavi dalje. I u svakom slučaju treba pohvaliti i trud i angažman koji je učinjen do sada. Naravno, postoje nedostaci i primjedbe, ali tu smo da zajednički to otklonimo i da to malo poguramo. Hvala.

Branislav Radulović: U redu. Alene, hvala vam. I još jednom pitam da li se neko javlja prvi put prije nego što damo riječ kolegici Katarini koja se jedina prijavila za repliku? Prvi put, drugi put, treći put? Katarina, imate riječ.

Katarina Kruhonja: Ja sam samo htjela pojasniti kada sam rekla radni dokument, nisam mislila da mi njega usvajamo kao radni dokument, nego naravno da je moja podrška da se taj dokument usvoji i Koalicija daje još koliko god može podršku cijelom tom procesu koji nije završen. U tom smislu da budemo svjesni da se radi o radnom dokumentu, oni će ga mijenjati, ne mi. Oni će ga vjerovatno još mijenjati i usvajati. Eto, samo pojašnjenje.

Branislav Radulović: U redu, Katarina hvala vam. Prije nego što stavimo na glasanje donošenje odluke o podršci Prijedlogu Statuta izaslanika za REKOM, Nataša, da li želite još neko dodatno pojašnjenje?

Nataša Kandić: Mislim da treba da donesemo odluku o davanju podrške ovom dokumentu koji je rezultat rada izaslanika predsjednika država i članova Predsedništva, i da pozovemo predsednike, članove Predsedništva da pokrenu postupak za osnivanje REKOM-a.

Branislav Radulović: U redu. Nataša, hvala vam. Dakle, glasamo o donošenju odluke o podršci Izmenama Statuta izaslanika za REKOM. Ko je za? Ja bih molio verifikacionu komisiju da prebroji.

Nataša Kandić: Pa, bolje: ko je protiv?

Branislav Radulović: U redu. Samo želimo da vidimo vašu reakciju. Zaista je nevjerovatno da uz apsolutno izglasavanje ove stvari sada se raspravljamo. U redu. Ko je protiv? Imamo jedan glas protiv. I ko je uzdržan? Molim vas, samo morate pokazati karton, da bi mogli... To je dva glasa. U redu.

Radno predsjedništvo konstatuje da je Skupština sa jednim glasom protiv i dva uzdržana usvojilo odluku o podršci Izmenama Statuta REKOM. Podržalo, tako je.

- Skupština, a ne radno predsedništvo. Skupština.

II deo

Vesna Teršelić: (Na šestoj skupštini Koalicije za REKOM) na Jahorini, imenovali smo dvije radne grupe, jednu koja će utvrditi je li došlo do kršenja Statuta Koalicije za REKOM. I članovi te grupe su Maja Mičić, Veljko Vičević, Fikret Grabovica, Teki Bokši i Igor Mekina. I drugu, koja će razmatrati modele daljnjeg upravljanja. I u toj smo radnoj grupi bili ja, Daliborka Uljarević iz Crne Gore, Milena Savić iz Bosne i Hercegovine, Dragan Pjevač iz Srbije, Nora Ahmetaj sa Kosova, Gordana Duvnjak iz Makedonije i trebao je biti naš prijatelj

Aleksandar Todorović iz Slovenije. Aca je na žalost u međuvremenu preminuo. I mi smo pokušali uključiti nekog drugog iz Slovenije, zvali smo Mirjanu Učakar, ali nismo u tom času mogli doći do nje, imali smo samo jedan nedovoljan broj telefona. Tako da smo iz Dokumente sazvali te dvije radne grupe u nadi da se na najbolji mogući način možemo dogovoriti za rješenje koje će nam najbolje služiti, posebno u svjetlu odluke koju smo maloprije donijeli, da damo podršku radu izaslanika i da će Koalicija eventualno imati jednu širu zadaću. Vrlo nam je važno kako ćemo dalje upravljati Koalicijom. I na tom sastanku 25.10. u Zagrebu radna grupa o modelu daljnjeg upravljanja se sastala. U njoj smo se sastali, dakle, i Daliborka i Milena Savić, i Dragan Pjevač i Gordana Duvnjak. A iz prve radne grupe, koja je trebalo utvrditi je li došlo do kršenja Statuta, bio je Veljko Vičević, s time da je mišljenje poslao Igor Mekina. Teki Bokši i Fikret Grabovica na žalost nisu mogli doći, i Maja Mičić je bila na putu. I Eugen vam zapravo dijeli izvještaj, kratku bilješku sa sastanka te dvije radne grupe, čisto da možete lakše pratiti što se dogodilo, koji kratko tematizira i što se reklo na sastanku radnih grupa, i kratko tematizira i izradu izvještaja. Izvještaj druge radne grupe ste dobili u prilogu, ja ću vam ga i predstaviti. A za prvu radnu grupu imamo mišljenja Veljka Vičevića i Igora Mekine. Taj je izvještaj poslat na očitovanje i drugim članovima radne grupe i Maja Mičić se ne slaže sa tim izvještajem, a Teki Bokši je naglasio da nije participirao jer nije bio na sastanku, a nije mogao ni pratiti zbivanja u tekućem procesu, pa se ne može izjasniti je li došlo do kršenja Statuta ili ne. Peti član radne grupe Fikret Grabovica nije se očitovao izvještaju. Ja sam molim pomoć. Zapravo mi bismo u nekoj fazi trebalo čuti i nešto o radu prve radne grupe od samog Veljka Vičevića. Bane, da li da ja sad izložim ovaj model upravljanja ili da čujemo prije...?

Branislav Radulović: Ja predlažem da vi završite svoje izlaganje, objasnite vaš model. Odgovor je: da.

Vesna Teršelič: Dakle, ja bih izložila nešto više o mogućim modelima upravljanja. Na sastanku radne grupe smo dakle odlučili spomenuti dva modela, s time da je radna grupa već na samom sastanku, i u postupku izrade pisanog prijedloga koji je vodio do izrade dopuna i izmjena Statuta, odlučila i slijediti i ono što smo već prije diskutirali i to tijelo pod imenom: Regionalni savjet Koalicije za REKOM. I predlažemo to tijelo jer mislimo da je vrlo važno da imamo umjesto Koordinacijskog vijeća manje, operativnije tijelo, predlažemo tijelo od devet predstavnika i predstavnica, po šest za jednu osobu iz Hrvatske, Slovenije, Makedonije, Srbije, Kosova, Crne Gore, i tri osobe iz Bosne i Hercegovine zbog specifične situacije Bosne i Hercegovine. Željeli bismo dakle da to bude regionalni savjet, savjet zato jer mislimo da je važno da se radi o regionalnom tijelu čija uloga više neće biti koordiniranje Koalicije, nego će biti praćenje i podrška procesu, i promišljanje i regionalno usuglašavanje oko ključnih pitanja za razvoj, realizaciju REKOM-a između dvije skupštine. Uloga bi tog savjeta bila integrirajuća, on bi podržavao rad najaktivnijih organizacija koje djeluju kroz regionalno partnerstvo koje vodi Fond za humanitarno pravo, uz uključivanje i uzimanje u obzir mišljenja i aktivnosti drugih članica Koalicije. Dakle, naglašavam da je tu jako važno uključiti i one članice koje možda nisu aktivne iz dana u dan, ali daju vrlo važan doprinos u svojim mjestima. Jer je za ovu regionalnu komisiju zapravo bitno koliko će ona biti lokalno ukorijenjena i koliko će zapravo predstavljati glasove različitih članova i članica Koalicije. Sastanci tog savjeta bi mogli biti fizički, održavali bi se prema potrebi i u Statutu predviđamo zapravo da je to u skladu sa finansijskim mogućnostima, ali najmanje jednom u godini dana. Oni se dakle mogu organizirati i putem interneta, primjerice putem Skajp veza. Članovi i članice regionalnog savjeta bili bi predstavnici organizacija, dakle to je promjena. Mi smo u Koordinacijskog vijeću imali glasanje na skupštini za imena članova i članica, ovdje ono što je bitno da želimo izbjeći da na sastancima ne bi bili predstavljeni svi. Dakle, ne bi bilo glasa svih zemalja. Željeli bi dakle da se zapravo unutar koalicija u pojedinim zemljama usuglasi koja je to organizacija koja će biti predstavljena u regionalnom savjetu. Uz to se može odmah

vezati ime osobe koja zastupa tu organizaciju. Ali ono što je tu važno je da onda ta osoba može imati zamjenika i zamjenicu. Dakle, organizacija koja bi to preuzela, ona preuzima onda i odgovornost da će neko uvijek biti prisutan na sastanku. Izbjegava se dakle situacija u kojoj se ne čuje glas članova i članica Koalicije za REKOM iz neke zemlje. To nam se činilo jako važnim. I tu bi članicu potvrdila Skupština i u periodu između skupština novog člana bi mogao privremeno kooptirati regionalni savjet. Dakle, ako se nešto dogodi, postoji i ta mogućnost. Mandat bi bio tri godine. I kad smo imali Koordinacijsko vijeće isto smo imali mandat tri godine. Čini nam se da je to razumno razdoblje. I prvi privremeni saziv Regionalnog savjeta imenovala bi ova Skupština, na prijedloge prisutnih delegata svih nas, uz obavezu da se naknadno eventualno provedu suglašavanja na nacionalnim, zemaljskim razinama, kad se vratimo kući. Nadležnosti Regionalnog savjeta bile bi razmatranje izvještaja pregovarača Koalicije o osnivanju REKOM-a i davanje preporuka. Dakle, smatramo da će od ove faze više biti u upotrebi naziv "pregovarači", a ne toliko "zagovarači", jer je sa izaslanicama zapravo dogovoren jedan prijedlog o kojem smo već raspravljali prije. Može biti pregovarači i zagovarači, dakle to je za diskusiju. Potvrđivanje pregovarača, ako se oni imenuju između skupština, dakle čini nam se jako važnim vezati Regionalni savjet sa onima koji Koaliciju predstavljaju u pregovorima. Jer taj rad sigurno nije završio za Sloveniju, taj rad nije završio za Makedoniju. Dakle, predstoje koraci koji nisu završeni. Razmjena informacija o napretku procesa zagovaranja REKOM-a u svakoj pojedinoj zemlji i na regionalnoj razini. Regionalni savjet bi po potrebi mogao sudjelovati u zagovaračkim aktivnostima na primeru davanja podrške inicijativi u Sloveniji, Makedoniji, gdje članice Koalicije naravno smatraju da je to potrebno. Isto tako po našem mišljenju bi nadležnost Regionalnog savjeta mogla biti i priprema pisama potpore za projekte koji su vezani uz realizaciju REKOM-a, ako to one organizacije koje traže finansijska sredstva trebaju. Sudjelovali bi članovi i članice Savjeta u afirmiranju REKOM-a u javnosti kroz organiziranje javnih događaja i sazivali i pripremali skupštinu Koalicije za REKOM. Što podrazumijeva priprema izvještaja i plana aktivnosti koji će se provoditi u ime Koalicije. Mi sad imamo jednu situaciju u kojoj imamo s jedne strane partnerske organizacije koje rade veliki dio posla i napravile su posao koji je vodio ovom dokumentu koji su usvojili izaslanici, dakle, napravili su jedan ogroman, vrlo vrijedan posao, a s druge strane, više nemamo Koordinacijsko vijeće, njemu je istekao mandat. Koordinacijsko vijeće je u svojem funkcioniranju imalo iskustvo neuvažavanja i vrlo je važno zapravo pronaći novi način, ja sada govorim o modelu koji predlaže ova radna grupa, ali smo u radnoj grupi bili svjesni da postoji i drugi mogući model, koji bi dodatno trebalo obrazložiti. Odgovornosti članica Regionalnog savjeta bi bile da i same osiguraju sredstva za sudjelovanje u radu Savjeta. Dakle, ovo nije tijelo koje će se finansirati kroz rad partnerskih organizacija. I u principu je važno da kada se u članicama Koalicije u mreži razmišlja o tome ko bi to mogao biti, da se zapravo vidi da postoji potreba za vrlo profesionalnim radom koji vodi Fond za humanitarno pravo sa partnerskim organizacijama, ali da postoji i potreba da upravljamo Koalicijom u dogovoru. Dakle, da imamo tijelo koje kao skupština biramo i koje onda, koje ima i organizacije koje su u samom projektu, jer ja vjerujem da će se iznaći i sredstva za nastavak rada, koje vodi Fond, ali da su tu i članice koje nisu direktno u tom partnerstvu, dakle da iznađemo način upravljanja koji uključuje jedne i druge. Vi znate da nismo u svim fazama rada ove Koalicije komunicirali s lakoćom, da je bilo konfrontacija, i vjerujem da na ovoj Skupštini možemo iznaći način i dobar model upravljanja koji će nas povezati, koji će zapravo predstaviti, ajmo tako reći, obje grane rada. Organizacija čiji bi se predstavnici delegirali u Savjet i preuzeli obavezu za funkcioniranje Savjeta, ideja koju smo mi imali je da to bude po principu da se Savjet ako se sastaje barem jednom godišnje, svaki put sastane u drugoj zemlji i da je uz to vezan neki događaj na kojem se promovira REKOM. Dakle, neki javni događaj na kojem se svakog puta u drugoj zemlji na način koji je primjeren fazi u kojoj će tada biti naša zajednička Inicijativa, tematizira REKOM. Ako će tada biti ključno pitanje, nadam se, blisko osnivanje samog REKOM-a, da otvara ta pitanja, da se onda procjenjuje koliko će biti predstavljeni na tim

javnim događajima političari, a koliko će biti predstavljeni članovi i članice za REKOM, ali je to prilika da se napravi javan, vidljiv medijski događaj uz podršku Savjeta i svih članova i članica Koalicije za REKOM. Tu se onda dakle iskoristi prilika za afirmiranje naše Inicijative, s time da postoji i druga mogućnost. Druga mogućnost je da Koalicija funkcionira bez upravljačkih tijela, ja sad govorim o modelu 2, da se novim Statutom ukinu upravljačka tijela, a ostavi samo izvršno tijelo skupštine, Sekretarijat, s time da je Sekretarijat u prošlosti doživio vrlo velike promjene. Mi smo kada smo završili konsultacijski proces, imali Sekretarijat koji je zapravo imao urede po svim zemljama i bio je, rekla bih, vrlo lijepo ekipiran, jer su u svim zemljama bile i zaposlene osobe, taj luksuz više nemamo u takvim dimenzijama. U tom bi se slučaju Statut Koalicije izmijenio na način da definiira proceduru imenovanja Sekretarijata i uredi odnos Skupštine i Sekretarijata. Naravno da postoji i treća opcija i to moram spomenuti, da se Koalicija ugasi, jer se može procijeniti da je izvršila svoju misiju, ali to je sve za našu raspravu, i trebamo i o tome razmišljati, pa bi se onda odgovornost za nastavak zagovaranja prenijela na Fond za humanitarno pravo i partnerske organizacije. Ova radna grupa, dakle, radna grupa u sastavu koji sam prije spomenula, a to smo dakle, Daliborka Uljarević, Milena Savić, Dragan Pjevač, Gordana Duvnjak i ja, i na telefonu se uključila Nora Ahmetaj, koja nije bila u mogućnosti doći, ali je telefonski bila sa nama, radna grupa ne predlaže taj model, mi predlažemo zapravo Regionalni savjet jer smatramo da u njemu dobro možemo povezati i rad Fonda za humanitarno pravo i partnerskih organizacija sa angažiranjem članova i članica Koalicije koji nisu partnerice na projektu. Ono što želim isto tako naglasiti je da smo u prošlosti imali i obavezu da Sekretarijat izvještava Koordinacijskom vijeću o finansijskom poslovanju, da smo to obavezno imali za skupštinu, mislim da je to vrijeme iza nas. Dakle, da je naprosto vrijeme za neka nova tijela, da je ovo prilika da razgovaramo o tome što nam treba, što želimo, koju vrstu upravljanja preferiramo i ja bih da čujemo i o mišljenjima o tome, je l', u vrijeme između skupštine u Sarajevu 2011. godine kad je došlo do zastoja u funkcioniranju Koordinacijskog vijeća, bio povrijeđen Statut ili nije, naši izvorni prijedlog je bio da čujemo zapravo osvrt na to i onda odmah prijedemo na raspravu o upravljanju, ali ja sad to predajem u ruke predsjedavajućem radnog Predsedništva.

Branislav Radulović: U redu. Vesna, hvala vam na iscrpnom izlaganju. Naravno, kao uvodničar, Vesna je dobila nešto duže vrijeme u odnosu na ono što je definisano našim Poslovníkom. U vašim materijalima nalaze se tri dokumenta, dakle izvještaj radne grupe; uz izvještaj dobili ste i izmjene i dopune Statuta kao dokument, i imate treću bilješku sa sastanka radnih grupa imenovanih na Skupštini Koalicije za REKOM. Posle Vesninog uvodnog izlaganja ko se javlja za riječ? Da li neko po drugom dokumentu, odnosno drugom stavu ima potrebu da obrazloži? Gospodin Vičević? Da li se neko javlja? Vi se javljate? Da, da, ja vas pitam da li se javljate za riječ. Izvolite. Gospodin Vičević ima riječ. Samo vas molim da vodite računa o vremenu.

Veljko Vičević: Organizatori današnje skupštine su izbjegli uputiti svim predstavnicima na skupštinu materijal koji sam ja potpisao, jer sam u njega uložio trud, a koji je dostavljen članovima radne grupe koji argumentirano su, osim gospodina Igora Mekine koji je potvrdio taj nacrt izvješća, ostali su otprilike, nisu se izjasnili uopće o sadržaju, niti su argumentirano htjeli riječi da je taj izvještaj valjan ili nije. Ali ja bih rekao skupštini, ja sam se bavio dokumentima Skupštine iz 2011. godine, Skupštine iz 2013. godine, zatim Zaključcima Koalicije za REKOM u Srbiji iz 2011. godine, izvješćem Koordinacijska vijeća za Skupštinu 2013. godine i otprilike želim Skupštinu informirati, kao član ove Skupštine, o situaciji i kako ju ja vidim, a tako ju vidi i gospodin Igor Mekina. Dakle, Peta skupština Koalicije za REKOM koja je održana u Sarajevu 26.6.2011. godine raspravljala je o Statutu Koalicije i donjela odluku o izmjenama i dopunama Statuta Koalicije za REKOM s vrlo jasnim obavezama i odgovornošću za daljnje djelovanje Koalicije za REKOM, kako same skupštine Koalicije, tako i upravljačkih tijela, Koordinacijskog vijeća i ostalih radnih tijela Koalicije, koja se mogu

formirati prema potrebi za realizaciju predstojećih aktivnosti i zadataka same Koalicije. Dana 7.7.2011. godine koordinacija dijela članica Koalicije za REKOM u Srbiji održala je sastanak i donijela zaključke koji su u mnogo čemu bili u suprotnosti sa zaključcima Pete skupštine Koalicije za REKOM, a posebice su bili u suprotnosti s netom donesenim izmjenama i dopunama Statuta Koalicije za REKOM, tj. sa samim Statutom Koalicije za REKOM. Svojim daljnjim radom, koordinacija Koalicije za REKOM u Srbiji uspjela je blokirati rad Koordinacijskog vijeća Koalicije za REKOM na način da su svi predstavnici u Koordinacijskom vijeću iz Srbije istupili iz istog i nisu željeli dalje učestvovati u daljnjem radu najodgovornijeg tijela Koalicije za REKOM, već su sa sebi sklonim partnerskim organizacijama, članicama Koalicije za REKOM nastavili sami realizirati zadaće na ostvarenju glavnog cilja: mogućem osnivanju REKOM-a na području bivše Jugoslavije. Dakle, sve daljnje aktivnosti vezane za REKOM vođene su mimo legalno izabranih i odgovornih tijela Koalicije za REKOM, a glavnu ulogu preuzeo je Fond za humanitarno pravo koji i dalje koordinira i provodi sve aktivnosti. To je svakako za pohvaliti, ali problem je nastao u slaboj informiranosti podosta aktivnih članica Koalicije za REKOM koje nisu bile povezane u partnerski odnos sa Fondom iz Beograda. Tiskovne konferencije i nastupanje u javnosti u ime Koalicije nakon Pete skupštine Koalicije organiziraju i provodi dio članica Koalicije koje za to nisu imale legitimitet niti mandat, to će reći da skupština Koalicije za REKOM nikad o tome nije raspravljala, niti donijela bilo kakvu odluku. Pa tako gospođa Kandić je u više javnih istupa mijenjala svoje potpisivanje kao koordinatorka Koalicije za REKOM, pa onda kao koordinator koordinacije u Srbiji i tako dalje, a za što nije bilo nikada raspravljano na Skupštini niti je imala mandat. Šesta skupština Koalicije za REKOM koja je održana u Sarajevu 17.5.2013. godine nije prihvatila nove inicijative i izmjene u načinu rada Koalicije. Dapače, izjasnila se za daljnjom potrebom funkcioniranja Koordinacijskog vijeća. A zbog uočenih problema u funkcioniranju same Koalicije za REKOM, osnovala je dvije radne skupnine s ciljem da se utvrdi što se u biti događa s Koalicijom, da li je bilo otklona od štovanja i primjene Statuta, te da se narednoj skupštini predloži novi primjereniji model upravljanja Koalicijom za REKOM. U principu, Fond za humanitarno pravo i dijelovi članica Koalicije za REKOM u Srbiji s ponekim partnerskim organizacijama iz ostalih novonastalih zemalja nastavili su realizirati projekt sve do današnjih dana. Sagledavajući sve gore napisano, izvršivši uvid u pisanu dokumentaciju koju sam već naveo koja je bila dostupna i na raspolaganju, može se sa sigurnošću ustvrditi da su postupci koordinacije Koalicije za REKOM u Srbiji bili i jesu u suprotnosti sa Statutom Koalicije za REKOM koji je još uvijek na snazi, tj. svojim odlukama i načinom djelovanja nisu štovali odredbe 11 članaka Statuta Koalicije za REKOM. Prvo, članak 8 Statuta Koalicije za REKOM koji regulira metodologiju rada Koalicije, ovim člankom regulirano je da Koalicija ostvaruje svoje ciljeve na osnovu odluka Koordinacijskog vijeća i Skupštine. Dakle, svjesnom blokadom rada Koordinacijskog vijeća od strane koordinacije o kojoj govorim, prekršena je odredba članka 8 Statuta. Drugo, članak 11 Statuta Koalicije za REKOM regulira dužnosti svakog člana Koalicije. Svojim postupcima i ponašanjem dio članova Koalicije za REKOM okupljenih oko Fonda za humanitarno pravo iz Beograda nisu se ponašali i štovali odredbe koje proizlaze iz članka 11 Statuta Koalicije, naročito stavke 1 i 4. Da pojasnim. Stavka 1 glasi da svaki član Koalicije je obavezan štovati sve odluke skupštine, a stavka 4 glasi da svi smo dužni izabrani u legitimna tijela učestvovati i dati svoj puni doprinos u radu tih tijela. Već sam rekao da su opstruirali rad Koordinacijskog vijeća. Treća, članak 13 Statuta Koalicije za REKOM definira upravljačka tijela Koalicije. Dakle, jedno glavno upravljačko tijelo to je bilo Koordinacijsko vijeće, već ste čuli da je zbog istupanja odrijeđenih dijelova članstva, dakle tri člana iz Srbije, onemogućen daljnji rad tog tijela, i samim tim upravljanje, koje je po Statutu regulirano, više nije bilo moguće. U člancima 17, 20, 22, 23, 24, 25 i 26 reguliraju se obaveze legitimnih tijela Koalicije za REKOM. Opet, da sad ne ponavljam, djelovale su koordinacijske grupe, koja djeluje u Hrvatskoj, djeluje u Srbiji i tako dalje, ali po Statutu koji je još uvijek na snazi, oni su dužni tražiti za sve što rade, predati prijedlog Koordinacijskom vijeću, kad to bude na

Koordinacijskom vijeću usvojeno, onda rade, dobiju sredstva, pravdaju sredstva donatorima, ne Koordinacijskom vijeću, ali narativni izvještaj predaju Koordinacijskom vijeću, odnosno skupštini. Dakle, sve to, taj put nije poštivan. Članak 30 Statuta Koalicije za REKOM definira postupanje svakog člana Koalicije za REKOM glede predlaganja i izvršenja projekata vezanih uz ostvarivanje glavnog cilja osnivanja REKOM-a. Nepoštivanje ovog članka Statuta koordinacije od strane partnerskih organizacija od 2011. godine dovelo je u pitanje bit i opstojnost Koalicije na način da jednostavno svi mogu, svi članovi Koalicije po Statutu imaju pravo podnositi prijedloge za projekte i realizirati ih, ali po tom članku Statuta to mora odobriti prvenstveno Koordinacijsko vijeće i njemu se treba predavati narativni izvještaj. Iz gore navedenog može se zaključiti da ima ozbiljnih problema u funkcioniranju Koalicije za REKOM i da momentalna situacija nije ružičasta. Ali nije i nepremostiva. Riješenja postoje i mogu se naći. Svakako odgovornost za daljnje funkcioniranje Koalicije za REKOM je na ovoj sada Skupštini. I kako se mi dogovorimo, tako bi trebalo ubuduće biti. No, nijedna dobro tako široka koalicija koja je okupljena na izuzetno humanom poslu kao što je iniciranje osnivanja REKOM-a sa svim definiranim ciljevima, ne smije ostaviti prevelik prostor za eventualne moguće manipulacije. Dakle, ova Skupština se sastala prije 17 mjeseci, pa prije toga isto tako prije otprilike skoro dvije godine, dakle preveliki je razmak. Ovdje smo mi koji predstavljamo istu ideju, znamo oko koga smo se okupili prije osam godina i vjerojatno danas smo dovoljno odgovorni da se dogovorimo kako naprijed. Jednostavno, informiranje nije bilo na zavidnom nivou. Hvala lijepo što ste me saslušali.

Branislav Radulović: U redu. Zahvaljujem i ja gospodinu Vičeviću koji je malo više iskoristio vremena od onog što je bilo planirano. Sada otvaram raspravu. Dakle, imamo sada već četiri dokumenta na raspolaganju. Do sada su se javili gospodin u trećem redu, je l' tako? Gospodin Simo Spasić i gospodin Drago. Ovako, ako idemo po tri, pa ćemo onda kasnije, čisto da bismo imali odgovarajuću dinamiku. Izvolite.

Atdhe Berisha: (Prevod) Pozdravljam vas sve, Atdhe Berisha, problem je kod prevoda dokumenta i u kontinuitetu ne dobijamo prevode, imam dva dokumenta, koja sam dobio danas, oba dokumenta nisu na albanskom jeziku, ne poznajem srpski i problem mi je diskutovati jer ne znam o čemu je reč. I zbog toga reagujem, to nije prvi put, stalno imamo ovakih problema. Molim vas da ih prevodite, da bismo i mi postali deo diskusije. Inače, ja bih mogao ovde kao lutka ostati i slušati, i kao rezultat toga ne bih bio aktivan učesnik. Molim vas da prevodite. Ni u čemu se ne protivim, jedino ne poznajem jezik, pa tražim prevode. Hvala.

Vesna Teršelič: Isprika na tome, doista, jer pola dokumenta je prevedeno, a pola nije.

Branislav Radulović: U redu. Nastavljamo sa diskusijom. Gospodin Simo Spasić. Posle toga gospodin Drago. Ko se sledeći javlja. Gospodin Mario. Ne, ne, gospođa u drugom redu, i onda gospodin. Izvolite, i molim vas samo da poštujuete vrijeme.

Simo Spasić: Hajde, ha ću pokušati ponovo da se javim i pričaću malo sporije, da ne šuškam, to mi je govorna mana. Ja sam ubeđen da ću kog jednog broja ljudi tu prisutnih navući gnev, možda i neku mržnju, ali savest mi je čista. I oni dobronamerni shvatiće šta hoću da kažem. Kad su mnogi napadali Natašu Kandić, ja sam stao iza njenog rada, jer sam bio ubeđen da taj REKOM jedina, hajde da kažem, institucija koja će bar približno imati tačan broj svih žrtava, od Slovenije pa dole do Makedonije, do Kosova i Metohije. Neće Nataša pogrešno da me shvati, ja se nadam, a i vi koji ste prisutni. Te godine kada se već krenulo sa REKOM-om, bile su pune sale i u Prištini i u Zagrebu i u Sarajevu i u Podgorici. Nemojte pogrešno da me shvatite, ja ovde sve da znam, da znam, pa jedno 5% ljudi. To su veliki broj porodica svih nacionalnosti svih žrtava bili uz REKOM i uz Natašu Kandić. E sada, šta je doprinelo da one

porodice koje su bile u prvom redu, ne budu ovde danas? Ja sam dobio informacije da zadnje dve sednice REKOM-a nisu bile te porodice. I onda postavljam pitanje Nataši Kandić da li je ona to nešto, ne zgrešila, ili je pala pod uticaj nekih ljudi koji, nemojte da se ljutite, nemaju veze sa tragedijom, sa žrtvama? Ubeđen sam da smo svi bili dobronamerni, i da ste stali iza porodica žrtava svih nacionalnosti, ne 500 i nešto hiljada potpisa koliko sam ja dobio informacije, ja garantujem životom kao što sećam se Nataši je bilo u planu milion... Je l' bilo tako, Nataša?

Nataša Kandić: Ovo je Skupština, ne forum...

Simo Spasić: Pa, nije bitno, Nataša, da li je forum, skupština, ja se obraćam skupu.

Nataša Kandić: Ovo su samo članovi Koalicije.

Simo Spasić: Dobro, dobro, znam ja.

Nataša Kandić: Iz jedne organizacije jedna osoba može...

Simo Spasić: To ću i sutra njima da kažem. Ovde je trebalo bar jedno dvojica da budu ili dvoje iz predstavnika porodica žrtava. Ja molim Natašu Kandić, i molim vas koji ste u tom užem krugu, ja nikad nisam hteo da se ističem, ja imam megafon, te slike, zid plača i to je moja borba. Ali moraće biti neko od porodica žrtava sa svih, pa da li to bila države, da li bile pokrajine, da li bile republike, to uopšte nije bitno. Nataša moraju na razgovorima sa državicima svih tih predsedništava država, ne znam ni ja, gde god odete, ne moram ja, morate da uključite u uži krug ljudi na razgovorima sa predsednicima država - porodice žrtava. Niko ne može da ih natera, pod znacima navoda, nego porodice žrtava. Znači, ovo vam kažem dobronamerno, morate što više porodice žrtava da uključite u razgovore da nas države ili državnici podrže kao REKOM. Jer odgovorno tvrdim, sem REKOM-a niko ne može da okupi porodice žrtava, to je mnogo bitno, svih nacionalnosti. I REKOM će jedini na prostoru SFRJ imati tačne podatke o svim žrtvama. Prema tome, ja vas molim da zdušno stanete iza REKOM-a, znači oni koji ne žele da stanu iza porodica žrtava, iza REKOM-a, znači nemojte da idete na to. Ja sam uzdržan iz razloga, i stojim iza toga, jer kad je bilo pitanje REKOM-a uslov je bio da te boračke organizacije, ti veterani kako se moderno kaže, ne budu uz recimo porodice žrtava. Shvatite da to teško deluje na porodice žrtava. Ja garantujem životom, a ovo ću da kažem, ja garantujem životom da recimo da su ovde Majke Srebrenice i da pored njih bude neki, dozvolite to je moje mišljenje, da bude neka četnička organizacija ili Arkana, ona bi ustala, pljunula bi ga, izašla bi. Prema tome, odgovorno tvrdim, boračke organizacije nemaju mesto u REKOM-u. Hvala puno.

Branislav Radulović: Zahvaljujemo se gospodinu Simu. Sledeći je gospodin Drago, koleginica u drugom redu i sledeći, koji je gospodin Mario.

Drago Pilsel: Dragi Simo, oprostí što se tebi izravno obraćam, ali imam taj poriv. Dva puta si rekao isto i pretpostavljam da su svi osjetili da si vrlo iskren i da tržiš pravdu. Međutim, ne znam da li si primjetio moju namjeru, da li si razumio, kada sam predložio Dragana Pjevača ovdje, čovjeka kome je majka svirepo ubijena, imao sam namjeru da dam satisfakciju ljudima kao što si ti. Ova Koalicija otpočetka je trebala savladati jednu veliku kušnju, možda najveći izazov našega vremena, a koji je prisutan sada u žestokim raspravama, vjerovatno ne samo u Republici Hrvatskoj, a to je da mi izjednačavamo žrtvu i agresora. To se nama lijepi kao kuga, a odgovor na te klevete mora biti potencijal koji je prepoznat od pola milijuna ljudi. A da smo bili pametniji, bilo mi možda i milijun. I da smo bili bolje organizirani. Ali nema veze, i tih pola milijuna potpisa jako puno znači. Dakle, taj mirotvorni potencijal mora biti, oprostí što te

gledam, ali gledajući tebe, gledam i žrtve, taj mirotvorni potencijal mora biti puno veći i mora u nama izazvati puno veću empatiju, puno veću sposobnost da se angažiramo nego osjećaj potrebe da budemo osobno oštećeni. Na žalost, to zvuči grubo, ali to je tako, jedino empatijom mi možemo stvarati društvo pomirenja, društvo povjerenja. Nema pored ove Koalicije, na području bivše Jugoslavije, a za nekoliko godina će se u Ukrajini postaviti isto pitanje, i u Siriji, i bilo gdje gdje se divljački ubijaju oni koji su susjedi bili. Dakle, postaviće se jedno pitanje: na koji ste način vi koji ste bili pogođeni, pokazali društvenu zrelost? Ovo što je Vesna danas pokušala ponuditi kao rješenje meni se čini da je pametan odgovor. Veljko je konstatirao da se Statut kršio. Ja mislim da je on to napravio argumentirano. Ako se neko ne slaže sa Veljkom, neka kaže: ne, nisi dobro argumentirao. Ali moramo, ne zanemariti to što je rekao Veljko, moramo biti pametni, prepoznati društveno i politički što se događa oko nas, i pokušati naći rješenje da ne ispadnemo manje zreli, nego predsjednici i šefovi država koji su ipak delegirali neke ljude i pokazali neku zrelost i neku dobru volju. I političku mudrost, ako hoćete. Dakle, raspuštanje REKOM-a ne dolazi u obzir, ne dolazi u obzir. Pardon, Koalicije. Da nemamo upravljačkih tijela, pa na što bi to tek ličilo. Dakle, vidjeli smo u kakvim smo se problemima našli nakon što je KV doživio, pa, neki neuspjeh, da tako kažem. Dakle, prvi model, taj Regionalni savjet, možda se neko od vas pojavi sa četvrtim prijedlogom koji će biti pametniji od ovoga što je Vesna predložila, ali meni se čini da je Regionalni savjet nužnost. Ono je politička, psihološka i humanitarna dužnost koju mi moramo pokazati da ovo ne propadne. Priznajemo pogreške i osobe poput Nataše Kandić, kao i svako od nas, skloni smo grijehiti, osobe poput Nataše Kandić, Nataša, Vesna Teršelič vjerovatno će naći svoje mjesto u povijesti mirotvorstva na ovim područjima, ali sve to znači samo jedno: da mi moramo biti sposobni naći model koji će tražiti ono što ti tražiš, a to je pravda za žrtve. Nećemo ga naći, vjeruj mi, nećemo ga naći u daljnjim podjelama. Nećemo ga naći u podilaženju onima koji promoviraju fašistički i neofašistički govor u društvu. Ja predlažem da se saslušaju, još jednom da se posvetimo ovom prijedlogu o Regionalnom savjetu, čini mi se da je najzreliji u ovom trenutku, da premostimo očite promašaje i očite probleme koji su nastali. Naš propast, ne bi bio naš osobni propast, bio bi propast ovoga prostora, zaboravljen na žalost, kao teolog ti mogu reć, zaboravljen i od Boga.

Simo Spasić: Da je svako imao Natašu Kandić, gde bi nam bio kraj, ali ona ne može sama...

Branislav Radulović: U redu, ja vas sada molim da ipak održimo nivo komunikacije na način što ćemo one koji su se javili na vrijeme... Sljedeći je kolega Mario, i izvinjavam se, koleginica Sandra.

Maksuma Topalović: Dobro večer, ja sam Maksuma Topalović. Dolazim iz Bosne i Hercegovine, iz nevladine organizacije Alternative iz Kaknja. Ja sam bila ponukana i u prvom dijelu da govorim, ali onda sam se suzdržala jer sam se bojala da neću ništa suštinski reći kad se tiče Statuta. Ali sam ponukana bila zapravo stavovima iz Bosne i Hercegovine i negiranjem zapravo mišljenja većine nas koji dolazimo iz Bosne i Hercegovine i koji tvrdimo da tamo negdje nešto ne funkcioniše. Mi smo ovdje danas predložili i ja podržavam to, odličan model, meni se čini odličan model - Regionalni savjet, i negdje sam čula Vesnu da kaže da trebamo uspostaviti negdje malo bolju komunikaciju jer ta komunikacija nije unutar Koordinacijskog vijeća, nije uvijek bila najbolja. A sad zamislite kakva je bila tek unutar članova na nivou jedne države. Zapravo hoću da kažem da zaista mi u Bosni i Hercegovini nismo, ma kako ko tvrdio drugačije, nismo bili, ne samo da nismo imali dvosmjernu komunikaciju koja bi nas dovela do suradnje, mislim između članova i organizacija, mi nismo pravovremeno ni informirani. Kad gospođa ili gospođica Dženana kaže da smo mogli biti informirani preko medija, oprostite, ali meni to nije način informisanja nas koji smo zdušno u ovoj ideji i koji imamo šta da kažemo. E onda se desi recimo da mi dođemo i da trebamo, ja se izvinjavam što zloupotrebljavam i što govorim znači probleme koje mi imamo u Bosni i Hercegovini, ali

negdje moram naći mjesta da to kažem, imam potrebu zapravo da to kažem, a onda se dešava da vas, kad vi recimo, ja ću reći primjer, neki kažu da nisu glasali za Statut, ja sam glasala za Statut a došla iz Bosne i Hercegovine, negdje se ne slažem da neko u ime mene stalno govori kako nešto ne valja. Pa, valjda ja mogu da mislim svojom glavom i da razmišljam. I mislite da sam od drugih članova dobro prihvaćena što sam glasala? Više vas posmatraju kao nekog izdajnika. E sad se ja pitam, da li je u redu da recimo dobijemo ovdje informaciju, mada smo tu informaciju imali iz medija, da su pregovarači, zagovarači da su razgovarali, molim vas lijepo, sa HDZ-om u Bosni i Hercegovini? Ja prvo pomislim: šta kog vruga razgovarate? Oprostite što ovako govorim, mislim otkud vam pravo, šta razgovarate, koji HDZ? Prvo to pomislim, onda pomislim: pa, da, dobro, sa političkim partijama, pa to je mudro, pa treba, i tako dalje. Ali se onda s pravom pitam: a zašto ne sa svim parlamentarnim političkim partijama? Zašto sa jednom? Ko ima pravo da tvrdi je li ovaj član Predsjedništva bio predstavnik hrvatskog naroda ili ne, i tako dalje. Da ne ulazim dalje u probleme. Dakle, ocijenjujem i procjenjujem da komunikacija unutar nas u Bosni i Hercegovini nije bila dobra. Naprotiv, bila je katastrofalna. Zbog toga kažem da mi se dopada ideja Regionalnog savjeta. Sa jednim prijedlogom: dajte da ipak malo više, ja sam čula šta su ciljevi, šta će raditi između dvije skupštine, na koji će način raditi, ali dajte da malo više porazmislimo i o ovoj internoj komunikaciji, znači na nivou jedne zemlje i zatim i komunikaciji na regionalnom nivou. Hvala vam.

Branislav Radulović: U redu. Zahvaljujemo se. Po redu su sada gospodin Mario, zatim Sandra. Mario, mikrofon je vaš. Ne čujemo vas, Mario. Ovo je slobodan forum i mi nemamo pravo uticati na ono šta ćete vi govoriti, ali ipak želimo da vam skrenemo pažnju da je tema razmatranje modela daljeg upravljanja, dakle upravljačko-organizaciona struktura. Ako postoji mogućnost da se ipak na neki način fokusiramo prema onom što bi trebalo biti organizaciono-upravljačka struktura... Bojim se da je jako puno digresija. Naravno, mi ovdje ne možemo uticati na ono šta ćete vi izložiti, nemamo pravo, ovo je slobodan forum, ali se bojim da je suviše digresija, da negdje vrlo daleko stojimo u odnosu na temu, ali, evo, Mario, mikrofon je vaš.

Mario Mažić: Hvala vam. Dakle, ja sam Mario iz Inicijative mladih za ljudska prava iz Hrvatske. Ispričavam se, nedavno sam operirao grlo, pa slabo, ali ovako ću. Pa, ja bih se referirao na ovaj izvještaj, odnosno bilješku sa sastanka ili kako se zove. Prvo, mislim da je užasno nepristojno da razgovaramo o papiru koji nije dostupan na svim jezicima kojih ovdje ima. Mislim da bi zapravo Predsjedništvo trebalo povući bilo koji papir, bilo koji materijal koji nije dostupan svima jednako. To je prva stvar. Druga stvar, izrečena je jedna neistina da se Maja Mičić nije očitovala, Maja Mičić se nekoliko puta mailom očitovala, u smislu da se duboko ne slaže sa ovim prijedlogom izvještaja.

- Kojeg izvještaja?

Mario Mažić: Izvještaja ove radne grupe za utvrđivanje kršenja Statuta. Treća stvar, Milan Antonijević i Dinko Gruhonjić su ovdje, ja bih njih pitao jesu li oni imali ikakav pritisak da izađu iz Koordinacijskog vijeća od strane Sekretarijata? Ne. Dobro, čisto da se utvrdi da je onda nalaz u ovom papiru pogrešan, da Sekretarijat dakle nije učinio KV nefunkcionalnim, nego je KV učinio sebe nefunkcionalnim. I u tom smislu je Sekretarijat preuzeo dužnosti koje su bile potrebne za koordinaciju Koalicije. Mi smo prije pola sata, 45 minuta, usvojili jedan fantastičan dokument koji pokazuje da zapravo taj rad Sekretarijata nije naštetio radu Koalicije, nego dapače, upravo unaprijedio i doveo nas tamo gdje smo i trebali biti, gdje smo i planirali da budemo kad sazivamo ovu Skupštinu. Tako da mislim da je zapravo bespredmetno da raspravljamo o kvazi krnjoj radnog grupi i nekakvom njenom očito netočnom podnesku. Mislim da je važnije da se fokusiramo na ovaj dio rasprave o modelima

upravljanjima. I kao doprinos toj vrsti rasprave, samo želim da pogledamo unazad ovaj period, pa vidimo da otkad je KV samog sebe onemogućio da radi, Sekretarijat je zapravo vrlo dobro vodio rad Koalicije, doveo nas je do toga gdje jesmo i taj model u kojem Sekretarijat sa posvećenim partnerskim organizacijama radi, vodi aktivnosti Koalicije, očito je uspješan. Sigurno postoje neki problemi tipa tog, komunikacije, obavještanja i tako dalje, i oni se trebaju tehnički riješavati, a ne mijenjat kompletne modele upravljanja u kontekstu kada bismo i donijeli odluku da Sekretarijat preuzima te koordinacijske uloge iz Statuta, onda bi i to bilo lakše i čišće riješeno. Evo, to je moj prilog ovoj raspravi. Hvala.

Branislav Radulović: Mario, zahvaljujem vam. Dakle, po redu su Sandra, Dženana, Katarina i Dinko. Evo, da registrujemo i dva nova javljanja.

Sandra Orlović: Evo, ja ispred ove inkriminisane organizacije koja je kršila Statut, urušila proces i izgleda upropastila celu inicijativu REKOM, samo da kažem da mi smatramo da se Statut Koalicije za REKOM treba promeniti. On je zaista anahron, prevaziđen, naprosto događaji i evolucija cele Inicijative REKOM iziskuje razgovor, dijalog o tome kako upravljački organi Koalicije za REKOM treba ubuduće da izledaju. Ali takođe želim da kažem da zaista je vrlo nekorektno, upotrebiću najblažu moguću reč, da danas od gospodina Vičevića čujemo istu onu optužbu koju smo čuli na prethodnoj Skupštini REKOM-a i zbog koje je i obrazovana radna grupa koja je trebalo da ispita navode gospodina Vičevića, koji su potpuno, kako da kažem, legitimni, svako od članova Koalicije za REKOM ima to pravo; dakle imenovana je radna grupa koja se nikad nije sastala, i onda smo danas čuli mišljenje jednog člana radne grupe koji je zapravo ponovio svoje mišljenje od prethodne Skupštine Koalicije za REKOM i čuli smo dakle izveštaj inkvizicije, jedan čovek nas je optužio i jedan čovek nam je presudio. Radna grupa je trebalo da se sastane, da razmotri i mišljenje Veljka Vičevića i da razmotri i druge argumente i da onda čujemo presudu. Ovako smo dobili izveštaj inkvizicije. Ukoliko se Skupština danas bude izjašnjavala o mišljenju gospodina Vičevića, ja predlažem da se istovremeno izjasni i o mom predlogu, a to je da se Fond za humanitarno pravo isključi iz Koalicije za REKOM, pošto prema stanovištu gospodina Vičevića očigledno smo urušili celi proces i mislim da je legitimno dakle da se Koalicija za REKOM izjasni i o ovom predlogu. Dakle, ne može opstati i mišljenje gospodina Vičevića i Fond za humanitarno pravo kao član Koalicije. Hvala.

Branislav Radulović: Prvo, koristim priliku da se Sandri zahvalim na biranim riječima i nadam se da ćete i svi ostati pri biranim riječima jer prirodno je da se razlikujemo, ali dijalog i kultura je nešto što je nadasve potrebno. Ja bih samo rekao da materijal gospodina Vičevića je saopšten u raspravi, dakle gospodin Vičević je nakon uvodničara uzeo riječ, saopštio je svoj stav, legitimisao ga ovdje uz puno pravo i slaganje nekog sa onim što je saopšteno i... Sandra, dozvolite da završim, molim vas. Znači, samo objašnjavam stav koji ste pogrešno interpretirali. Ovo nije... Sandra, dozvolite da pokušam da budem ovlašćen, a jesam ovlašćen, materijal gospodina Vičevića nije materijal o kome će se glasati, to nije materijal o kome će se glasati. Gospodin je uzeo riječ, saopštio je svoj stav, sa punim pravom da se sa njim složite ili ne složite i svako od nas da legitimiše svoj stav. U tom dijelu, dakle, slijedeća je Dženana, je l' tako? Zatim, Katarina i Dinko, pa Bekim. Samo vas molim da poštujuete ovo vrijeme jer već je 18.10 časova. Dženana, imate riječ.

Dženana Karup Druško: Hvala lijepo. Dakle, meni je zaista žao što smo mi u situaciji da nakon što smo saslušali izvještaj šta je rađeno prethodnih godinu dana i nešto malo više, nakon što smo usvojili dokument koji nam je podržan od strane predstavnika predsjednika, članova Predsjedništva, što je zaista koliko sam vidjela, ovdje izazvalo jednu vrlo pozitivnu atmosferu, zaista mi je žao da smo sad ponovo u situaciji da raspravljamo o ovako nečemu. Naravno da se ne slažem sa puno toga iz prostog razloga što sam učestvovala nekako

godinama vrlo aktivno u svemu što se dešavalo i što mislim da su neke ocjene, kao što sam rekla već u prethodnom javljanju, vrlo paušalne, zaista ne znam šta je cilj ovdje: propusti, promašaji, problemi. Ja ne znam na koje konkretne stvari se misli, s obzirom da smo mi, kažem, ponavljam, napravili uspjeh i sve što smo zacrtali na posljednjoj Skupštini, i puno više od toga je realizirano, pa moram priznati da smo bili optimisti kad smo očekivali da dobijemo podršku odnosno svih predsjednika u regionu, što opet, ponavljam, niko nikad nije postigao. Što se tiče sastanaka, ja na žalost moram reći da sam govorila o HDZ-u iz prostog razloga što je vrlo specifična situacija u Bosni i Hercegovini, kao što sam rekla, zbog člana Predsjedništva i nisam smatrala da je potrebno da ponavljam s kim smo sve imali sastanke jer je, između ostalog, na jednoj od Skupština bio vrlo opširan izvještaj o tome da smo imali sastanke sa svim političkim partijama, da smo imali sastanke sa predsjednikom Federacije Bosne i Hercegovine, dakle vodeći računa o vrlo kompleksnog političkoj, da ne kažem kakvoj sve strukturi u Bosni i Hercegovini. Sastanci su obavljani sa svima. Što se tiče udruženja žrtava, sutra će biti na Forumu udruženje žrtava od srebreničkih pa nadalje, ja sam i prije ovoga Forumu, dakle moram naglasiti, razgovarala sa njima, jer ta udruženja od početka su tu, od početka su uz nas, ali nisu potpisali pristupnicu. Ja ću sutra imati izlaganje o dometima krivične pravde u Bosni i Hercegovini u proteklom periodu. I sad kad sam ja pravila taj presek, statistiku presuda i šta je urađeno od trenutka kad je Haški tribunal prestao da podiže optužnice, na žalost vrlo su poražavajući podaci. Ja sam razgovarala sa predstavnicima naših velikih udruženja žrtava i rekla im da, dakle, ne rekla im, u razgovoru smo došli do toga da misle čak i oni da je jedina opcija za budućnost koja nam je ponuđena svima - naša Inicijativa za formiranje REKOM-a, jer se pokazalo da krivična pravda na žalost ne može, ne da ne može djelimično zadovoljiti potrebu za istinom i onim što se deslo, nego da jednostavno nemamo kapacitete, da ne govorim o uticaju politike, o čemu ćemo sutra više govoriti. Što se tiče samih ovih prijedloga ovdje, ukoliko se vratimo na raspravu, ja mislim da ovdje ima, dakle žao mi je što sam potrošila vrijeme na ovo, ali zaista sam smatrala, žao mi je da trošimo vrijeme na ovakve stvari, na podizanje nepotrebno nekih tenzija, na prozivanje koje je vrlo ružno i na momente me podsetilo na ružne rasprave političara u parlamentu, a ja mislim da mi to nismo. I mislim da smo ovdje svi okupljeni oko iste ideje, oko istog cilja i da mi samim tim što smo ovdje dana gdje jesmo, pokazali smo da se možemo oko svega dogovoriti. Dakle, ukoliko ćemo ići na raspravu oko prijedloga Statuta koji imamo, ja imam nekoliko vrlo konkretnih primjedbi, a mislim i drugi. Ali smatram da je važnije, prije nego što pređemo na konkretnu raspravu oko dokumenata, da odustanemo zaista, opet ponavljam, od nepotrebnih rasprava o podizanju razlika između nas, o upiranju prstom u bilo koga ovdje. Svi smo zajedno došli do ovoga ovdje, ali isto tako činjenica je da su neki radili više, neki puno više, a neki manje. Naravno da su svi članovi ravnopravni, ali naravno da ne mogu svi učestvovati u kompletnom procesu zato što je to prosto nemoguće, mislim ne može svako ići i obavljati sve poslove. Dakle, molim vas još jednom da se podsjetite naše odluke prije pauze kad smo zaista s jednom pozitivnom atmosferom izašli iz ove sale i da pokušamo neutralizirati negativnu energiju koja se nepotrebno počela stvarati ovdje. Ako treba mijenjati neke stvari, naravno da nije problem mijenjati, ako to većina smatra potrebnim. Ali ako ćemo ići na raspravu o Statutu, kažem opet ja ću ići sa konkretnim primjedbama na puno toga, ali mislim da je bitno da vidimo prvo da li mi to želimo, da li je radna grupa imala ovlasti da mijenja Statut ili nije, čije je to mišljenje, da li je to mišljenje većine ili nije, a onda ćemo o pojedinačnim stavkama.

Branislav Radulović: Dženana, hvala ti zbog poštovanja vremena i nadam se prijedloga da se vratimo nekoj pozitivnoj atmosferi. Sledeći su Katarina i Dinko, a posle toga Bekim i Amir. Molim vas, ja ću ponovo pročitati: Katarina, Dinko, Bekim, Amir. Da li sam nekog preskočio? U redu, Dragan. Nataša? U redu. Dinko, imate riječ.

Dinko Gruhonjić: Dobro večer svima. Ja sam Dinko Gruhonjić, javni zagovarač i bivši član Koordinacijskog veća Koalicije za REKOM. Oko Inicijative REKOM sam od 2007. godine.

Imam prosto potrebu, naravno ograđujući se isto kao Dženana, i nadajući se da ćemo se vratiti na onu atmosferu iz prvog dela našeg današnjeg druženja, ja ne mogu da ostanem nem na ono što je izgovoreno na moj račun. Doduše, imena nisu potencirana, ali vrlo dobro se zna da su članovi Koordinacijskog veća iz Srbije dole prisutni Milan Antonijević, inkriminisana Maja Mičić i inkriminisani Dinko Gruhonjić. Način na koji se gospodin Vičević očitovao o našim malenkostima je u najmanju ruku uvredljivo. Teorija zavere o nekakvoj opstrukciji nalikuje zapravo na nekakve političke teorije zavere gde mi kao predstavljamo nekakvu Srbiju koja opstruiše ne znam koga. Ja ne predstavljam Srbiju, predstavljam Dinka Gruhonjića. I predstavljam Nezavisno društvo novinara Vojvodine koje mi je dalo mandat da danas budem ovde, koje mi je dalo manadat da budem u REKOM-u od 2007. godine. Ja jednostavno neću trpeti takve kvalifikacije i zahtevam da se gospodin Vičević ovde javno izvini ljudima koje je uvredio na takav način, jer naša odluka je bila odluka nas kao pojedinaca, kao individua, punoletnih samosvesnih i tako dalje, a ne nekakvih aparatčika političkih ili ne znam ni ja kakvih. Eto, samo toliko. Hvala vam.

Branislav Radulović: U redu. Katarina, izvolite.

Katarina Kruhonja: Evo, ja ću se truditi da stvarno ostenemo u onom duhu pozitivnom koji smo imali, i ja ovu našu raspravu držim važnom i držim pozitivnom jer ne raspravljamo o prošlosti, o onome što se dogodilo unazad dve-tri godine radi te prošlosti, nego radi toga što smo u ovoj situaciji da moramo misliti kako će Koalicija funkcionirati bolje sljedećih nekoliko godina kada je potrebno da se ovaj proces, koji je u tijeku, podrži na način da će Koalicija biti vjerodostojna organizacija suradničkih organizacija. U tom smislu će se osvrnuti malo i na prošlost i onda reći svoje mišljenje o budućnosti. Što se tiče prošlosti, ja sam bila članica Koordinacijskog vijeća koja je ušla u Koordinacijsko vijeće kada je bio već, 2010. godine, kada je zapravo cijeli taj ogroman proces konsultacija koje su već trajale dvije godine i više, i proces usaglašavanja oko prijedloga Statuta bio pri kraju. Ono što sam zapravo ja zatekla je jedan premor, jedna već vrlo teška situacija u Koordinacijskom vijeću, ali ono je tada još bilo potrebno upravo radi toga da se napravi jedan konsenzus na regionalnoj razini onog upravljačkog tijela koje je tada bilo aktualno i koje je još uvijek zapravo aktualno ali ne funkcionira. Ja bih rekla da je do krize upravljanja došlo i mi ju imamo još i danas. U tom smislu mi imamo i povrede Statuta, bez obzira, nećemo za to nekoga okrivljavati, ali one su tu jer imamo krizu upravljanja. O čemu se radi? Po mom mišljenju radilo se o tome da članice Koordinacijskog vijeća su tada već imale različitu poziciju, neki su bili tamo, kao što je Dženana rekla, koji su puno radili, koji su bili provoditelji aktivnosti zajedno sa Natašom i njezinim timom vrlo posvećenih ljudi, a neki su, poput mene, bili tamo samo u upravljačkoj funkciji. I onda se javila ta nejednakost oko toga da mi puno više znamo i mi puno više doprinosimo, šta ćete vi s nama raspravljati? I stalno je bila ta napetost između potrebe da se funkcionira profesionalno, pragmatično, da se radi, i da se diskutira na nekoj razini. To je bila jedna stvar. I druga stvar, ja bih rekla, već su bili zategnuti (odnosi) i komunikacija je bila vrlo teška. Ali to se na neki način i tada je zapravo počela, su donijeli odluku, bilo da se radi o pojedincima kao što je Dinko rekao, ali su se donijele odluke o kojima postoji pisani trag, da članice Koalicije iz Srbije više ne žele surađivati sa Koordinacijskim vijećem, nekoliko njih, baš svi iz Srbije su izašli, Koordinacijsko vijeće više nije dobivalo nikakve informacije, ne samo informacije, nego svoju statutarnu obavezu da donosi odluku o nekim aktivnostima nije donosilo, nego se paralelno stvorila jedna druga struktura koja se temelji na postulatu, ja bih rekla, da o djelovanju Koalicije trebaju odlučivati one organizacije koje su aktivne u aktivnostima u projektu. Ja mislim osobno, i to u praksi mi imamo, ja osobno mislim da bi trebalo za budućnost, upravo radi toga što mi imamo u ovom Statutu koji su predstavnici predsjednika usvojili, mi imamo prijedlog da Koalicija bude tehnička, da ima tehnički i organizacijski, da ona bude agencija koja će zapravo podržavati rad REKOM-a. Ja mislim da je to toliko odgovorna stvar da zapravo moramo biti vrlo mudri i možda čak, ja jesam za to,

moje mišljenje je da mi trebamo, da Koalicija treba imati i upravljačko tijelo. Ovaj prijedlog o Regionalnom savjetu je jedan od mogućih modela, ja jesam za takav jedan model, iako kada bi sada išli po točkama, ja sam i vidjela kako izgleda predložena promjena Statuta u tom smislu, i to je anahrono još. Mi bi trebali još modernije, još jednostavnije, ali da li ćemo to danas uspjjeti... Ali, u svakom slučaju sam da Koalicija i ubuduće ima jedno upravljačko i savjetodavno tijelo, koje će pomoći zapravo više da ove aktivnost i na nacionalnoj razini budu žive, jer će trebati i REKOM ako se, daj bože, osnuje, trebaće podršku na nacionalnim razinama i to ne može jedan projekt raditi, to treba raditi Koalicija.

Branislav Radulović: Katarina, hvala što ste bili u temi. Ja ću pročitati sledeći red. Dakle, Bekim, Dragan, Amir, Nataša. Ja vas molim da tim redom... I kolega posle koleginice Nataše. Bekime, izvolite.

Bekim Blakaj: (Prevod) Dobro veče svima. Kao prvo, izvinjavam se gospodinu na neprevedenim dokumentima, i takođe se slažem sa vama, u pravu ste u potpunosti, nedozvoljeno je da se diskutuje o određenom dokumentu koji ste dobili na jeziku koji ne razumete. Ne bih da se uopšte opravdam, ali mi kao partnerska organizacija sa Kosova nikada nismo dobili ovakav dokument da ga dobijemo i prevedemo ovde. Ja ga takođe po prvi put dobijam ovde, koji bi preveo kao zapisnik sastanaka radnih grupa, i tako dalje. Još jednom se izvinjavam vama i svima drugima koji ne razumeju srpsko-hrvatski ili BHS jezik. Da ne umanjujem doprinos članova radnih grupa, a posebno radne grupe za razmatranje modela daljeg upravljanja Koalicijom za REKOM, mislim da su uradili odličan posao, ali ipak iz ovog dokumenta mi nije mnogo jasno da li je bila u pitanju jedna radna grupa ili su bile u pitanju dve radne grupe, jer na primer u ovom dokumentu koji nam je dat stoji da "nakon razmene mišljenja smo odlučili da saslušamo gospodina Veljka Vičevića". Ko je dao mandat prvoj radnoj grupi da sasluša člana druge radne grupe? Nije mi jasno da li je bila u pitanju jedna radna grupa ili dve radne grupe. I definitivno za mene kao člana Koalicije, veoma aktivnog da dodam, je neprihvatljivo da primi izveštaj koji je sastavio samo jedan član radne grupe, za mene to nije bila realna radna grupa, tako da to je za mene neprihvatljivo. Sa druge strane, radna grupa za razmatranje modela daljeg upravljanja Koalicijom za REKOM vidi se da je radila i uložila značajnu energiju, ali sam uveren da su se većinom bavili prvim modelom, jer drugi model su mnogo kratko opisali, samo jednom rečenicom, i onda su rekli da postoje i drugi modeli. Jasno je da se treba promeniti Statut Koalicije, međutim moje je mišljenje da bi se mnogo ozbiljnije trebalo pozabavati ovim pitanjem, i možda se nećete смејати, ali osnivanje druge radne grupe koja bi obuhvatila možda više članova Koalicije, koja bi izdvojila možda malo više vremena za izradu odgovarajućeg Statuta, bi možda bilo rešenje u ovom momentu. Ono sa čime se ja na primer ne slažem u vezi sa ovim izveštajem radne grupe je to zašto uvek, uz dužno poštovanje članova Koalicije i članova iz Bosne i Hercegovine, zašto tri člana iz Bosne i Hercegovine? - Specifična situacija? Sve države imaju specifičnu situaciju, i mi na Kosovu imamo specifičnu situaciju, verujem da i u Makedoniji postoji specifična situacija. Tako da, da ne zalazim u dublju analizu predloga prve radne grupe, a posebno nemam nameru da zalazim u analizu nacрта Statuta koji je predložen, mislim da bi trebalo mnogo ozbiljnije da se pozabavimo ovim pitanjem. Zahvaljujem se.

Branislav Radulović: Bekime, zahvaljujem. Sada bih vas samo nešto zamolio. S obzirom na broj prijavljenih učesnika, s obzirom da imamo već još nekoliko prijavljenih kandidata, da jedan od uvodničara, gospođica Uljarević, nije govorila, bojim se da ćemo probiti svo planirano vrijeme završetka rada u 19 časova. Ja vas najljubaznije molim, ako postoji mogućnost da dalji nastavak rada bude do tri minuta, ako postoji mogućnost. Ovako: gospodin Dragan, Amir, Nataša.

Dragan Pjevač: Dobro večer svima. Ja sam Dragan Pjevač, član sam Koalicije za REKOM iz Srbije i Hrvatske, danas ste već i čuli i osećam se tako, odnosno obratno: iz Hrvatske i Srbije, eto da tako kažem. Ja bih, nastojeću se držati ove tri minute, da kažem da prvi susret sa Koalicijom je bilo moje zadovoljstvo što sam upoznao široki krug ljudi, a to se i danas potvrdilo koji zaista ovome procesu mogu doprinijeti i sa kojima sam i stekao poznanstvo i osetio tu pozitivnu energiju, jer mi smo jedini koji stvar ovdje možemo pomaknuti. Da kažem, danas je uočljivo kako smo mi izmjene Statuta usvojili praktički jednoglasno i odmah da kažem da moguće da se neki osećaju povređeni jer u to je uložen veliki trud nesumnjivo. I tu treba da se pozdravi onoga ko je učestvovao u tome i na nekin način prizna se taj rad. I to je nesumnjivo. Tu je pre svega učestvovao Fond za humanitarno pravo i to niko ne osporava, međutim isto tako i Dokumenta, i čini mi se da u našem procesu to i dalje moraju ostati dva ugaona temelja, da tako kažem. E sad, što se tiče zagovarača, vidi se da se i tu dogodilo, ja ću reći dva zagovarača, recimo Žarko Puhovski, pa Dino Mustafić, to je sjajno. Međutim, u tom dijelu zagovarača vjerovatno je trebala malo Skupština učestvovati, ja vjerujem da bi bilo još predloga i čitav proces bi bio još kvalitetniji. I sad ću doći do žrtava. Danas je bilo ovako malo, iz pozicije žrtava kad nastupim, danas je bilo malo govora o žrtvama. I u svim ovim situacijama oko projekata, oko svega, čak je bilo i oduševljenja sa tim iskorakom, ja jesam jako zadovoljan sa tim iskorakom, ali iz pozicije žrtve da kažem da čitav proces traje sedam godina i da iz pozicije žrtve govorim da je to sporno. Jednostavno mi kao žrtve osećamo da taj deo, da kažem, Batajnica, šta je sa ljudima u Batajnici? Ko je tamo dovezao one? Šta je sa ljudima na Kosovu koji su odvedeni, Srbi na Kosovu, gdje su, šta su, ništa se ne zna. Šta je sa pravdom za žrtve iz Srebrenice, šta je sa pravdom za srpske žrtve, recimo, u Kravicama? Šta je sa pravdom za žrtve iz Oluje, a šta je sa pravdom za žrtve iz Ovčare? Sve to stoji. I u današnjoj konstelaciji političkih snaga, mi vidimo kako te elite apsolutno ne žele da se ta pitanja rešavaju. I mi smo ta snaga koja ih praktički prisiljava i jedina može prisiliti. Ja danas želim da kažem šta je vrlo važno, mi smo videli kako je praktički izmjena Statuta dobila ovdje legitimitet. To nije prihvatila ni Nataša, ni Žarko, ni ne znam ko, nego je to prihvatila Skupština Koalicije za REKOM. I ovdje je bilo predloga da žrtve učestvuju u budućem Savjetu, Regionalnom savjetu. Mislim da moramo u budućoj organizaciji stvar maksimalno pojednostaviti, ja jesam stvarno za predlog Regionalnog savjeta, i to mora da bude, mora da bude između dve skupštine, koja je glomazna i koja se sastaje jednom godišnje, mora da bude nekakvo tijelo koje će praktički čitav taj proces da povezuje s nama, sa žrtvama, ako hoćete, na kraju. Prema tome, taj deo danas moramo se nekako oprijediti da to bude. I kažem, dva ugaona kamena u čitavom procesu, a to je Dokumenta i to je Fond za humanitarno pravo, ili ako hoćete Fond za humanitarno pravo i Dokumenta moraju biti u tom čitavom procesu. Ja u tom dijelu mislim stvarno, taj deo moramo da danas, taj Regionalni savjet... Isto tako, ne može se desiti da to ne bude praktički stavljeno na neki način da tog jednog člana imenuju oni, primera radi Koalicija iz Srbije, Koalicija iz BiH, Koalicija sa Kosova, iz Hrvatske, da svoga praktički člana imenuju, iz Makedonije, iz Slovenije. I to je nekakav princip i pristup kako idemo dalje. Hvala vam lepo.

Branislav Radulović: Hvala i vama, Dragane. Sledeći po redu su Amir, Nataša i Goran. Amire, izvolite i molim vas samo ako možete ipak da malo...

Amir Kulaglič: Dame i gospodo, još jednom dobro veče, i hvala vam što ste mi dali priliku da govorim. Ja sam možda već dosta pričao, ali, dobro... Znači, ja ću prvo reći da sam Amir Kulaglič, član Koordinacijskog vijeća sa punim ponosom što sam to bio sve te godine dok je Koordinacijsko vijeće postojalo. Neću dozvoliti nikome da pljuje po grupi časnih ljudi. Ne zbog mene, ja sam već navikao na mnoge stvari, ali zbog onih koji nisu ovdje, zbog gospodina Andreja Nosova, zbog gospođe Šukrije Gaši, zbog gospođe Valdete Idrizi, zbog gospođe Sonje, Daliborke Uljarević, i nekih drugih. Ja mislim da je Koordinacijsko vijeće časno radilo svoj posao. Međutim, ja dolazim iz Srebrenice, lično sam doživio tragediju,

sigurno moje potrebe i očekivanja od Koalicije i buduće Regionalne komisije nisu isto kao čovjeka koji je rođen 1990. godine. To što sam ja preživio u životu, on to neće možda vidjeti ni na igricama, ili neko ko dolazi iz jedne druge sredine gdje nije bilo rata. Znači, i ako ne nekad bilo mimoilaženja, to je bilo sa ciljem da dođemo do što boljeg rešenja, a ne da bismo potcjenjivali i vredali jedni druge. Drugo, za ovo što je napisao Veljko Vičević, nije Veljko Vičević sam sebi dao mandat, pa to je zaključak, molim vas, naše Skupštine na Jahorini. Formirali smo bili neku radnu grupu, međutim drugi članovi nisu bili tu. Nemojte da pljujemo po čovjeku koji je uradio svoj posao. Da li se vi sa tim slažete ili ne slažete, ali ja mislim da je on ispoštovao stav ove Skupštine i očekujemo da svi oni koje predložimo u nekakva radna tijela da ispoštuju mandat koji im je dala Skupština. Druga stvar, žao mi je ako je već istekao mandat Koordinacijskom vijeću, ako je on već anahron ili ako je prestala potreba, onda sam očekivao da će bar neko reći jednu jedinu rečenicu: ljudi, hvala vam što ste potrošili toliko vremena, živaca i strpljenja. Jer mi smo krenuli od jedne ideje koja je bila u magli, i došli smo do Statuta, evo, koji su prihvatili i određeni politički zvaničnici na najvišim nivoima. Ipak je to trebao neko... Više od stotinu kojekakvih konsultacija je bilo, molim vas, na različitim nivoima. Trebalo je naučiti nekoga šta je uopće suočavanje sa prošlošću i tranziciona pravda. I ako je ova Inicijativa išta postigla, to je što je u nama probudila želju da budemo dio jednog širokog procesa koji je vrlo značajan za žrtve. U fokusu svake tranzicione pravde jesu žrtve, zbog njih to sve i radimo. Pa, evo, ne morate da spominjete žrtve i da formiramo Regionalnu komisiju sutra, pa ko će svjedočiti pred Regionalnom komisijom ako neće žrtve. Ali ono što mene duša boli, što previše trošimo vremena na neke stvari, mnoge žrtve neće dočekati priliku i satisfakciju ni da svjedoče, ali da dočekaju da nađu svoje mrtve. Molim vas, ako je ikada žrtvama trebao proces tranzicione pravde, onda je to sad. Znate zašto? Pa, evo, svjedovi smo da mnogi sudovi ne rade svoj posao, pa u Bosni i Hercegovini oslobađaju ljude koji su bili osuđeni za genocid samo zato što nije kao bio primjenjen nekakav zakon, molim vas. To je za nas igra riječi. Nanose se nove traume, nove rane se žrtvama nanose. Nemojte da i mi to radimo. I ovo govorim, ima smisla da Koalicija postoji, pustite me da završim ovo, ja ne mogu tri minute, jer ljudi su ovdje pričali bezveze, ja bar dajem neki prijedlog. Molim vas, nama treba Koalicija, ali moramo otvoriti ponovo proces da ponovo žrtve ohrabrimo, jer su žrtve upravo dobile novu traumu, jer su najviše vjerovale da će najveću satisfakciju dobiti upravo kroz sudske presude. Ali vidite šta se dešava. Znači, moramo otvoriti proces, i zato nam treba Koalicija. Hoće li biti, kako ste već nazvali ovo, manje-više, ovdje je vrlo bitno sa kojim mandatom. Molim vas, ako je uloga tog Regionalnog savjeta, ako će biti da samo nekad u dvije godine kao nešto uradi, onda nam to i ne treba. Nama treba značajnija aktivnost u ovo vrijeme da bi od REKOM-a stvorili brend, ali brend iza koga će stati žrtve koje sutra moraju iznijeti glavni teret rada tog REKOM-a. Pa zbog toga smo sve i radili, molim vas. Hoću još jednu stvar da kažem. Imamo i mnoge druge, ja učestvujem i u mnogim drugim projektima, ja sam svoj život posvetio upravo tome. Možete da se smijete, ali nemojte da aplaudirate. Znate zašto? Ja živim u Srebrenici i hoću javno da se zahvalim svima onima koji su odvojili svoje vrijeme i došli u Potočare i vidjeli, jer percepcija iz, ne znam, neke tamo daleke sredine i kada dođete u Potočare, sve vam se samo kaže. I hvala vam u ime mojih, onih tamo koji leže, mojih članova porodice. Ali gospodin Trbić je oslobođen, a za dvojicu mojih najbližih - roditelja - je on odgovoran za njihovo stradanje. Mislite da je to meni lako? Mislite da je meni lako ovdje doživjeti aplauz zato što sam ja nešto predložio, a drugi su to odbili? Molim vas, to je vaše pravo, možda vaše potrebe i moje - nisu iste. Ali ne zaboravite ko sutra treba da ponese glavni teret. Ovo što je rekla gospođa Katarina, molim vas, žrtve, ali ne žrtve, ono, pa znate, one uvijek isto pričaju, treba ih ohrabriti, i oni moraju dalje nositi bar veliku odgovornost u ovom procesu. Ima još jedna stvari, dvije u stvari, vrlo kratke. Prva stvar, postoje i drugi projekti koji su kompatibilni ovome, mi sa tim projektima moramo saradivati, možda smo ponekad bili uskogrudi, ali to nije dobro za Inicijativu. Ja sam bio član ekspertske radne grupe u Bosni i Hercegovini koja je radila strategiju tranzicijske pravde u Bosni i Hercegovini, i ono što mi je bila najveća želja, upravo da mi u strategiji predložimo kao mehanizam utvrđivanja

činjenica i kazivanja istije je REKOM. Ali isto tako da u onom izvještaju koji treba da napravi Regionalna komisija se ugrade riješenja iz Strategije tranzicijske pravde u Bosni i Hercegovini jer su došla kao vrlo kvalitetna i kao rezultat... Ali imaju i drugi projekti, ja sam u Forumu gradova u tranziciji, u Pro-budućnosti i tako dalje. Ima drugih projekata koji nam mogu pomoću da budemo vidljiviji kao REKOM. I samo još na kraju, molim vas, ovo da li trebaju ovi naši prijatelji koje smo izabrali da budu pregovarači ili zagovarači, molim vas, nama trebaju pregovarati jer ne smijemo dozvoliti da sada političari ovo sve obesmisle. Ako im pustimo da oni mogu sve ovo mijenjati kako hoće, pa što smo onda sve ovo radili osam godina u kojima ja učestvujem u ovom procesu? Molim vas, prihvatam neke stvari koje su tehničke prirode, ali suštinske, molim vas, onda će REKOM izgubiti svoj smisao ako pustimo njima pravo da oni mogu da mijenjaju šta hoće i da mi ništa na to ne možemo uticati. E, zato nam treba Koalicija, zato nam treba neko koordinirajuće tijelo, bez obzira kako će se zvati, jer ne smijemo to dozvoliti, jer ovo je došlo posle stvarno dugo vremena teškog i mukotrpnog rada. I zato predlažem da ubuduće oni koji budu pregovarači, mora se postaviti linija ispod koje dalje ne može ići, jer ćemo onda obesmysliti i onda sve ovo dalje neće imati smisla. Hvala vam i oprostite ako sam bio malo duži.

Branislav Radulović: Amire, hvala i tebi. Zaista jesi bio malo duži, nadam se da je ovo da su "drugi govorili bezveze" bila stvar afekta, evo ja ću se u tvoje ime izviniti tim ljudima. Dakle, po redu su Nataša, Goran, gospodin u zadnjem redu, i onda gospodin Sinan.

Nataša Govedarica: Nataša Govedarica, individualna članica iz Srbije i Bosne i Hercegovine.

Branislav Radulović: Pazite, kada prozovem troje, pa čekajte ljudi. Prvo i osnovno, gospodin je dobio aplauz za to da nećemo večerati, polako, imamo vremena, svi ćete stići. Nataša, imate riječ, izvolite.

Nataša Govedarica: Ja sam htjela da se zahvalim i Koordinacijskom vijeću i svim članovima i članicama Koalicije koji su u okvirima svojih mogućnosti doprinijeli tome, a posebno timu zagovarača i zagovaračica koji su zaista došli do nečeg o čemu smo mogli da sanjamo, a nikad nismo mogli biti sigurni da će se dogoditi. Takođe vidi se da ima i mnogo tema i mnogo stavova i emocija koje želimo da podijelimo jedni sa drugima. Moje javljanje je ipak bilo prvenstveno zbog toga da nas sve podsjetim da imamo neka ograničenja koja se tiču i prostora i dnevnog reda i poslovnika, koji smo zajedno usvojili, i da se nekako pokušamo vratiti temi ove tačke dnevnog reda, a to je razmišljanje o modelima budućeg upravljanja Koalicijom što je stvarno važna tema. I moje je zapravo obraćanje donekle i pitanje šta ćemo mi sada uraditi, kada na raspolaganju imamo valjda petnaestak minuta da Skupštinu privedemo kraju. Zahvaljujem se takođe i radnoj grupi koja je artikulisala neke od problema i nekih tema o kojima treba da se razmišlja i razgovara. Zahvaljujem se i što su promišljali moguća riješenja. U neku svrhu pokušaja da budemo efikasniji, ja bih sugerisala da se možda diskusija usmjeri i na razgovor ili izjašnjavanje čak o tri postojeća modela upravljanja koja su nam predložena, a da se odredi način kako bi se u budućnosti regulisali detalji i mnogo nepoznanica u vezi sa bilo kojim od ovih modela koju su predloženi i koji bi eventualno mogli biti usvojeni. Jasno je da je naš Statut anahron i da on iz, kako bih rekla, zakonskih razloga, ali i iz razloga praktičnosti treba da bude mijenjan. Ja nekako postavljm pitanje i apelujem da tražimo način kako ćemo to uraditi, ali vjerujem da danas za to nije prilika, ne samo zbog činjenice da nam ističe vrijeme i da nam ističe pravo na raspolaganje ovim prostorom, a vjerujem da smo i svi umorni, nego i zbog činjenice da izmjene Statuta po još uvijek važećem Statutu može predložiti i Koordinacijsko vijeće za koje znamo da ne postoji, ili deset organizacija, ili dvadeset članova Koalicije. Ja sam ovim citirala 32. članak našeg i dalje važećeg Statuta. Tako da predlažem da u ovoj fazi smatramo ovaj materijal kao neki polazni osnov za dalje

promišljane, a da se ako je moguće u ovom preostalom vremenu usmjerimo na razgovor o ponuđenim modelima. Hvala.

Branislav Radulović: Nataša, hvala ti. Ja bih, Gorane, ako dozvolite samo ipak zamolio sve koji se javljaju da ostavimo vremena da se i jedan od uvodničara, Daliborka Uljarević, obrati sa materijalom, dakle ovim elementima koji se odnose na izmene Statuta. Tako da, Gorane, izvolite, imate riječ. Izjašnjavaćemo se o tri modela, to je ono što je obaveza po usvojenom dnevnom redu.

Goran Miletić: Dobro veče svima. Ja sam Goran Miletić. Dakle, ovako, prvo želim da se zahvalim radnoj grupi, da ne promašim sada, radnoj grupi za razmatranje modela daljeg upravljanja Koalicijom REKOM na ovom radu. Očigledno da su potrošili dosta vremena i energije da nam nešto ipak predstave danas, dakle da imamo neke modele i nešto o čemu možemo raspravljati i smatram da to nije uopšte lako, imajući u vidu sve ono što se ranije dešavalo tokom ovih godina. Dakle, nije jednostavno predložiti neke modele i ja apelujem da shvatite koliko su oni, pretpostavljam, bili u teškoj poziciji. Međutim, pošto nam zaista ističe vreme, ja imam par predloga i par komentara. Dakle, prvi moj predlog, zaista vrlo konkretan je da odbacimo treću opciju, dakle ovo da Skupština donese odluku da se Koalicija gasi. Ja predlažem da večeras donesemo odluku i to makar da, pošto vidim da nije baš jednostavno doneti sada u petnaest minuta neku odluku koja će biti vrlo detaljna, dakle da makar kažemo da smo nešto uradili - da donesemo odluku da Koalicija nastavlja sa radom. Ja koliko vidim, iz Statuta koji smo podržali večeras, da će Koalicija tu imati neku, kako je Katarina govorila više puta o tehničkoj pomoći, i tako dalje, dakle da Koalicija trenutno u ovim okolnostima mora da nastavi da radi. Dakle, to je makar za sada. To je jedna operativna odluka koju trenutno možemo doneti. To je prva stvar. Druga stvar je da se izjasnimo o tome, isto odluka vrlo konkretna, o tome da li želimo ili ne želimo promenu Statuta. Dženana je rekla nešto na tom fonu. Dakle, ja smatram da izmena Statuta jeste potrebna, ali da dalje od toga ne možemo ići. Dakle, da donesemo odluku, takođe vrlo konkretnu da se ide u izmene Statuta ili ne, možda većina članica Koalicije ne želi izmenu Statuta, dakle to je druga stvar. Treća stvar je oko toga šta bi bilo neko efikasno telo. I što se mene tiče, hajde da krenem od kraja, pošto sam rekao da treba da odbacimo ovaj treći model, ovaj drugi model ja ne mogu da komentarišem jer nismo dobili nikakav Statut koji se bazira na drugom modelu. Dakle, da bih mogao reći da je ovaj drugi model možda dobar, moram da vidim neki Statut koji se predlaže za taj drugi model, a mi nemamo nikakav novi Statut za model broj 2 da bismo mogli da komentarišemo. I na kraju, ako krenemo od ovog modela broj 1, pošto je on najdetaljnije razrađen, predložen nam je ovde, jedina stvar s kojom ja mogu da se složim je da nam je potrebno neko regionalno telo. Dakle, ja se zaista zalažem da svi budu predstavljeni i to je potpuno OK. Međutim, kako je Amir rekao, đavo je uvek u detaljima. Dakle, poenta je tu koje su tu nadležnosti, i mnogo drugih stvari je tu poenta. Po meni, prva stvar, mislim da je i Bekim o tome govorio, predlaže se za BiH tri člana, dakle ja u tome vidim mnogo problema, operativnih problema, praktičnih, nemam problem da bude tri člana, ali onda zašto ne Makedonija - dva, zašto ne neke druge države više članova, i kako bi se zaista, ako je kako je Vesna objasnila, da bi onda koordinacije u okviru zemalja birale tog člana koji bi bio, tu organizaciju, kako bi se to zaista praktično izvelo na nivou BiH? Dakle, ja smatam da to ne bi bilo jednostavno i operativno, iako shvatam koji je bio motiv ovde, motiv koji je sasvim legitiman. Dakle, postoje takođe još drugi problemi, ali zaista neću da ulazim preterano u detalje. Na primer, u članu 20, ako pogledate, previše je malo haotično ispalo ovo, kaže na primer član 20, pa samo par stvari, kaže: Nadležnost Skupštine je da formira i donosi odluku o prestanku rada Sekretarijata. To je nov stav koji se predlaže u ovom članu. A opet u članu 14 koji ostaje, postoji prema Statutu Sekretarijat. Dakle, sada ispada da Skupština može to da uradi, Skupština izmeni Statut, pa izbaci Sekretarijat, a ne donosi nikakvu odluku neku van izmena Statuta. Dakle, ne može da Sekretarijat postoji u Statutu, a da Skupština istovremeno odluči da se ugasi sekretarijat.

Znači, mora da izmeni Statut da bi izbacila Sekretarijat. Sledeća stvar koja tu postoji: potvrđivanje pregovarača. U ovom zapisniku ili izveštaju govori se da u predlogu, da novi regionalni savet treba da potvrđuje pregovarače ako se menjaju između Skupština. Međutim kada pogledate predlog Statuta, to nije tako. Ovde se govori dalje da Skupština imenuje i potvrđuje zagovarače Koalicije, a da Regionalni savet donosi odluku o privremenom imenovanju članica i članova Koalicije. Ima tu dosta stvari koje se tiču mišljenja, projektnih predloga, dakle nekako je dosta toga nejasno i zaista ne bih voleo da prisustvujem opet nekoj lošoj raspravi, ružnoj raspravi, zato što će Statut biti nejasan. Dakle, bolje da potrošimo mnogo više vremena, ali da dobijemo ako treba novi Statut koji će biti dovoljno dobar. I moj predlog vezan za Statut je da se nastavi rad, ali da ovo odložimo, dakle donošenje odluke o konkretnim izmenama Statuta za narednu skupštinu. Hvala.

Branislav Radulović: Gorane, moram priznati da je meni jako blisko tvoje razmišljanje iz razloga što deskriptivni aspekt ove Skupštine negdje moramo okončati, jer imamo još samo deset minuta. Da prvo utvrdimo u kom pravcu i u kom modelu idemo, da se sada ne bavimo nekim, da kažem, detaljima, a da pri tome ne znamo pravac kretanja. Imamo još najmanje pet prijavljenih. Pri tome, opet kažem, za sada pet prijavljenih i pri tome želim da vas upozorim na jednu vrlo važnu stvar, prijedlog aktivnosti Koalicije za REKOM u periodu od 2015. do 2016. godine. Znači, imamo još čitavu jednu vrlo važnu tačku dnevnog reda, znači jednostavno radićemo, produžavamo, večera ne može biti u 19 časova. Mislim da je prioritet da završimo one aktivnosti zbog kojih smo se okupili ovdje. E sada, zaista molim da ukoliko nema novih predloga i sugestija, uđemo u fazu odlučivanja da bi onda u zavisnosti od modela koji izaberemo, mogli usmjeriti dalju raspravu. Ja neću sada oduzimati bilo kome riječ. Riječ ima Kuštrim, riječ ima Sinan i riječ ima gospodin. Ali vas zaista molim da pokušamo sada da ulazimo u neku fazu mogućnosti odlučivanja kako nam je Goran, mislim na vrlo racionalan način, predložio.

Kuštrim Koliqi: Molim vas za slušalice. (Prevod) Verujem da se svi ovde morao složiti da postoji problem i da ovaj problem veoma često izgleda čudan, podeljen u različite delove, za mene neopravdane da kažem. Sa jedne strane imamo sekretarijat koji je uradio odličan deo posla, ali ne samo sekretarijat, nego pred celom Koalicijom je mnogo teži posao, a to je da ubedimo naše političare da podrže REKOM. S druge strane imamo Koordinaciono veće koje je nefunkcionalno i koje je, verujem, moglo da učini mnogo više. Verujem da imamo mnogo veće izazove pred sobom, nego da se bavimo organizacionim pitanjima REKOM-a. Ovde je izneto mnogo predloga, predlog Bekima, mnogo drugih, tako da je mnogo bolje da našu energiju utrošimo na izazove koji leže pred nama. Znači izazov, osim bavljenja političarima, naš drugi izazov je uključivanje žrtava i zajednica žrtava, posebno na Kosovu verujem nisu dobro predstavljene žrtve. Znači, imamo mnogo drugih izazova koji leže pred strukturom REKOM-a. I imam još jednu drugu, veoma kreativnu ideju, koju ne znam da li bi mogao da izložim u okviru vremena koje je pred nama. Sekretarijat i organi koji predstavljaju Sekretarijat bi trebalo da sastave Koordinaciono veće i da oni budu nazvani radnom grupom koja bi predožila konstruktivno rešenje, jer se oseća monopolizacija rada na terenu. Ne znači da je to loše urađeno, jer je posao odlično urađen, niko to ne osporava, ali takođe postoji to osećanje izuzeća organizacija, ljudi koji rade dobro, koji su stručni i koji stalno su radili, sada osećaju da su izbačeni iz svega toga. Znači, to je moj taj predlog konkretan: ljudi u Sekretarijatu, organizacije koje su do sada bile u Veću da sednu za sto i uspostave, pronađu modul, organ koji bi se suočio sa svim mnogo većim izazovima na koje ja veoma često gledam kao na neizvodljive: kako da ubedimo Hašima Tačija da podrži REKOM, a kako da ubedimo Vučića da podrži REKOM. Ne samo na rečima, jer su nam rečima napunili džepove, nego da nas podrže delima i konkretnim radom. Istovremeno sam uveren da bismo morali da utrošimo energiju da sastavimo konkretne strategije kako da se obratimo, pristupimo međunarodnoj zajednici, jer ja na to takođe gledam kao na veoma važno i faktor pristiska na

naše političare kako bismo oživeli REKOM, ukoliko se treba nekada oživeti. Mislim da naše energije, moj predlog je kao što sam rekao, znači Koordinaciono veće i Sekretarijat pronađu model strukture i drugo, naprave konkretnu strategiju kako da zaživi REKOM, a ne da ostane samo na nivou nekoliko ljudi koji su veoma značajni i na nivou naših predsednika, ali nemaju nikakve moći u donošenju odluka. Zahvaljujem se.

Branislav Radulović: U redu. Sledeći je gospodin Sinan. Imate riječ, nakon toga Dženana i gospodin.

Sinan Alić: Dakle, ja sam Sinan Alić iz Tuzle, Fondacija "Istina, pravda, pomirenje". Pošto prvi put govorim, a otpočetak sam REKOM-a, predlažem konkretna rješenja da izađemo iz ove situacije. Dakle, neko je rekao i aplauz je bio znak podrške: Koalicija nam treba. Neka se večeras izjasnimo da nam treba. Treba nam izmjenjena Statuta. Večeras je očigledno ne možemo, ne možemo taj čin dovesti do kraja. I ovo što je kolega govorio, ja sad predlažem jedno praktično rješenje, da onaj ko je ponudio ovaj prvi model, da tako kažem, uradio ovo... da ako dobro znate koliko nas je bilo na startu, a koliko nas ima sada, nismo u istom brojčanom sastavu. Prilika je, makar to nekome zvučalo kontraproduktivno, da komisija koja je radila ovaj Statut ili grupa, kako god je zovete, sve što se ovdje čulo - napravi novi prijedlog, pošalje ga nama, što reče Zdravko Grebo, i da pismenim izjašnjavaњem svaka organizacija ili pojedinac prihvati taj Statut, a da se ostavi neki vremenski rok u kome se to mora uraditi. Ako odemo, a da ništa ne uradimo, ko će sazvat ovu Skupštinu i sa kojim novcem. I konkretan predlog, dakle organizacijska struktura svake nevladine organizacije, pretpostavljam u svakoj od šest zemalja bivše države, razlikuje savjetodavne organe od upravljačkih organa. U Bosni i Hercegovini zakonom je to regulisano. Ne može nikakav savjetodavni organ i koordinacioni organ upravljati nečim. Zbog toga ja predlažem da ovaj Regionalni savjet jednostavno bude izvršni odbor Koalicije, po tehnologiji koja je razriješena tamo. Nemam ništa protiv da bude jedan iz Bosne i Hercegovine, ja nemam problema ni da to bude Miloš ili Suljo ili Ante, ali drugi imaju probleme. I onda se tu zakujemo. Dakle, ja zaista predlažem da to bude Izvršni odbor Koalicije koji će se sastaviti po metodologiji oko koje se ovdje usaglasimo. Da li ovakva kakva je predložena ili neka druga. I da on nastavi da dodaje gas ovoj Koalicije. Hvala vam.

Branislav Radulović: U redu. Sinane, hvala vam. Imamo još dva prijavljena kandidata. Molim vas, gospodine, imate riječ. Imamo još dvije intervencije, i pristupamo glasanju, odnosno izjašnjavaњu jer prosto vrijeme ističe. Gospodin još ima izlaganje i posle toga imamo repliku.

Marinko Đurić: Da vas pozdravim. Ja sam Marinko Đurić ispred Udruženja stradalih na Kosovu i Metohiji. Ono što je započelo ovu temu, čini mi se da, Veljko što je izneo, niko nije osporio kršenje Statuta, koliko sam ja razumeo. Tako da, iako se možda ne slažem sa njim u mnogim drugim stvarima, ali sam za poštovanje Statuta, a dalja diskusija je ukazala na to u stvari da očigledno da mi nemamo tu situaciju da poštujemo Statut, iako moramo, gospodine Veljko, da se složimo svi da je Fond za humanitarno pravo i Dokumenta su neki nosioci i kostur ovoga, i ni vi niste osporili njihov značaj u tome. Ali svakako treba da se uvede neki poredak u Statut, da se to reguliše. Tako da se i ja zalažem za to da gospođica Sandra ne reaguje na ovaj način, i čini mi se da niko ne može da spori ni značaj Fonda, ni Natašin, ni ostalih učesnika u tome, jer su oni glavni nosioci, jer imaju i, da kažem, infrastrukturu koja može da pomogne, i ako sam član Udruženja, ovde ima još nekoliko članova porodica žrtava koji nismo u stanju da sve to propratimo. Predloge koje je iznela, da kažem sada, grupa, da li će se to zvati regionalno telo ili kako već, očigledno je da postoji potreba za tim i da sadašnji model nije tako dobro osmišljen, očigledno da je to potreba da se formira, tako da podržavam sada formiranje tog tela koje bi se na taj način, ili bilo koji drugi način, zvalo. Ali svakako da

onda učešće ovih pomenutih organizacija se mora možda definisati takođe i Statutom da ne bi ispalo da oni van Statuta... Jer njihov doprinos je svakako značajan. Ono što mi se čini da i ovo komšijama Albancima sigurno nedostatak dokumenata prevedenih, to smatram da je povreda naše dosadašnje prakse, tako da da bismo bili ravnopravni, što su oni izneli, ne kažem da je neko to namerno učinio, ali svakako treba da vodimo računa o svima, tako da i ja se ovom prilikom zalažem da ubuduće, pošto neki ne razumeju dobro srpski ili tako dalje, da bi mogli biti ravnopravni učesnici u tome. Hvala vam.

Branislav Radulović: Ovim smo zaključili spisak učesnika koji su se prijavili prvi put. I dozvolite samo da zaključimo četiri činjenice. Prvo, imamo važeći Statut. Druga stvar, očigledno je da ne funkcionišemo u skladu sa važećim Statutom. Treća stvar, treba nam definitivno intervencija na postojeći Statut i Statut može samo da izmijeni Skupština. Sada je 19.03 časova. Da li neko ima u sali ko će sada da izađe i da da jasan i precizan prijedlog o kome ćemo se izjasniti ovdje? U protivnom, ulazimo u ozbiljan problem da nakon punog dana rada ovdje, ulazimo u jednu malu vrstu organizacione anarhije. Ja bih sada molio da neko iz bilo koje delegacije na ova četiri pitanja da odgovor i usmjeri, jer vjerujte mi, to će opredijeliti i neku budućnost rada ove organizacije. Evo, izvolite.

Drago Pilsel: Uz dužno poštovanje kolegama koje će predstavljati knjige, mi nismo došli zbog toga, mi smo došli da riješimo jedno važno pitanje i ova Skupština ne smije se raspustiti bez da to pitanje riješimo. Dakle, moj prijedlog glasi ovako: da se stavi na glasanje donošenje prijedloga za Regionalni savjet i da se delegira delegacija koja će nakon večere zasjedati. Vi gospodine, koji imate ozbiljne zamjerke na Statut, budite ljubazni pa se pridružite toj grupi. Sutra ujutro, ne u 9.30 časova, nego u 9 časova se ovdje sastajemo, saslušamo prijedlog te radne skupine, glasamo o tome, Skupština završava i odlazimo kao odgovorni ljudi. A ne da se još jednom sada dogodi kršenje Statuta. Hvala lijepa.

Branislav Radulović: U redu. Ja bih sada zamolio Skupštinu da, s obzirom da imamo jedan prijedlog se odredimo prema predlogu...

Dženana Karup Druško: Valjda treba da saslušamo ostale prijedloge, pa da onda glasamo.

Branislav Radulović: Pa, dajte onda da vidimo da li ovaj prijedlog imamo ili nemamo. U redu, Dženana, izvolite, Dženana.

Dženana Karup Druško: Hajde nemojte pretjerivati ljudi, delegacije iz Bosne i Hercegovine su došle jutros u 6 sati avionom i premoreni su. A druga stvar, sala se mora napustiti zato što jednostavno ljudi imaju po programu nešto drugo. Dakle, ono koliko vidim, većina se slaže da nam je potrebna izmjena Statuta. Mi smo na žalost, potrošili vrijeme, nismo o konkretnim stvarima razgovarali. Ne slažem se da se može glasati *ad hoc* o ovoj stvari, i ne slažem se da se u toku noći mogu napraviti izmjene. Ne vidim uopšte zašto bismo to radili preko koljena. Na kraju krajeva imali smo prijedlog radne grupe koja je radila u Zagrebu, pa je očito njima bilo nedovoljno vremena da naprave dobar prijedlog. Ne možemo glasati o Regionalnom savjetu bez da glasamo o izmjenama Statuta. O izmjenama Statuta ne možemo glasati iz prostog razloga što prijedlog izmjena koje smo mi dobili dostavila je radna grupa koja nije imala mandat za to. Ali, evo, sve i da je imala, da ne ulazimo u to, zaista je puno nedorečenosti, navešću samo jedan primjer, i onda ću reći konkretan prijedlog. Dakle, organizacijska struktura Koalicije, kaže: da se ukidaju koordinacijske skupine, ja čitam kako piše, vjerovatno hrvatski jezik je, pretpostavljam da se misli na koordinacijske grupe koje su do sada u državama vodile ovaj proces. Dakle, po ovom prijedlogu, član 13 ukidaju se koordinacijske skupine. A onda u drugom dijelu ovamo, sad da ne čitam, da vas ne opterećujem članovima jer nismo raspravljali, ponavlja, o tome, mi imamo cijele dijelove koji

se tiču koordinacijskih grupa kao kredibilnih koje donose odriježene odluke. Dakle, moj konkretan prijedlog je kao, dakle idem na tragu ovoga o čemu je Bekim govorio, Sinan i ne znam ko još, da se pod 1) imenuje, ne radna grupa, nego komisija koja će pripremiti izmjene Statuta, da se vrijeme ograniči, da li da idemo, s obzirom da Statut jedino skupština može mijenjati, a naravno para za narednih godinu dana sigurno nećemo imati, da li da idemo elektronskim putem na glasanje, na usaglašavanje ili da to spustimo na koordinacijski nivo, to se možemo dogovoriti. Ali, dakle, ne možemo glasati za nešto što nije usaglašeno, dakle imamo prijedlog, onda u tom slučaju imaju svi pravo da predlažu, mi imamo prijedlog jedan koji smo dobili od radne grupe iz Zagreba i imamo prijedlog izmjena Statuta, sad vam kažem Statut nije usaglašen, ovakav dokument se ne može usvojiti, ne možemo ga usvojiti zbog sebe. Jer prvo ukidamo neko tijelo, a onda u drugom dijelu kažemo da to tijelo donosi neke odluke. Neću vas opterećivati, vjerovatno niste čitali Statut, ja sam dobila, detaljno sam pročitala, zato sam rekla, ako dođe do toga da glasamo, raspravljaćemo po tačkama, nema nikakve potrebe da preko noći donosimo odluku i da ujutro u 9, u pola 9, mislim, ljudi moji, nije mrtva glava u pitanju, imamo vremena da usaglasimo ono što je bitno, to je da proces ide, da imamo rezultat, ma šta ko ponavljao, Statut... Jao, Drago, pa prije pauze smo usvojili smo Statut koji smo... Dakle, konkretan prijedlog je da se formira komisija koja će napraviti izmjene Statuta u narednih šest mjeseci.

- U čemu je razlika između komisije i radne grupe, oprostite?

Dženana Karup Druško: Radna grupa nema mandat da mijenja Statut, piše ti u dokumentima. Skupština jedina, jedino skupština mijenja. Dakle, ako se mijenja Statut, izvini molim te, Bane, ne možeš cijeniti da li sam pomogla ili ne. Konkretno moj prijedlog je, sad sam rekla, ne možemo glasati za dokument gdje ukidamo skupine, a onda su one te koje biraju sekretarijat. Prijedlog je konkretno, da se ide na izmjenu Statuta, da se imenuje večeras komisija koja će to uraditi.

- Mene čudi da je predsjedništvo nema prijedlog. Koja je vaša funkcija?

Branislav Radulović: Odmah da vam kažem, predsjedništvo ima prijedlog, ali odmah da vam kažem jednu vrlo važnu stvar, predsjedništvo prije svega prati poslovnik o radu, pustilo je prije svega delegatima ove skupštine da vrlo odgovorno... Svi ste tražili vrijeme, potrošili ste vrijeme na najbolji način na koji ste smatrali i došli smo sada u vrlo neprijatnu situaciju. Ako bude potrebno, predsjedništvo će se povući na pet minuta i izaći sa predlogom. Ali, ja još jedanput pitam, da li neko od prisutnih delegata ima način... Evo, još... U redu, dozvolite, samo polako. Mario, imate još priliku da se izjasnite, imaćemo tri predloga. Ako ova tri predloga ne prođu, radni predsjedništvo će se povući pet do deset minuta i imaćete konkretan predlog, i to je to. U skladu sa važećim Statutom.

Mario Mažić: Ja imam konkretan prijedlog o ključnoj izmjeni članka 23 i članka 26, a to je da se sekretarijat napravi praktički Regionalnim savjetom, da sekretarijat bude direktno odgovoran Skupštini, a ne Koordinacijskom vijeću i da se Koordinacijsko vijeće ugasi. To je moj direktan prijedlog, naime da obrazložim. Da se statutarno ugasi, Amire, slušajte. Ako se ukida članak Statuta... Onda izađite van dok ja govorim ako me ne možete slušati. Koristim svoje pravo da govorim.

Branislav Radulović: Ovako, Amire, lijepo vas molim, uvažene kolege, ja vas sada molim jednu stvar, znači na kraju smo zaista nekog zajedničkog strpljenja. Amire. Kolega, dobili smo vaš prijedlog. E sada, uvažene kolege.

- To nije nikakav prijedlog.

Branislav Radulović: Amire, hoćete li? Evo, uzmite riječ...

Mario Mažić: Je l' smijem ja sada izijet prijedlog?

Branislav Radulović: Ovako, ja se izvinjavam, da li možemo polako da prilazimo kraju? Jeste li završili sa vašim prijedlogom?

Mario Mažić: Ne znam je li me iko čuo jer je u isto vrijeme pričao jedan delegat.

- Čuli smo, više puta smo čuli.

Branislav Radulović: U redu. Imamo čistu pravnu situaciju, a to je da izmjene Statuta mogu predložiti: Koordinacijsko vijeće, predlog ne postoji, deset organizacija članica Koalicije, postoji jedan prijedlog koji je sada na stolu, dvadeset osoba članova Koalicije. Ako kojim slučajem postoji 20 potpisa za materijal koji je ovdje, možemo ga prihvatiti ili ga odbiti. Tačka. U protivnom, možemo samo donijeti odluku da na sledećoj Skupštini, redovnoj Skupštini, shodno važećem Statutu, izmijenimo postojeći Statut i da imenujemo neko radno tijelo koje će pripremiti predlog Statuta. To su jedine dvije opcije u ovom trenutku koje imamo. Ja sada pitam: da li postoji, shodno članu 32, ovlašćeni predlagač koji bi mogao stati iza predloga materijala koji se nalazi u dokumentima? Molim vas, pustite me sad. U ovom trenutku konstatujem da ne postoji ovlašćeni predlagač jer ne postoji prijedlog Koordinacijskog vijeća, deset organizacija članica Koalicije i 20 osoba koje bi potpisale. Još jedanput pitam, Daliborka, da li postoji neko ko je ovlašćeni...? Samo dajte malo strpljenja. Znači, da li ima neko u sali ko je ovlašćeni predlagač da formalno procesuirao ovaj predlog? Daliborka, shvatam da nema. U redu. Konstatujem da u ovom trenutku nemamo ovlašćenog predlagača i da u ovom trenutku ne postoje pravno-formalni uslovi da se pristupi bilo kakvim izmjenama, dopunama Statuta, shodno važećem Statutu. To je pod brojem jedan. I pod 2) smatram da na bazi sprovedene rasprave, konstatovali smo da postojeći Statut nije adekvatan i nije odgovarajući. Smatram da u ovom trenutku je neophodno da donesemo odluku o formiranju radnog tijela koje bi pripremi izmjene Statuta ili prijedlog novog Statuta, koje bi potpisao neko od dvadeset članova, deset organizacija ili ako postoji Koordinacijsko vijeće. To što ono ne funkcioniše, ne znači da ostala dva predlagača iz važećeg Statuta ne mogu uraditi prijedlog. Ja bih sada molio da li u ovom trenutku možemo doći do imena lica koja bi Skupština ovlastila da za narednu skupštinu pristupe izmjeni Statuta? Daliborka, izvolite, imate riječ.

Daliborka Uljarević: Samo kratko i proceduralno. Ukoliko nemamo formalni osnov da mijenjamo sad Statut, vjerujem da i ta radna grupa koja bude bila formirana, mora da ima neku okvirnu instrukciju u kojem pravcu Statut mijenja. Pa prema tome predlažem da se o ovim modelima koje je predložila radna grupa izjasnimo i na osnovu toga da radna grupa dalje koncipira svoj prijedlog izmjena i dopuna Statuta. Da ne bismo ponovo lutali.

Branislav Radulović: Da li se predlog kolegice Uljarević prihvata? Da utvrdimo model u kom pravcu će radna grupa raditi izmjene Statuta?

Simo Spasić: Ja da vas zamolim sve ovde prisutne, porodice žrtava su došle u tom REKOM-u zbog Nataše Kandić. Mi poštujemo aktivnost Fonda za humanitarno pravo. Ja molim da dođe Nataša Kandić i predstavnik Fonda za humanitarno pravo, da oni predlože, šta god oni da predlože, porodice žrtava staće iza tog predloga. Hvala.

Nataša Kandić: Ono što je logično, dajte da prekinemo, potrebno nam je telo, komisija koja će pripremiti izmene Statuta. Daliborka je u pravu. Pre toga moramo da znamo šta hoćemo. Dajte, stavite predlog, da postoji to telo, zvali ga regionalni savet, u kojem će da budu one partnerske organizacije koje godinama sprovode aktivnosti i ništa nemamo protiv, neka budu tu još dvoje-troje predstavnika, ne znam, iz udruženja žrtava, ali to mora da bude okosnica aktivnosti ove Koalicije. Mora da postoji neko ko ima kapacitete, ko ima infrastrukturu, postoji najmanje 6-7 organizacija koje već osam godina organizuju aktivnosti pomoću kojih smo mi danas došli do ovde. Šta sad, menjati nešto i biti potpuno u situaciji šta se događa? Znači, savet, regionalni savet, koji direktno odgovara Skupštini, to je najprirodnije nešto.

Branislav Radulović: U redu. Ovako, ulazimo sada u fazu odlučivanja. Prvi predlog je predlog gospodina Draga. Gospodine Drago, ponovite vaš predlog. Glasaćemo. I tako ćemo redom glasati sve predloge. Koji prođe, prošao je. Molim vas, gospodine Drago, ponovite predlog. Formulirate ono o čemu se glasa i molim da u zapisniku se identifikuje šta je predlog i o čemu se glasa.

Drago Pilsel: Drago Pilsel, novinar iz Zagreba. Predstavljam samoga sebe. Ne smijemo napustiti skupštinu bez da imamo upravljačko tijelo. Prijedlog glasi da se nakon večere predsjedništvo sa kolegama koji znaju taj posao zadrži na ključnim problemima koji su se pojavili u Statutu, da se sutra u 9 časova nađemo na pola sata i da izglasamo te promjene. U 9.30 počinje Forum? Dobro. Ja imam dojam da se želi ostaviti situaciju bez kormila i da se manipulira i dalje.

Branislav Radulović: Gospodin Drago je dao predlog. Elementarna stvar koja stoji jeste da tu stvar stavimo na glasanje. Ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Konstatujem da predlog gospodina Draga nije prošao. Drugo pitanje, gospođa Dženana daje predlog da se formira radna grupa koja će do naredne Skupštine pripremiti predlog novog Statuta. Ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Konstatujem da je predlog kolegice Dženane uvažan. E sada, molim vas da li postoji mogućnost da u ovom trenutku donesemo odluku o sastavu radne grupe? OK. Predlog kolegice Uljarević. Molim vas, hoćete ga konstituisati samo? Daliborka, vaš predlog, hoćete ga konstituisati?

Daliborka Uljarević: Da glasamo o modelu na osnovu kojeg će radna grupa...

Branislav Radulović: U redu. Kolegica Uljarević predlaže da prethodno, odnosno pošto smo donijeli odluku da pristupimo formiranju radne grupe, prethodno odlučimo o modelu, ponavljam, o modelu u kom pravcu će radna grupa raditi i pripremati. Daliborka, molim vas, predložite model da bismo znali o kom modelu se sada izjašnjavamo. Molim vas, izađite, dajte jasno predlog da ne bi bilo zabune.

Daliborka Uljarević: Znači, prijedlog je da radna grupa koja je formirana ima smjernicu u okviru koje će raditi izmjene i dopune Statuta. A moj prijedlog je da ti bude u prvoj alternaciji koju smo dali, odnosno formiranje Regionalnog savjeta, umjesto prethodnog Koordinacijskog vijeća. Model broj 1, da budem jasnija.

Branislav Radulović: Ovako, da ne bi bilo zabune, molim vas, znači, imamo prijedlog radne grupe koji nazivamo model 1. Ko je za da radna grupa koja će pristupiti izmjenama i dopunama Statuta, isto uradi u skladu sa utvrđenim smjernicama iz modela 1? Ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Konstatujemo da smo donijeli dva zaključka. Prvi je da pristupimo izmjenama i dopunama Statuta. Pod 2) da se formira radna grupa koja će to uraditi i pod 3) zaključak je da se to uradi u skladu sa smjernicama prijedloga modela 1. Naravno, sada ostaje obaveza da imenujemo radnu grupu i da utvrdimo rok. Molim vas da se sada neko od

ovlašćenih predlagača, to je bilo ko od vas u sali, konstituiše predlog. Prije toga moramo utvrditi broj. Izvolite.

Dinko Gruhonjić: Ja predlažem da tu radnu grupu zapravo čine organizacije koje su osnivačice ove Inicijative, dakle Dokumenta i Fond, plus partnerske organizacije koje su i do sada radile, dakle da li u vidu partnera na lokalnom nivou ili Sekretarijata, dakle ljudi koji su svakako u procesu.

Branislav Radulović: Da li ste saglasni? Prvo moramo utvrditi broj članova radne grupe. Dajte da privedemo ovo kraju. Smatrate li da radna grupa treba da broji 7 članova? Devet? U redu. Ko je za da radna grupa broji 9 članova? U redu. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Gospodine Dinko, da li ste spremni da konstituišete predlog o kome bi glasali dok dođemo do radne grupe od broja 9? Molim vas, dajte imena.

Dinko Gruhonjić: Nataša Kandić, Vesna Teršelić, Daliborka Uljarević, Dženana Karup Druško. Pa, dajte, ko su još partnerske organizacije. Inicijativa mladih za ljudska prava iz Zagreba i Beograda.

Branislav Radulović: Kandić je Srbija, Teršelić Hrvatska, Uljarević Crna Gora. Bosna i Hercegovina. Ovako, radi poštovanja principa, trenutno imamo predstavnika Srbije, Hrvatske, Crne Gore i Bosne i Hercegovine. Imamo još 5. Molim vas, dajte predloge za predstavnika Kosova.

Bekim Bljakaj: Eto, ja ću, Bekim Bljakaj.

Simo Spasić: Simo Spasić.

Branislav Radulović: U redu. Ovako, Kandić, Teršelić, Uljarević, Dženana, gospodin Bekim, za sada 5. Gospodin Simo je sam sebe kandidovao.

- Rekli smo partnerske organizacije.

Dinko Gruhonjić: Da, ali hajde prvo da razjasnimo, da li idemo po državama ili po partnerskim organizacijama.

Branislav Radulović: Molim vas, nemamo predstavnika Makedonije. Da li neko može da ustane i pristojno izgovori ime, molim vas? Da li neko iz sale može da ustane i predloži nekog iz Makedonije? Dženana, nisi iz Makedonije, sjedi. Gordana Duvnjak.

Dinko Gruhonjić: Slovenija.

Branislav Radulović: Imamo još dva slobodna mjesta. Dinko, imate mikrofona, pokušajte obezbijediti još dva imena. Ubačen si, Simo, nisi ubačen, nego upisan. Molim vas, kolege, da li možete da predložite... Ja vas najljubavnije molim, da li možemo da se... Zar je moguće da ovako ozbiljan skup ljudi ne može da konstituiše predlog za još dva imena?

Dinko Gruhonjić: Ja predlažem Mithata Izmirliju kao pravnika, po pravničkom principu, zato što bi trebalo da imamo pravnika u Komisiji.

Branislav Radulović: Za sada imamo konstituisanih osam predloga.

Vesna Teršelić: Slovenija nedostaje.

Branislav Radulović: Mirjana Učekar. Ja vas ljubazno molim, uvažene kolege, ja sam shvatio Mirjana Učakar iz Slovenije. Kolege, samo da vam kažem jednu stvar, o svakom kandidatu koji je na spisku, glasaćemo pojedinačno. Tako je, gospodo. Da vam kažem jednu stvar, prvo, neko finansira ovaj skup i ulaže ogromna finansijska sredstva, pazite na koji način se mi ophodimo prema svemu tome. Neko ovdje pominje žrtve, mi nismo u stanju da napravimo najobičniju grupu od devet ljudi koja će da izvrši izmjene i dopune Statuta. Dajte, lijepo vas molim još pet minuta da pokušamo da konstituišemo predloge. Izvolite.

Dinko Gruhonjić: Teki Bokshi.

Branislav Radulović: Da li... Recite, Nataša.

Dinko Gruhonjić: Da se ne predlažu ljudi koji nisu prisutni.

Nataša Kandić: ... da se ne predlažu ljudi koji nisu prisutni ovde.

Branislav Radulović: U redu. Koji je kandidat predložen a nije prisutan ovdje? Ko je predložio Gordanu Duvnjak? Da li povlačite predlog?

Vesna Teršelić: Ali ona nije ovdje zato što nije pozvana na Skupštinu, a bivša je članica Koordinacijskog vijeća.

Branislav Radulović: Ovako, Gordana Duvnjak se briše iz razloga što treba pristanak nekog da bi bio u radnoj grupi. Izvolite.

Židas Daskalovski: Gordana Duvnjak je bila pozvana. Zbog osobnih razloga nije došla. Moj predlog je iz Makedonije da to bude Mile Aleksovski.

Branislav Radulović: U redu. Uvažene kolege, ovim postavljam jedno najelementarnije pitanje: da li ima više predloga, imamo 11 kandidata? Postoji mogućnost, postoji dva načina. Ako imamo više kandidata, moramo glasati o svakom kandidatu ponaosob. Ako imamo svedenu listu na 9, možemo da glasamo o jedinstvenoj listi. Dakle, kolege, imamo dva kandidata više. Ja imam predlog. Ja se povlačim sa liste, nek se povuče još jedan kandidat i da glasamo svedenu listu.

- Imamo dva iz Bosne i Hercegovine.

Branislav Radulović: Ovako, gospođa Kandić, gospođa Terčelić, Daliborka Uljarević, gospođa Dženana, gospodin Bekim, Simo Spasić, Mile Aleksovski, Mithad Izmirlija, Mirjana Učakar. To su trenutno predlozi. Imamo 10. Da li se neko od kandidata povlači, i onda imamo svedenu listu na devet. Ili ćemo da glasamo o svakom kandidatu ponaosob? Tako je pravilo. Imamo dva sa Kosova. Onda o svakom ponaosob. U redu.

Ovako, s obzirom da imamo deset kandidata, o svakom kandidatu ćemo glasati ponaosob.

Nataša Kandić, ko je za? **Vesna Teršelić?** **Daliborka Uljarević?** **Dženana Karup Druško?** **Bekim Blakaj,** ko je za? Ko je za Sima Spasića? Ko je protiv? Ko je uzdržan? **Gospodin Spasić nije prošao. Ko je za Mila Aleksovskog? Mithad Izmirlija? I Mirjana Učakar?**

Uvažena Skupštino, konstatujemo da smo izabrali tijelo od devet članova Skupštine koji su dužni u roku od naredna tri mjeseca da pripreme radnu verziju. Predlažem Daliborku Uljarević kao koordinatora koja je dužna sazvati radnu grupu i dužna je u roku od 15 dana sve kandidate obavijestiti o načinu i radu, funkcionisanja. Dužni ste donijeti poslovnik o radu, i

najkasnije od dana današnjeg u narednih šest mjeseci svim grupama poslati prijedlog izmjena i dopuna Statuta. Ko je za?

- Usvojeno.

Branislav Radulović: Sada možete na večeru.

Nataša Kandić: Svi ste pozvani na večeru.

Dinko Gruhonjić: Svi ste pozvani na večeru. Nemojte zaboraviti.